

บทที่ 5

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไข
และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

บทที่ 5

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประจักษ์น่านน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย 2 แผนหลัก คือ แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มีแผนงาน ดังนี้

5.1 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- 5.1.1 แผนงานเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจด้านการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 5.1.2 แผนการเตรียมความพร้อมการใช้น้ำและองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ
- 5.1.3 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่มีน้ำและอาหารเป็นสื่อ
- 5.1.4 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อนำโดยแมลง
- 5.1.5 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 5.1.6 แผนการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร

5.2 แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- 5.2.1 แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน
- 5.2.2 แผนติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน
- 5.2.3 แผนการติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดิน
- 5.2.4 แผนการติดตามตรวจสอบด้านการกักเซาะของดินและการตกตะกอน
- 5.2.5 แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง
- 5.2.6 แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพเศรษฐกิจสังคม
- 5.2.7 แผนการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมี
- 5.2.8 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 5-1 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตุนะบายน้ำ
บ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ประจำปี พ.ศ. 2569

แผนการดำเนินงาน	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ ที่โอนจัดสรร (บาท)
แผนงานเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจด้านการป้องกัน แก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม	สำนักงานก่อสร้างชลประทาน ขนาดกลางที่ 3	200,000
แผนการเตรียมความพร้อมการใช้น้ำและองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ	โครงการชลประทานจังหวัดพิจิตร	30,000
แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่มีน้ำและ อาหารเป็นสื่อ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร	ไม่รับ
	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 นครสวรรค์	150,000
แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อ น้ำโดยแมลง	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 นครสวรรค์	200,000
แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร	200,000
แผนการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร	กรมส่งเสริมการเกษตร	300,000
แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน	สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน	150,000
แผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน	ส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน	185,000
แผนการติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดิน	สำนักสำรวจด้านวิศวกรรมและธรณีวิทยา กรมชลประทาน	200,000
แผนการติดตามตรวจสอบด้านการกัดเซาะของดินและการ ตกตะกอน	ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนล่าง จังหวัดพิษณุโลก กรมชลประทาน	200,000
แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากร การประมง	กรมประมง	300,000
แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพเศรษฐกิจสังคม	ส่วนเศรษฐกิจและประเมินโครงการ กรมชลประทาน	350,000
แผนการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมี	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร	300,000
แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและแผนติดตามตรวจสอบ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	ส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน	400,000
รวม		3,165,000

5.1 แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.1.1 แผนงานเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจด้านการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1) หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันพื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนล่างมีการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำในแม่น้ำยมตั้งแต่อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ลงมาถึงอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร จำนวน 9 แห่ง โดยเป็นโครงการประเภทประตูระบายน้ำ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ประตูระบายน้ำบ้านหาดสะพานจันทร์ ประตูระบายน้ำบ้านยางซ้าย ประตูระบายน้ำบ้านวังสะตือและประเภทฝายยาง จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ ฝายยางบ้านเกาะวังเกียรติ ฝายบ้านกง ฝายบ้านบางบัว ฝายสามง่าม ฝายพญาวัง และฝายบางคลาน (ฝายยางพิจิตร)

เมื่อพิจารณาตำแหน่งอาคารบังคับน้ำตั้งแต่บริเวณด้านท้ายประตูระบายน้ำบ้านวังสะตือในเขตอำเภองกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัยลงไป พบว่าอาคารบังคับน้ำตัวแรกที่อยู่ถัดไปที่สามารถใช้งานได้ดี คือ ฝายสามง่าม ซึ่งมีระยะห่างออกไปทางท้ายน้ำประมาณ 88 กิโลเมตร ถัดลงก็คือ ฝายพญาวัง มีระยะห่างออกไปทางด้านท้ายน้ำอีกประมาณ 58 กิโลเมตร จะเห็นว่าในช่วงระยะดังกล่าวรวมประมาณ 146 กิโลเมตร มีอาคารบังคับน้ำในแม่น้ำยมเพียง 2 แห่งเท่านั้น ประกอบกับเป็นโครงการประเภทฝายยาง ระดับเก็บกักของฝายยางทั้งสองแห่งนั้นไม่สูงนัก จึงทำให้ปริมาณน้ำและระยะทางในการเก็บกักน้ำไม่เพียงพอต่อเกษตรกรผู้ใช้น้ำที่มีอยู่ตลอดริมฝั่งแม่น้ำยม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาโครงการประเภทอาคารบังคับน้ำเพิ่มเติมในลำน้ำยม เพื่อช่วยเก็บกักน้ำในลำน้ำเพิ่มเติมเป็นช่วงๆ สำหรับเป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งลำน้ำ ซึ่งเป็นการบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ กรมชลประทานจึงได้พิจารณาก่อสร้างอาคารเก็บกักน้ำในแม่น้ำยมช่วงต่อจากประตูระบายน้ำบ้านวังสะตือลงมาจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย ประตูระบายน้ำท่านางงาม ประตูระบายน้ำบ้านท่าแห ประตูระบายน้ำบ้านวังจิก และประตูระบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง

2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการแก่กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกทางลบและประชาสัมพันธ์โดยตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมทั้งสื่อมวลชนในท้องถิ่นและประชาชนทั่วไป
2. เพื่อให้ประชาชน หน่วยงานต่างๆ และทุกภาคส่วนที่คาดว่าจะได้ผลกระทบจากการพัฒนาโครงการ สามารถเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น นำเสนอข้อมูล ข้อโต้แย้งหรือข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ
3. เพื่อประกาศเจตนารมณ์และแสดงให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเห็นว่ากรมชลประทานมีความมุ่งมั่นในการดำเนินการศึกษาโครงการประตูระบายน้ำบ้านวังจิก เพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างโปร่งใส
4. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อเท็จจริงโดยการสื่อสารข้อมูลสองทางระหว่างมวลชนในพื้นที่โครงการกับกรมชลประทาน ตลอดจนรับทราบความต้องการของประชาชนในพื้นที่โครงการ ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจัง ทั้งทางด้านการพัฒนาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)
5. เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ มาพิจารณาปรับปรุงและกำหนดแนวทางการศึกษาและพัฒนาโครงการ รวมทั้งแนวทางบรรเทาผลกระทบด้านต่างๆ

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดกลางที่ 3 กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง

4) งบประมาณที่ได้รับ

200,000 บาท

5) วิธีการดำเนินงาน

รูปแบบการประชุม เป็นการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ยึดหลักความโปร่งใสและความต่อเนื่องในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการ การรับฟังข้อคิดเห็นหรือรับข้อเสนอแนะจากชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงลักษณะโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยอาศัยแนวความคิดทางสังคมวิทยาและการดำเนินการสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ โดยเน้นสื่อบุคคลอันจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการมากยิ่งขึ้น

6) ผลการดำเนินงาน

- สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดกลางที่ 3 กรมชลประทาน ได้ดำเนินการตามแผนการประชาสัมพันธ์โครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังภาพที่ 5.1.1-1 ดังนี้

1. จัดทำสื่อคอปกพร้อมพิมพ์ตราสัญลักษณ์กรมชลประทาน
2. จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ (ไว้นิลขนาด 5x3 เมตร) โครงการประตุนระบายน้ำบ้านวังจิก
3. จัดทำสื่อสโปดโฆษณาสถานีวิทยุชุมชนที่กระจายเสียงครอบคลุมพื้นที่ผู้รับประโยชน์จากโครงการประตุนระบายน้ำบ้านวังจิก จำนวน 1 สถานี ความยาวสโปดไม่น้อยกว่า 1 นาที
4. จัดทำสื่อโฆษณาผ่านเพจหรือเฟสบุ๊คที่มีข้อความ ภาพ คลิป ที่มีผู้เข้าถึงไม่น้อยกว่า 10,000 วิว
5. จัดทำสื่อโฆษณาผ่านเพจหรือสำนักข่าวที่ผู้ว่าจ้างยอมรับอย่างน้อย 1 สำนักข่าว

ภาพที่ 5.1.1-1 ตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ของโครงการประตุนระบายน้ำบ้านวังจิก

- จัดเวทีประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจพร้อมรับฟังความเห็นเกี่ยวกับโครงการประตุนระบายน้ำบ้านวังจิก การชี้แจงรายละเอียดโครงการพร้อมสร้างความรู้ความเข้าใจโครงการประตุนระบายน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ณ วัดตานน้อย ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ในวันพุธที่ 18 มีนาคม 2569 เวลา 09.30 น. - 16.30 น. โดยมีราษฎรในพื้นที่รับประโยชน์เข้าร่วมจำนวน 100 คน

ภาพที่ 5.1.1-2 การจัดประชุมชี้แจงโครงการและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

7) ปัญหาและอุปสรรค

5.1.2 แผนการเตรียมความพร้อมการใช้น้ำและองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำ

1) หลักการและเหตุผล

กรมชลประทาน ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการพัฒนาแหล่งน้ำตามศักยภาพลุ่มน้ำ ให้เพียงพอ และจัดสรรน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภท เพื่อให้ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมตลอดจน ป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ แต่โครงการพัฒนาแหล่งน้ำย่อมมีผลกระทบเกิดขึ้นตามมา ทั้งต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการก่อสร้าง โครงการจะต้องมีแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบ สิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบควบคู่ไปกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย

ดังนั้นเพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการ โดยเฉพาะผลกระทบ ที่เกิดขึ้นกับชุมชน การสร้างความเข้าใจตั้งแต่เริ่มวางโครงการ ระหว่างการก่อสร้าง จนถึงระยะดำเนินโครงการ ที่สามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมชลประทานจึงได้จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์และ การมีส่วนร่วมซึ่งเป็นกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย ทั้งผู้ได้รับผลกระทบและผลประโยชน์ต่อโครงการรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องจากโครงการ ป้องกันความเข้าใจผิด จากประชาชนกลุ่มต่างๆ และนำมาปรับปรุงแผนการดำเนินงานพัฒนาโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อประชาชนอย่างแท้จริง ตลอดจนยังเป็นการแสดงออกถึงความจริงใจและเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกรม ชลประทานที่จะพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อประโยชน์สุขและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในพื้นที่โครงการ

2) วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบหน้าที่ และงานของกรมชลประทาน
- 2 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการนำเสนอปัญหาที่ผ่านมา
- 3 เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้แสดงความคิดเห็นและนำเสนอผลการประชุม
- 4 เพื่อให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น นำเสนอผลการประชุมและนำผลที่ได้ไปปรับใช้ในการดำเนินงาน ครั้งต่อไป

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

โครงการชลประทานพิจิตร

4) งบประมาณที่ได้รับ

30,000 บาท

5) ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม - กันยายน 2568

6) วิธีการดำเนินงาน

จัดประชุมในหัวข้อวิชา

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้/จัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ (หลักสูตร 1 วัน) จำนวน 1 ครั้ง ครั้งละ 60 คน

- นำเสนอความรู้เบื้องต้นงานก่อสร้าง 1.5 ชั่วโมง
- นำเสนอปัญหาและผลกระทบที่ผ่านมา 1.5 ชั่วโมง
- ระดมความคิดเห็น 1 ชั่วโมง
- ถอดบทเรียน 2 ชั่วโมง

รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

รวมจำนวนทั้งสิ้น 60 คน

คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ

ราษฎรและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่โครงการประจวบคิยบายนน้ำบ้านวังจิก ต.วังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง

จ.พิจิตร

สถานที่ในการดำเนินการ

ณ สถานที่ของราชการ และหรือเอกชนที่เหมาะสม

เทคนิคในการดำเนินการ

บรรยายและตอบข้อซักถาม

7) ผลการดำเนินงาน

อยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งจะจัดประชุมในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2569 โดยจะรายงานผลการดำเนินงานในรายงานฉบับถัดไป

8) ปัญหาและอุปสรรค

-

5.1.3 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่มีน้ำและอาหารเป็นสื่อ

1) หลักการและเหตุผล

โครงการประจําการระบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เป็นโครงการภายใต้การศึกษาโครงการอาคารบังคับน้ำในแม่น้ำยมตอนล่าง ในเขตจังหวัดพิจิตร และจังหวัดพิษณุโลก หัวงานโครงการตั้งอยู่ที่ หมู่ 6 บ้านดำน้อย ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร โครงการประจําการระบายน้ำบ้านวังจิก สามารถลดระดับน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกที่อยู่บริเวณริมลำน้ำยมและลำน้ำสาขา สามารถนำน้ำขึ้นไปใช้ประโยชน์ได้รวม 37,397 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่รับประโยชน์ของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าที่อยู่ในระยะเก็บกัก 2 สถานี มีปริมาตรเก็บกักน้ำรวม 2.07 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีพื้นที่ครอบคลุม 6 ตำบล ใน 3 อำเภอของจังหวัดพิจิตร ได้แก่ อำเภอลำดวน (ตำบลบ้านนา) อำเภอสามง่าม (ตำบลวังนกและตำบลเนินปอ) และอำเภอโพธิ์ประทับช้าง (ตำบลวังจิก ตำบลไพร่รอบ และตำบลโพธิ์ประทับช้าง) เหตุผลการพัฒนาโครงการนี้ เนื่องจากการขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุนในฤดูแล้ง พื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนล่างประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และเกิดปัญหาอุทกภัยในช่วงฤดูฝนเป็นประจำ จึงดำเนินการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำในลำน้ำยม เพื่อกักเก็บน้ำเมื่อสิ้นฤดูฝนไว้ให้มากที่สุด เกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่โครงการได้อีกทางหนึ่ง

การพัฒนาโครงการประจําการระบายน้ำ ส่งผลให้มีแหล่งอาหารและแหล่งน้ำตามธรรมชาติเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นที่อาศัยของพาหะตัวกลางของพยาธิต่าง ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการแพร่กระจายของโรคหนอนพยาธิ องค์การอนามัยโลก และประชาคมโลกได้กล่าวไว้ในประเด็นการสร้างเขื่อน หรือแม้แต่อ่างเก็บน้ำ ประจําการระบายน้ำ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำต่างๆ ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ จะไม่ทำให้เกิดการแพร่ของพยาธิใบไม้เลือดในคน และหนอนพยาธิ ชนิดอื่นๆ และการติดตามประเมินผลด้านสาธารณสุขซึ่งโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเป็นหนึ่งในโครงการต้องทำการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับ EIA (Environment Impact Assessment) และ HIA (Health Impact Assessment) โดยอาศัยข้อมูลทางวิชาการเป็นแนวทางจัดการเพื่อแก้ไขผลกระทบด้านสาธารณสุข ตั้งแต่ระยะก่อนดำเนินการ ระยะก่อสร้าง ระยะกักเก็บน้ำสมบูรณ์ ในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรคได้มอบหมายให้กองโรคติดต่อทั่วไป ดำเนินการเฝ้าระวังเพื่อการป้องกัน และติดตามแก้ไขปัญหาการแพร่โรคหนอนพยาธิในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ต่อโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและเป็นข้อมูลทางวิชาการในประเทศไทย ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ผู้รับผิดชอบงานระดับพื้นที่ตามภารกิจของผู้รับผิดชอบในพื้นที่เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคหนอนพยาธิ การรณรงค์เพื่อป้องกันโรคหนอนพยาธิ การให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์ตามระบบงาน เฝ้าระวังของจังหวัด การสร้างกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเกิดโรคในชุมชนด้วยตัวเองเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องสู่การลดโรคอย่างยั่งยืน

ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2569 ซึ่งเป็นปีที่ 6 ของการเก็บข้อมูลพื้นฐานในระยะก่อสร้าง เพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูลในการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในการแพร่โรคหนอนพยาธิ และเป็นการติดตามดูการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ด้านการแพร่โรคหนอนพยาธิที่เกิดจากน้ำเป็นสื่อจากโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จึงดำเนินการศึกษาการติดต่อโรคหนอนพยาธิในอุจจาระของประชาชน และสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนที่เสี่ยงต่อการติดโรคและการแพร่โรคหนอนพยาธิ ทำให้สามารถทำนายสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงหรือมีอุบัติการณ์ของโรคเพิ่มขึ้น เพื่อเสนอต่อผู้รับผิดชอบให้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ อาศัยข้อมูลเป็นแนวทางจัดการเพื่อแก้ไขผลกระทบด้านสาธารณสุขอย่างบูรณาการร่วมกันตลอดจนให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ผู้รับผิดชอบงานระดับพื้นที่ตามภารกิจเพื่อการเฝ้าระวัง และป้องกันโรคหนอนพยาธิอย่างมีประสิทธิภาพ

2) วัตถุประสงค์

เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานก่อนที่จะดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพด้านการแพร่โรคนพยาธิที่มีชีวิตครบวงจรในน้ำและนพยาธิตีโตผ่านดิน เพื่อผลการเฝ้าระวังป้องกันการแพร่โรคนพยาธิจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ประมวลเป็นแนวทางและทำการติดตามแก้ไขปัญหาการแพร่โรคนพยาธิและสุขภาพของประชาชนอย่างมีส่วนร่วมให้เกิดความยั่งยืนในชุมชนพื้นที่รับผลประโยชน์ของโครงการ ประตุระบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์

4) งบประมาณที่ได้รับ

150,000 บาท

5) ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม - กันยายน 2569

6) วิธีการดำเนินงาน

1. จัดประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินงานในพื้นที่โครงการประตุระบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
2. เข้าร่วมประชุมรายงานความก้าวหน้า / สนับสนุนพื้นที่ / ร่วมประชุมและสรุปข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ลงพื้นที่เก็บตัวอย่าง Intermediate host (หอยน้ำจืดและปลาน้ำจืดเกล็ดขาว) เพื่อหาพยาธิในระยะเชอร์คาเรียและเมตาเชอร์คาเรีย
4. ประชุมสรุปผลคืนข้อมูลสู่เครือข่ายและชุมชนในพื้นที่โครงการประตุระบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

8) ผลการดำเนินงาน

อยู่ระหว่างวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลในทุกกิจกรรม จะรายงานผลการดำเนินงานในรายงานฉบับถัดไป

9) ปัญหาและอุปสรรค

-

5.1.4 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อมาโดยแมลง

1) หลักการและเหตุผล

โครงการประตुरะบายน้ำบ้านวังจิก มีพื้นที่ตั้งอยู่บริเวณฝั่งขวาของลำน้ำยม ตั้งแต่บริเวณตำแหน่งประตुरะบายน้ำบ้านวังจิกถึงบริเวณด้านท้ายน้ำของฝายสามง่าม สามารถเก็บกักน้ำในลำน้ำยมที่ระดับมากกว่า 32 เมตร ทำให้สามารถทดน้ำขึ้นไปเป็นระยะทางเก็บกัก ประมาณ 27 เมตร จากความสามารถในการทดน้ำของอาคารบังคับน้ำ และสภาพภูมิประเทศในบริเวณดังกล่าวจะสามารถทดน้ำทำให้พื้นที่เพาะปลูกที่อยู่บริเวณริมลำน้ำยม และลำน้ำสาขาใช้ประโยชน์รวม 37,397 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่รับประโยชน์ของโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าที่อยู่ระยะเก็บกัก 2 สถานี รวมพื้นที่ส่งน้ำ 2,700 ไร่ และพื้นที่ศักยภาพฝั่งขวาของแม่น้ำยมอีก 34,697 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 6 ตำบล 3 อำเภอ ของจังหวัดพิจิตร ได้แก่ ตำบลบ้านนา อำเภอชริบารมี ตำบลรังนก และตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม ตำบลวังจิก ตำบลไผ่รอบ และตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง

บทบาทภารกิจของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ มีหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ พัฒนางค์ความรู้ ประสาน สนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เมื่อพิจารณาถึงพื้นที่โครงการก่อสร้างประตुरะบายน้ำบ้านวังจิก หลังจากการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์สามารถใช้ประโยชน์ได้ จะส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงต่อระบบนิเวศของพื้นที่ดังกล่าว ก่อให้เกิดความชุ่มชื้น ปริมาณน้ำที่มากขึ้น ระดับน้ำที่สูงขึ้น รวมถึงพื้นที่ป่าที่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรคติดต่อมาโดยแมลงหลายชนิด โดยเฉพาะยุง ซึ่งเป็นพาหะนำโรคหลายชนิด เช่น โรคไข้เลือดออก โรคปวดข้อยุงลาย โรคไวรัสซิกา โรคไข้สมองอักเสบ โรคไข้มาลาเรีย โรคเท้าช้าง เป็นต้น รวมถึงการเคลื่อนย้ายประชากรในช่วงการก่อสร้าง โรคติดต่อมาโดยแมลงหลายชนิดอาจเข้ามาพร้อมกับกลุ่มแรงงานก่อสร้างโครงการ และเกิดการแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่ดังกล่าว หลังการกักเก็บน้ำวิถีชีวิตของประชาชนจะเปลี่ยนไป ทั้งการประกอบอาชีพและการท่องเที่ยว ล้วนเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดการแพร่กระจายของโรคมากขึ้น จากผลการเฝ้าระวังแมลงพาหะนำโรคทางการแพทย์ในพื้นที่ในปี 2565 พาหะที่พบส่วนใหญ่คือ ยุงพาหะนำโรค และแมลงทางการแพทย์อื่นๆ

การเตรียมความพร้อมเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมปัจจัยการเกิดโรคติดต่อมาโดยแมลง มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษา เฝ้าระวังทางกีฏวิทยา ของยุงพาหะนำโรคในพื้นที่โครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบชนิดของยุงพาหะ ชีววิทยา และแหล่งเพาะพันธุ์ที่สำคัญ รวมถึงเป็นการศึกษาแนวโน้มถึงชีวนิสัยต่างๆ ของยุงพาหะ ในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศ (ระยะก่อสร้าง) จะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเฝ้าระวัง การวางแผน ควบคุมแมลงพาหะนำโรคต่อไป สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ จึงได้จัดทำโครงการเฝ้าระวังโรคติดต่อมาโดยแมลงตามแผนปฏิบัติการป้องกันและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตुरะบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเฝ้าระวังยุงพาหะนำโรคที่สำคัญ ได้แก่ โรคไข้เลือดออก โรคปวดข้อยุงลาย โรคไวรัสซิกา โรคไข้สมองอักเสบ โรคไข้มาลาเรีย โรคเท้าช้าง
2. เพื่อศึกษาชนิด ชีวนิสัย ความหนาแน่นหรือความชุกชุม ของยุงพาหะนำโรค ในพื้นที่โครงการประตुरะบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
3. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงให้แก่นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์

4) งบประมาณที่ได้รับ

200,000 บาท

5) วิธีการดำเนินงาน

การศึกษา เฝ้าระวังทางกีฏวิทยาของยุงในพื้นที่โครงการประจวบชัยภูมิ มีวิธีการศึกษา ดังนี้

5.1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์โรคติดต่อมาโดยแมลง (ย้อนหลัง 5 ปี) ข้อมูลการเฝ้าระวังยุงพาหะและประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดแผนการดำเนินงานกับพื้นที่

5.2) ประสานพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินกิจกรรม

5.3) กิจกรรมที่จะดำเนินการในพื้นที่ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ก่อนฤดูการระบาด (เดือนมีนาคม-พฤษภาคม) และ ครั้งที่ 2 ฤดูการระบาด (เดือนมิถุนายน-สิงหาคม)

5.3.1) กิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างความรอบรู้ และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดต่อมาโดยแมลง มาตรการในการป้องกันโรคไข้เลือดออก เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินผล สรุปผล ให้กับแกนนำชุมชน และประชาชนในพื้นที่โครงการประจวบชัยภูมิ รวมถึงการสร้างความรู้และพฤติกรรมป้องกันควบคุมโรคติดต่อมาโดยแมลงในกลุ่มแรงงานก่อสร้าง พื้นที่โครงการประจวบชัยภูมิบ้านวังจิก

5.3.2) กิจกรรมสำรวจยุงพาหะ

- **สำรวจยุงกลางคืน** แต่ละแห่งใช้พนักงานจับยุง 8 คน แบ่งเป็น 2 หลังคาเรือนๆ ละ 4 คน นั่ง 2 คน (เลือกจุดที่เหมาะสมกับการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์) จุดละ 2 คนนั่งให้ยุงมาเกาะ บริเวณในบ้าน 1 จุด (2 คน) นอกบ้าน 1 จุด (2 คน) และต้องเป็นบ้านที่อยู่บริเวณชายขอบของกลุ่มบ้าน เวลาดำเนินการ ตั้งแต่ 18.00 – 24.00 น. จับยุงที่เกาะ 50 นาที พัก 10 นาที ยุงที่จับได้แยกสายชั่วโมง นอกจากนั้น แขนงกับดักแสงไฟดักยุงนอกบ้านตั้งแต่เวลา 18.00 - 06.00 น. จับยุงหมู่บ้านละ 1 คืน ยุงที่จับได้นำไปแยกชนิดของยุง และคำนวณหาความหนาแน่นของยุง

- **สำรวจยุงกลางวัน** จับยุงตามแหล่งเกาะพักในบ้านหรือนอกบ้าน รวมถึงบริเวณสวนใกล้บ้าน โดยใช้สวิงโฉบหรือใช้เครื่องดักจับยุง หรือใช้พนักงานจับยุง จำนวน 4 คน นั่งจุดละ 2 คน นั่งให้ยุงเกาะ จับยุงจุดละ 20 นาที ยุงที่จับได้แยกสายจุด จับยุงหมู่บ้านละ 8 จุด จับยุงที่เกาะ ช่วงเวลา 08.00-11.00 น. ยุงที่จับได้นำไปแยกชนิดของยุงและคำนวณหาความหนาแน่นของยุง

5.3.2) การสำรวจลูกน้ำยุง

- **สำรวจลูกน้ำยุงจากภาชนะขังน้ำในบ้านและรอบบ้าน** โดยเจ้าหน้าที่ จำนวน 4 คน ครอบคลุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนบ้านในกลุ่มบ้านนั้นๆ หรือไม่น้อยกว่า 50 หลังคาเรือน เพื่อค้นหาลูกน้ำยุงลายบ้าน

5.3.3) วางกับดักไข่ยุง

- **วางกับดักไข่ยุง** บริเวณจุดอับภายในและภายนอกบ้าน ระยะที่วาง 3 วัน โดยในกับดักไข่ยุงมีสารใช้ดึงดูดให้ยุงลายมาวางไข่ และมีสารกำจัดลูกน้ำในกับดักเพื่อใช้กำจัดลูกน้ำทั้งหมดที่ฟักออกมา และกับดักไข่ยุงที่ได้จากพื้นที่จะนำไปนับจำนวนไข่ยุง เพื่อดูอัตราความหนาแน่นการวางไข่ยุงในบริเวณพื้นที่โครงการประจวบชัยภูมิ

6) ระยะเวลาดำเนินการ

- 6.1 ครั้งที่ 1 ก่อนฤดูการระบาด (เดือนมีนาคม-พฤษภาคม)
- 6.2 ครั้งที่ 2 ฤดูการระบาด (เดือนมิถุนายน-สิงหาคม)

7) ขอบเขตการดำเนินงาน

- ม.2 บ้านเนินปอ ต.เนินปอ อ.สามง่าม
- ม.3 บ้านรังนก ต.รังนก อ.สามง่าม
- ม.2 บ้านโรงวัว ต.ไผ่รอบใต้ อ.โพธิ์ประทับช้าง
- ม.6 บ้านคานน้อย ต.วังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง

8.) ผลการดำเนินงาน

อยู่ระหว่างวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลในทุกกิจกรรม จะรายงานผลการดำเนินงานในรายงานฉบับถัดไป

9) ปัญหาและอุปสรรค

-

5.1.5 แผนป้องกันและติดตามการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

1) หลักการและเหตุผล

ลำน้ำยมเป็นลำน้ำสาขาที่สำคัญของกลุ่มน้ำเจ้าพระยามีความยาว 735 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ พะเยา น่าน ลำปาง แพร่ ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร และนครสวรรค์ ต้นลำน้ำยมเริ่มจากอำเภอปางและอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ไหลผ่านท้องที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดแพร่ ซึ่งภูมิประเทศพื้นที่ท้องน้ำค่อนข้างชัน แล้วค่อยๆ เปลี่ยนเป็นพื้นที่ราบเมื่อเส้นทางน้ำเข้าเขตจังหวัดสุโขทัย ก่อนที่จะไหลผ่านไปยังจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพิจิตร และบรรจบกับลำน้ำน่านที่อำเภอชุมแสงจังหวัดนครสวรรค์ ทุกๆ ปีที่ผ่านมามีปัญหาน้ำท่วมอย่างต่อเนื่องในฤดูน้ำหลาก และน้ำแห้งขาดแคลนน้ำในลำน้ำในฤดูแล้ง โดยกลุ่มน้ำยมมีปริมาณน้ำเฉลี่ยปีละ 4,129 ล้าน ลบ.ม. แต่สามารถเก็บกักไว้เพียง 406 ล้าน ลบ.ม.เท่านั้น เนื่องจากไม่สามารถก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ได้เพราะมีผลกระทบกับประชาชน และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม กรมชลประทานได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลและนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาทุกภัยของแม่น้ำยมไว้หลายแนวทาง เช่น แผนการพัฒนาโครงการแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็ก ขุดลอกลำน้ำและคลองผันน้ำต่างๆ เพื่อช่วยผันน้ำออกจากพื้นที่ชุมชนในฤดูน้ำหลากแล้วยังใช้เป็นคลองส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกอีกด้วย นอกจากนี้กรมชลประทานได้ออกแบบก่อสร้างเชิงวิศวกรรมชลประทานให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น สำหรับกลุ่มน้ำยมในพื้นที่จังหวัดพิจิตรสภาพพื้นที่ไม่เอื้อต่อการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จึงปรับใช้แผนก่อสร้างประตูประบายน้ำเป็นช่วงๆ ตามความเหมาะสมของสภาพภูมิประเทศ ประกอบด้วยประตูประบายน้ำท่าแห อำเภอสว่างงาม ประตูประบายน้ำบ้านวังจิก และประตูประบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง คาดว่าเมื่อดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ จะสามารถช่วยลดปัญหาภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น อีกทั้งเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทานในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ก่อนการดำเนินงานก่อสร้างประตูประบายน้ำต้องมีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการกิจกรรม หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการประตูประบายน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตร ในพื้นที่ลำน้ำยมตอนล่าง อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยกำหนดสุขภาพด้านต่างๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนทั้งทางบวกและทางลบ ประกอบกับการสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่โครงการนั้น พบว่ายังขาดการจัดการน้ำเสียครัวเรือนและในชุมชน การจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอย รวมถึงการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมี จำเป็นต้องมีการติดตาม ตรวจสอบการเฝ้าระวังผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะการก่อสร้าง และระยะการดำเนินการ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร ดำเนินการป้องกัน และติดตามการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการประตูประบายน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ขึ้น เพื่อเฝ้าระวังผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และประชาชนดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม

2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนเป้าหมายในพื้นที่โครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก มีความรู้ ความเข้าใจ และมีการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องต่อการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพและการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม
2. เพื่อให้ประชาชนเป้าหมายในพื้นที่โครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ได้รับการตรวจติดตามเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

3.1 หน่วยงานรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลัก

3.1.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไผ่รอบใต้ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 1, 2 และหมู่ที่ 9 ตำบลไผ่รอบ

3.1.2 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 3, 4, 6 และหมู่ที่ 10 ตำบลวังจิก

3.1.3 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองสะเดา ตำบลบ้านนา อำเภอวชิรบารมี จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านนา

3.1.4 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลรังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 3, 4, 6, 7, 8 และหมู่ที่ 9 ตำบลรังนก

3.1.5 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 12 ตำบลเนินปอ

3.2 หน่วยงานรับงบประมาณที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอวชิรบารมี และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

4) งบประมาณที่ได้รับ

200,000 บาท

5) วิธีการดำเนินงาน

5.1 ชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่หน่วยงาน/องค์กรภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จังหวัด อำเภอ และตำบล/หมู่บ้าน เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ ปี พ.ศ.2568 ที่ผ่านมา และกำหนดแนวทางดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

5.2 หน่วยงานรับงบประมาณพื้นที่ ได้รับจัดสรรงบประมาณตามแผนงานฯ

5.3 หน่วยงานและสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่โครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ดำเนินกิจกรรมการป้องกันและติดตามเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

5.4 ติดตาม ควบคุม กำกับ การดำเนินงานตามแผน / โครงการ ของหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

5.5 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

5.6 ส่งสรุปผลการดำเนินงานโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

6) ขอบเขตการดำเนินงาน

6.1 กลุ่มเป้าหมาย/ผู้รับประโยชน์ (จังหวัดพิจิตร)

6.1.1 ประชาชนและคนงานก่อสร้าง ในพื้นที่รับประโยชน์ ในพื้นที่รับประโยชน์โครงการ
ประตุน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

6.1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ ผู้นำชุมชน / องค์กรภาคีสุขภาพ ในพื้นที่รับประโยชน์
โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

6.1.3 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/สถานบริการสาธารณสุข ในพื้นที่รับประโยชน์
โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

6.2 พื้นที่ดำเนินการ

1. พื้นที่รับประโยชน์ ตำบลไผ่รอบ และ ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 1, 2 และหมู่ที่ 9 ตำบลไผ่รอบ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
- หมู่ที่ 3, 4, 6 และหมู่ที่ 10 ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

2. พื้นที่รับประโยชน์ ตำบลบ้านนา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านนา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร

3. พื้นที่รับประโยชน์ ตำบลเนินปอ และ ตำบลวังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 3, 4, 6, 7, 8 และหมู่ที่ 9 ตำบลวังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร
- หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 12 ตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

7) ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนกันยายน 2569

8) ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้การแก้ไขผลกระทบด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ติดตาม
ตรวจสอบผลกระทบภายใต้โครงการประตุน้ำ

- พื้นที่อำเภอลำลูกเกด ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2569
- พื้นที่อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ครั้งที่ 1 วันที่ 25 พฤษภาคม 2569
- พื้นที่อำเภอสามง่าม ครั้งที่ 1 วันที่ 5 มิถุนายน 2569

โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญของกิจกรรม / อบรม / ประชุม ดังนี้

- 1.ชี้แจงความเป็นมาของโครงการผลกระทบจากการสร้างประตุน้ำจังหวัดพิจิตร
- 2.สถานการณ์ของผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม
- 3.ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมด้านน้ำ ดิน อากาศ ขยะมูลฝอยที่มีต่อสุขภาพ
4. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมการประชุม

ภาพที่ 5.1.5-1 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การแก้ไขผลกระทบด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
ติดตามตรวจสอบผลกระทบภายใต้โครงการประตูละบายน้ำ

กิจกรรมที่ 2 สร้างการเรียนรู้การเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมภายใต้
โครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ปีงบประมาณ 2569

- พื้นที่อำเภอชिरบารมี ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2569
- พื้นที่อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ครั้งที่ 1 วันที่ 27 พฤษภาคม 2569
- พื้นที่อำเภอสามง่าม ครั้งที่ 1 วันที่ 9 มิถุนายน 2569

โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญของกิจกรรม / อบรม / ประชุม ดังนี้

1. ค้นข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการฯ ปี 2568
2. ชี้แจงแผนและกิจกรรม ปี 2569
3. ให้ความรู้ด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และการเฝ้าระวังสารเคมี
4. ส่งเสริมการจัดการขยะตามหลัก 1A3R
5. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 5.1.5-2 สร้างการเรียนรู้การเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
ภายใต้โครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ปีงบประมาณ 2569

9) ปัญหา/อุปสรรค

5.1.6 แผนการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร

1) หลักการและเหตุผล

โครงการประจักษ์บายบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร เป็นการพัฒนาโครงการเพื่อเกษตรกรรม มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ สถานีสูบน้ำ ประจักษ์บายน้ำและอาคารประกอบ ตั้งอยู่ในบริเวณหมู่ที่ 6 บ้านดานน้อย ต.วังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร โดยในจังหวัดพิจิตรครอบคลุม 8,335 ครัวเรือน 72 หมู่บ้าน 6 ตำบล 3 อำเภอ พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน 37,397 ไร่ พื้นที่ดำเนินการในอำเภอสากเหล็ก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง และอำเภอลำลูกเกด กรมส่งเสริมการเกษตรพิจารณาเห็นควรส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ ได้รับการพัฒนาคุณภาพไปกับการก่อสร้างโครงการ เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำสำหรับกิจกรรมการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการก่อสร้างโครงการประจักษ์บายบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร นั้น เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นหลัก เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำสำหรับกิจกรรมการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเห็นควรเน้นในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ในการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสมและถูกวิธี ลดต้นทุนการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความมั่นคงในอาชีพการเกษตรต่อไป

กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในเขตชลประทาน โครงการประจักษ์บายบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ปี 2568 ซึ่งเป็นระยะของการดำเนินการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นต่อยอดเพิ่มเติมความรู้และแนวทางการทำเกษตรกรให้แก่เกษตรกร จัดทำโครงการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน เพื่อพัฒนาการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เกิดรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการผลิตข้าวคุณภาพดี
2. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักกระบวนการผลิตข้าวคุณภาพ และมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย
3. เพื่อจัดทำแปลงส่งเสริมและแปลงเรียนรู้การผลิตข้าวคุณภาพดี

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร กรมส่งเสริมการเกษตร

4) งบประมาณ

300,000 บาท

5) วิธีการดำเนินงาน

1. รับสมัครเกษตรกรที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้
2. กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 2 ครั้ง ในพื้นที่ 3 อำเภอ เกษตรกรจำนวน 90 ราย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการผลิตข้าวคุณภาพดี โดยการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ได้แก่ มาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย กระบวนการผลิตข้าวคุณภาพ การคัดเลือกพันธุ์ข้าวคุณภาพที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ วิธีการดูแลและการจัดการแปลง การแปรรูปการผลิตข้าว เป็นต้น
3. กิจกรรมจัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เกษตรกรจำนวน 78 ราย ด้านการผลิตข้าวคุณภาพดี โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตรพร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

4. กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบการเกษตรในพื้นที่ เกษตรกรจำนวน 12 ราย ด้านการผลิตข้าวคุณภาพดีอย่างครบวงจร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตรพร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

5. กิจกรรมศึกษาดูงานในพื้นที่ตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรได้เรียนรู้ จำนวน 1 ครั้ง

6. เวทีแลกเปลี่ยนรู้ผลการดำเนินงานโครงการ จำนวน 1 ครั้ง จัดเวทีแลกเปลี่ยนการทำการเกษตรกรในพื้นที่ ปัญหา อุปสรรค สรุปผลและถอดบทเรียนในการดำเนินงานโครงการของเกษตรกร

7. ติดตามช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และประเมินผลการดำเนินงาน

- ติดตามช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา

- สรุปผลการดำเนินงาน

6) ระยะเวลาดำเนินการ

เมษายน 2569 - สิงหาคม 2569

7) พื้นที่ปฏิบัติงาน

พื้นที่ของโครงการประจวบฯ บ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร (อำเภอสามง่าม อำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอวชิรบำรุง จังหวัดพิจิตร) จำนวน 90 ราย

8) ผลการดำเนินงาน

1. รับสมัครเกษตรกรที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร/สำนักงานเกษตรอำเภอ ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรผ่านทางช่องทางออนไลน์ และผ่านผู้นำชุมชน เสียงประกาศประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน โดยกำหนดช่วงการรับสมัครระหว่างวันที่ 26 มีนาคม - 3 เมษายน 2569

ภาพที่ 5.1.6-1 สื่อประชาสัมพันธ์การรับสมัครเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้

2. กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ จำนวน 2 ครั้ง ในพื้นที่ 3 อำเภอ

โดยจัดการอบรม จำนวน 2 ครั้ง เกษตรกรจำนวน 90 ราย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการผลิตข้าวคุณภาพดี โดยการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ได้แก่ มาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย กระบวนการผลิตข้าวคุณภาพ การคัดเลือกพันธุ์ข้าวคุณภาพที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ วิธีการดูแลและการจัดการแปลง การแปรรูปการผลิตข้าว เป็นต้น

อำเภอโพธิ์ประทับช้าง เกษตรกรจำนวน 35 ราย ณ ศาลาวัดตานน้อย หมู่ที่ 6 ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

- ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2569 และ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2569

จัดเวทีอบรมเพื่อวิเคราะห์และประเมินเกษตรกรในพื้นที่ โดยใช้เครื่องมือเสริมทักษะสร้างสุข เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วมในการพัฒนาการผลิตพืชของเกษตรกร และการทำ Smart A4 วิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาเกษตรกรสู่ความสำเร็จในการทำการเกษตร ให้ความรู้ คำแนะนำในการปลูกข้าวพันธุ์ดี การเลือกใช้เมล็ดข้าวคุณภาพและการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อลดต้นทุนการผลิต และการฝึกปฏิบัติการขยายเชื้อจุลินทรีย์ BS และ BT

ภาพที่ 5.1.6-2 กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

อำเภอชิรบารมี เกษตรกรจำนวน 20 ราย ณ ศาลาวัดบ้านนา หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านนา อำเภอชิรบารมี จังหวัดพิจิตร

- ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2569 และ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2569

จัดเวทีอบรมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา จัดทำปฏิทินเพาะปลูกของเกษตรกร และให้ความรู้ คำแนะนำในการผลิตข้าวคุณภาพดี รวมถึงการตลาดการจัดการความเสี่ยง การเพิ่มมูลค่าเมล็ดพันธุ์ และการทดสอบความงอกเมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งในกิจกรรมได้มีการรณรงค์ให้เกษตรกรงดเผาในพื้นที่การเกษตรถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2569

ภาพที่ 5.1.6-3 กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ ในพื้นที่อำเภอชิรบารมี จังหวัดพิจิตร

อำเภอสว่าง เกษตรกรจำนวน 35 ราย ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลรังนก อำเภอสว่าง จังหวัดพิจิตร

- ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2569 และ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2569

จัดเวทีอบรมหลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ และการลดต้นทุนการผลิต การจัดการดินและปุ๋ยที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของข้าว หลักสูตรการจัดการศัตรูพืชในนาข้าว การใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูข้าว "โนมูเรีย" ฝึกปฏิบัติการขยายสารชีวภัณฑ์ "โนมูเรีย" และสารจับใบด้วยน้ำยา N70

ภาพที่ 5.1.6-4 กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ในพื้นที่อำเภอสว่างงาม จังหวัดพิจิตร

3. กิจกรรมจัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เกษตรกรจำนวน 90 ราย

โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตร พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ดังนี้

- แปลงเรียนรู้ จำนวน 12 แปลง สนับสนุนข้าวพันธุ์ กข. 41 จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพิจิตร ปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นการใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่
- แปลงส่งเสริมการเกษตร จำนวน 78 แปลง สนับสนุนข้าวพันธุ์ กข. 41 จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพิจิตร

ภาพที่ 5.1.6-5 กิจกรรมจัดทำแปลงส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ พร้อมทั้งปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

4. กิจกรรมศึกษาดูงานในพื้นที่ตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรได้เรียนรู้ จำนวน 1 ครั้ง

- อยู่ระหว่างดำเนินการ โดยมีกำหนดการเข้าศึกษาดูงานในวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 ณ ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านบัวทอง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร และวิสาหกิจชุมชนแปลงนาสะอาด อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

5. เวทีแลกเปลี่ยนรู้ผลการดำเนินงานโครงการ จัดเวทีแลกเปลี่ยนการทำการเกษตรกรในพื้นที่ ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการของเกษตรกร จำนวน 1 ครั้ง

- อยู่ระหว่างดำเนินการ โดยจะดำเนินการภายในเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2569

6. กิจกรรมการบริหารจัดการ ติดตามช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ประเมินผลการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงาน

- อยู่ระหว่างดำเนินการ

9) ปัญหาและอุปสรรค

-

5.2 แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.2.1 แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านอุทกวิทยาน้ำผิวดิน

1) หลักการและเหตุผล

เพื่อจัดหาอุปโภค-บริโภค และการเพาะปลูกให้กับราษฎรในพื้นที่ลำน้อย การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ โดยการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำในแม่น้ำยม จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาโครงการประเทหาอาคารบังคับน้ำเพิ่มเติมในลำน้ำยม เพื่อช่วยเก็บกักน้ำในลำน้ำเพิ่มเติมเป็นช่วงๆ สำหรับเป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งลำน้ำ

ในการนี้ เพื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานทางด้านอุทกวิทยา ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลระดับน้ำ ข้อมูลปริมาณน้ำ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์น้ำหลังมีการดำเนินการโครงการ ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผล ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง คำนวณหาปริมาณตะกอน และยังสามารถนำไปประกอบวางแผนมาตรการในการอนุรักษ์น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และพืชที่ปลูก ใช้ประโยชน์ในงานศึกษาวิจัยต่างๆ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลประกอบเพื่อใช้ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ช่วงฤดูแล้ง และฤดูฝน เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2) วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำและปริมาณน้ำ ในพื้นที่โครงการ
- 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำและปริมาณน้ำ และจัดทำรายงานข้อมูลสถิติระดับน้ำ ปริมาณน้ำท่า

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนล่าง สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

4) งบประมาณ

150,000 บาท

5) ขอบเขตพื้นที่

บริเวณพื้นที่โครงการประตุระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

6) วิธีการดำเนินงาน

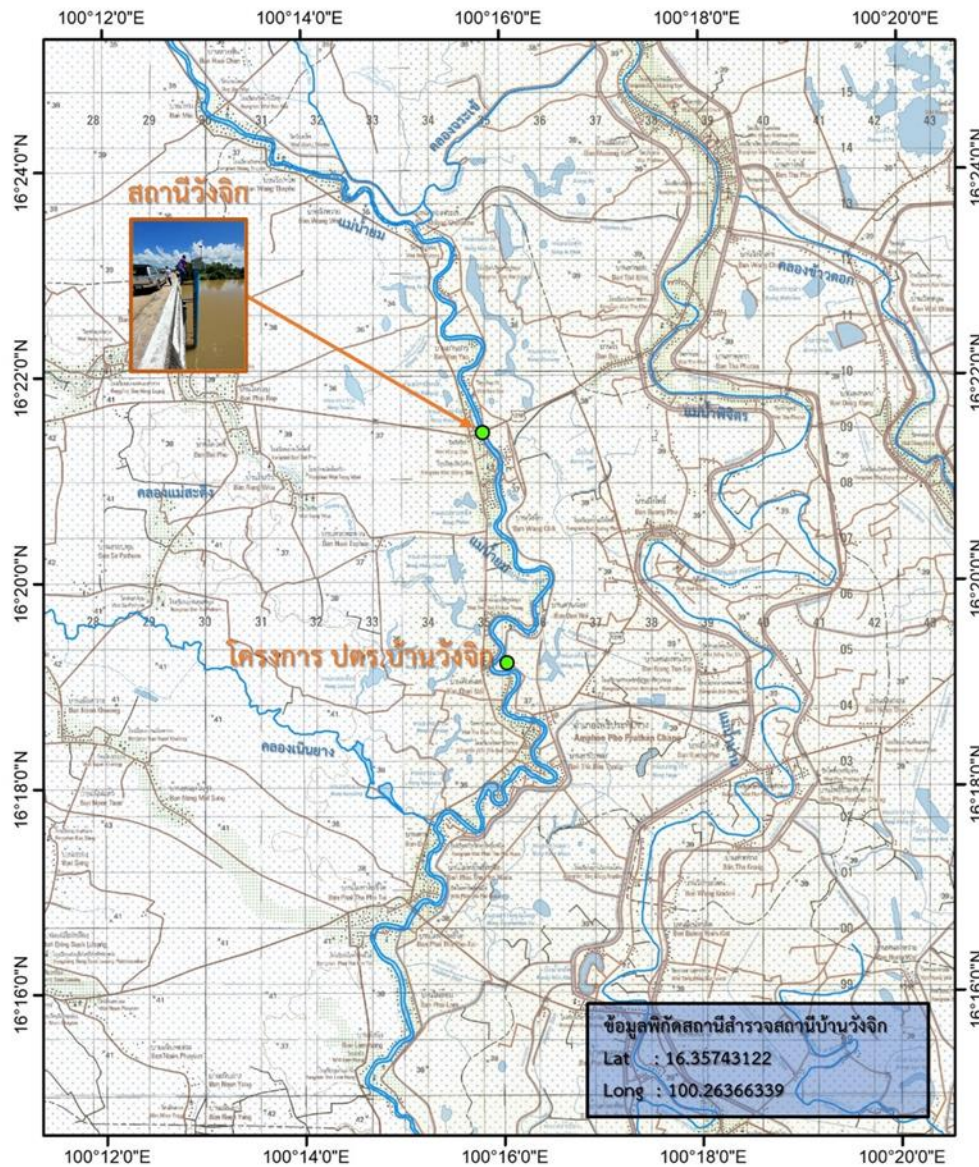
- 1) เก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลระดับน้ำ ปริมาณน้ำ โครงการประตุระบายน้ำบ้านวังจิก
- 2) สสำรวจปริมาณน้ำเพื่อนำข้อมูลไปจัดทำและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำและปริมาณน้ำ (Rating Curve) และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายวัน
- 3) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำ ปริมาณน้ำ โครงการประตุระบายน้ำบ้านวังจิก
- 4) จัดทำรายงานสถิติ

7) ระยะเวลาดำเนินงาน

ดำเนินการต่อเนื่องตลอดระยะเวลาโครงการ

**แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานีสำรวจทางอุทกวิทยาแม่น้ำยม
อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร**

ภาพที่ 5.2.1-1 แผนที่แสดงที่ตั้งสถานีโพธิ์ประทับช้าง แม่น้ำยม Y.52 บ้านวังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร

8) ผลการดำเนินงาน

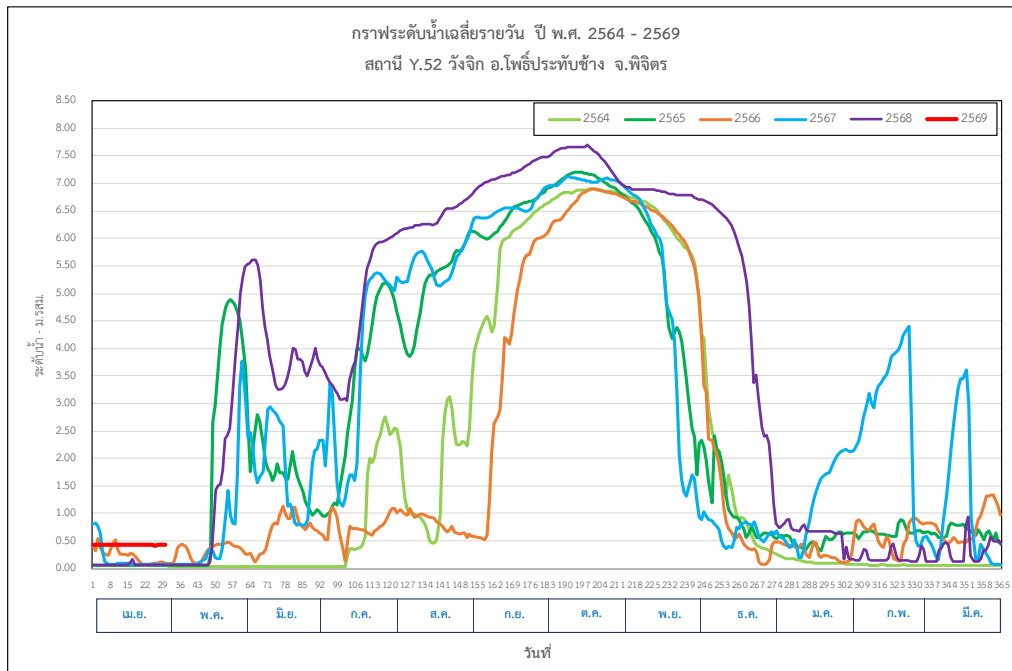
สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน ดำเนินการติดตั้งสถานีโทรมาตรวัดระดับน้ำอัตโนมัติบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำยมทางหลวงชนบท 1276 สถานีบ้านวังจิก แม่น้ำยม บ้านวังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร ซึ่งอยู่ด้านเหนือโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก 6 กิโลเมตร ดังภาพที่ 5.2.1-1

8.1) การสำรวจระดับน้ำ ปริมาณน้ำ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำและปริมาณน้ำ (Rating Curve)

ดำเนินการสำรวจระดับน้ำรายชั่วโมงที่สถานีสำรวจทางอุทกวิทยา Y.52 บ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ทำการสำรวจปริมาณน้ำ และสำรวจปริมาณน้ำเพื่อนำข้อมูลไปจัดทำ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำและปริมาณน้ำ (Rating Curve) และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายวัน

8.1.1 ข้อมูลระดับน้ำ

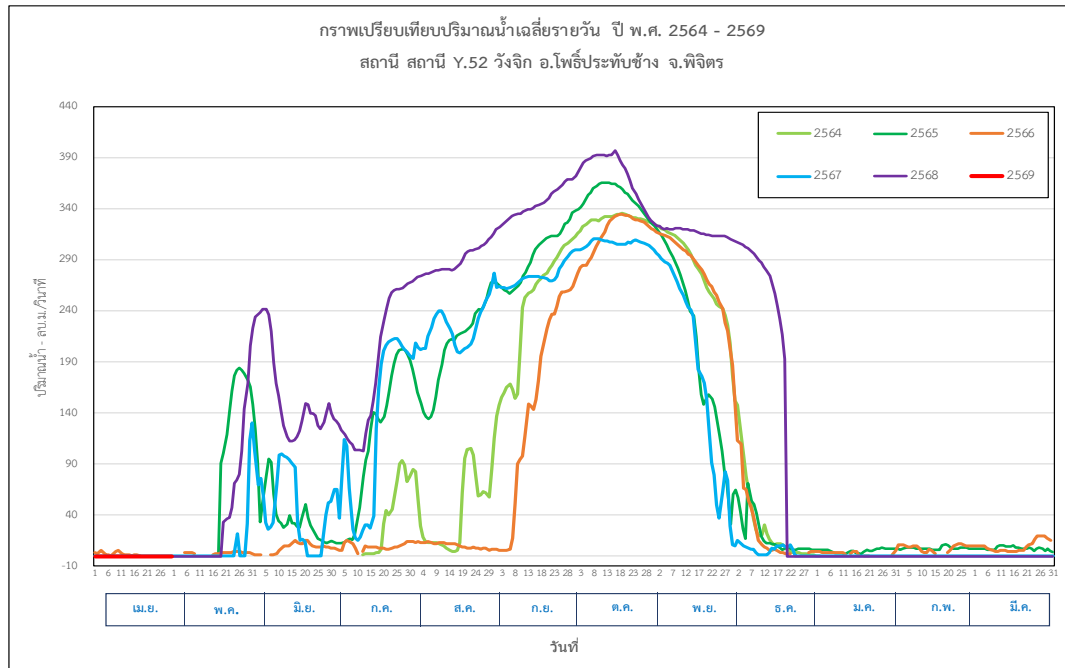

ภาพที่ 5.2.1-2 กราฟแสดงระดับน้ำเฉลี่ยรายวัน สถานี Y.52 บ้านวังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร

จากภาพที่ 5.2.1-2 กราฟแสดงระดับน้ำเฉลี่ยรายวันสถานี Y.42 ปี พ.ศ. 2566 มีระดับน้ำสูงสุด 6.89 ม. (รสม.) เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2566 ปี พ.ศ. 2567 มีระดับน้ำสูงสุด 7.12 ม. (รสม.) เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2567 และปี พ.ศ. 2568 มีระดับน้ำสูงสุดเท่ากับ 7.70 ม. (ร.ส.ม.) เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2568 (ข้อมูลถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2569)

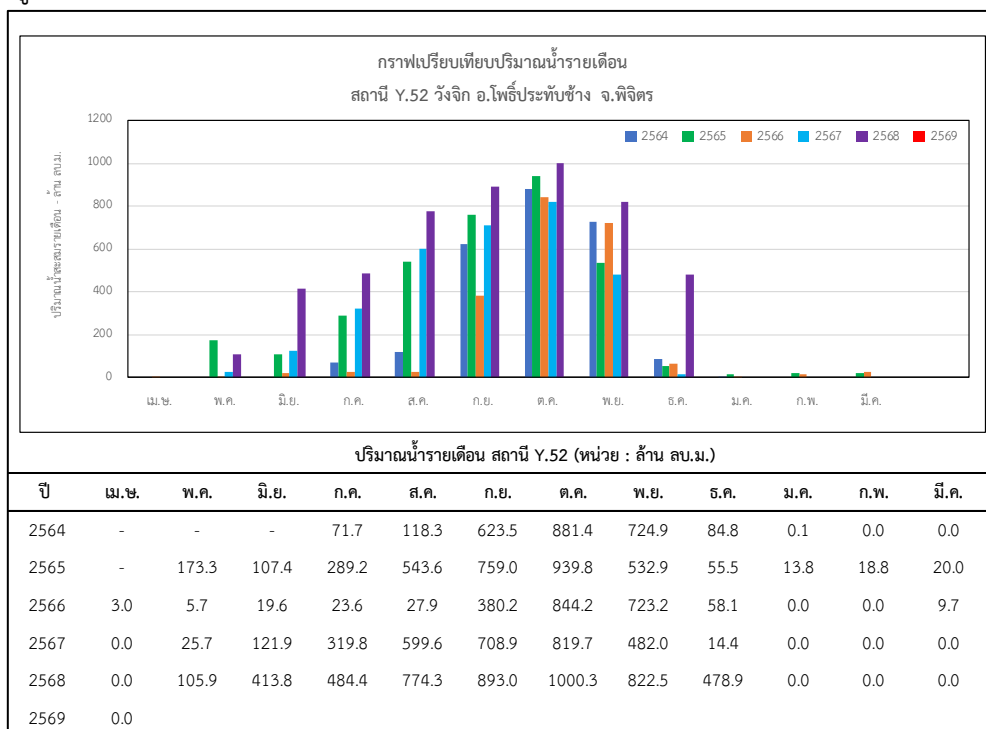
8.2) การสำรวจปริมาณน้ำ

จากภาพที่ 5.2.1-3 กราฟเปรียบเทียบปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายวันสถานี Y.52 ปี พ.ศ. 2566 มีปริมาณน้ำสูงสุด 334 ลบ.ม./วินาที เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2566 ปี พ.ศ. 2567 มีปริมาณน้ำสูงสุด 311 ลบ.ม./วินาที เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2567 และปี พ.ศ. 2568 มีปริมาณน้ำสูงสุดเท่ากับ 397 ลบ.ม./วินาที เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2568 (ข้อมูลถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2569)

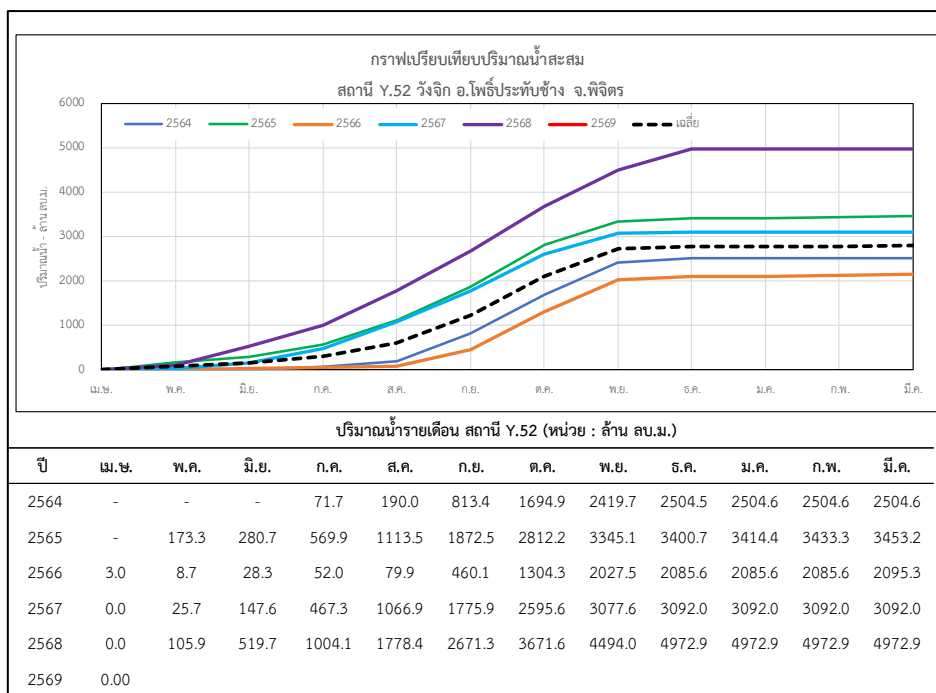

ภาพที่ 5.2.1-3 กราฟแสดงปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายวัน สถานี Y.52

จากภาพที่ 5.2.1-4 และภาพที่ 5.2.1-5 สถานี Y.52 บ้านวังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร ปี พ.ศ. 2566 มีปริมาณน้ำสะสมรายเดือนสูงสุด 844.16 ล้าน ลบ.ม. ในเดือนตุลาคม และมีปริมาณน้ำท่าสะสมทั้งปี 2,095 ล้าน ลบ.ม. ปี พ.ศ. 2567 มีปริมาณน้ำสะสมรายเดือนสูงสุด 819.74 ล้าน ลบ.ม. ในเดือนตุลาคม และมีปริมาณน้ำท่าสะสมทั้งปี 3,091 ล้าน ลบ.ม. และปี พ.ศ. 2568 มีปริมาณน้ำสะสมรายเดือนสูงสุด 1,000.3 ล้าน ลบ.ม. ในเดือนตุลาคม และมีปริมาณน้ำท่าสะสมจนถึงปัจจุบันเท่ากับ 4,972 ล้าน ลบ.ม. มากกว่าเฉลี่ยร้อยละ 78.95 (ข้อมูลถึงวันที่ 30 เมษายน 2569)

ภาพที่ 5.2.1-4 กราฟแสดงปริมาณน้ำท่ารายเดือน สถานี Y.52 อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร

ภาพที่ 5.2.1-5 กราฟแสดงปริมาณน้ำท่าสะสมรายเดือน สถานี Y.42 อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร

***หมายเหตุ** ข้อมูลระดับน้ำ-ปริมาณน้ำ ปีนี้ 2568 เป็นเพียงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น อยู่ระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลประจำปี

9) ปัญหาและอุปสรรค

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับน้ำและปริมาณน้ำทำได้ยาก เนื่องจากมีการบริหารจัดการน้ำในฤดูแล้งและฤดูฝน โดยการเปิด-ปิดบายประตูระบายน้ำในบริเวณด้านเหนือและด้านท้ายของสถานีสำรวจ รวมถึงเกิดน้ำท่วมล้นตลิ่งบริเวณสถานีตรวจวัดข้อมูล

5.2.2 แผนการติดตามตรวจสอบด้านคุณภาพน้ำผิวดิน

1) หลักการและเหตุผล

การก่อสร้างโครงการ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งน้ำผิวดินในช่วงระหว่างก่อสร้าง เช่น การเพิ่มปริมาณตะกอนแขวนลอย ทำให้ความขุ่นเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะบริเวณหัวงานและด้านท้ายน้ำ ส่วนในระยะดำเนินการนั้น การพัฒนาโครงการจะทำให้มีการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีแนวโน้มของการใช้สารเคมีทางการเกษตรเพิ่มขึ้น การปนเปื้อนของสารเคมีดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำที่ระบายออกจากพื้นที่เกษตรกรรมได้ แม้ว่าจะมีการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบแล้วก็ตาม ดังนั้น เพื่อเป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพของมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ จึงจำเป็นต้องติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงมาตรการและแผนงานต่างๆ ให้สามารถป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบให้อยู่ในระดับต่ำที่สุด

2) วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินในพื้นที่โครงการ ซึ่งคาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างและการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ หากมีผลกระทบเกิดขึ้นจะได้นำไปปรับปรุงมาตรการลดผลกระทบด้านคุณภาพน้ำผิวดินได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

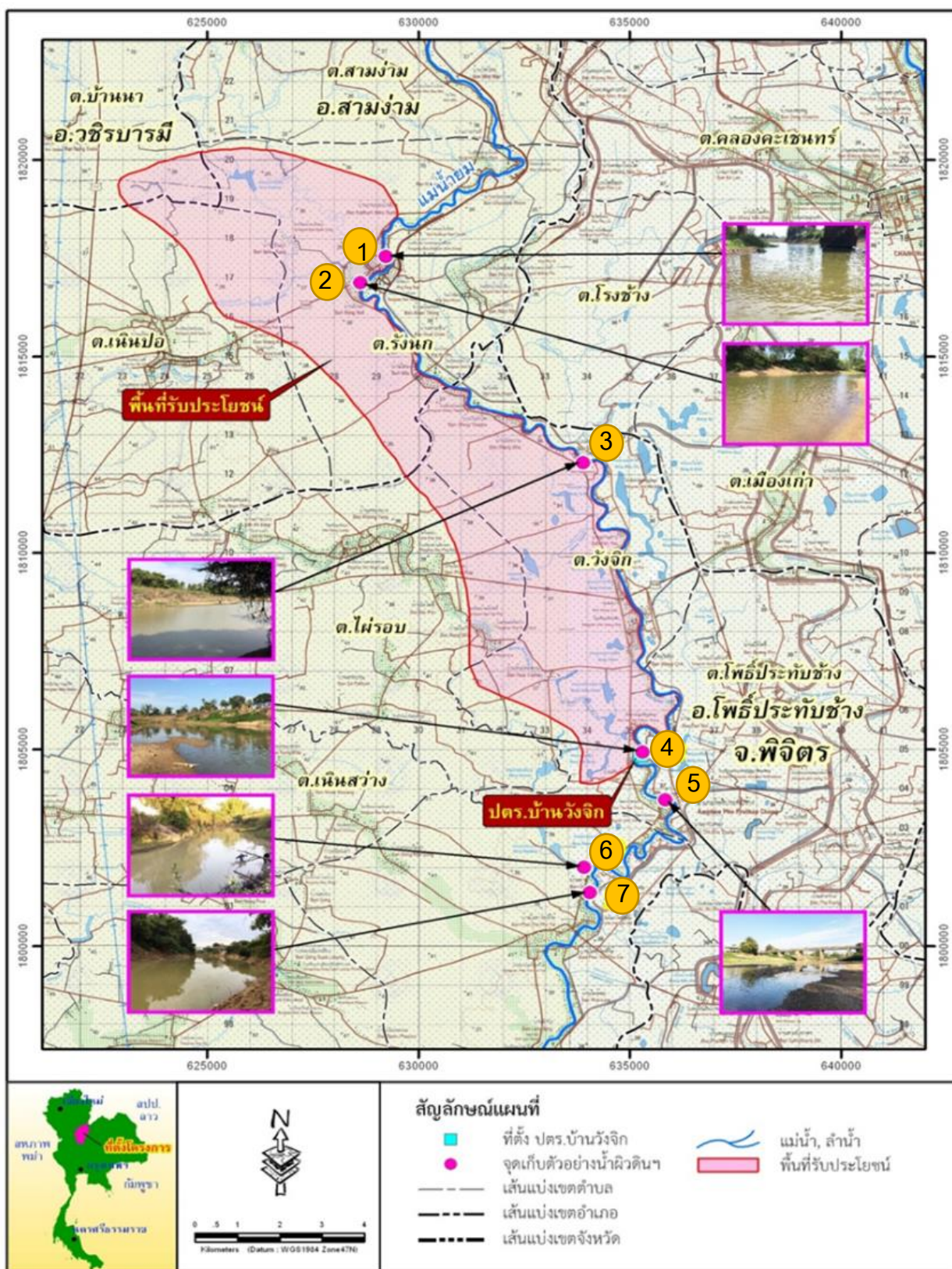
ส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน

4) งบประมาณ

200,000 บาท

5) วิธีการดำเนินงาน

สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน ดำเนินสำรวจจุดเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน ในระยะก่อสร้างจำนวน 7 สถานี ดังนี้

ภาพที่ 5.2.2-1 แผนที่แสดงบริเวณสถานีเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน

ตารางที่ 5.2.2-1 ดัชนีวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน

ลักษณะสมบัติของน้ำ	หน่วย
1. อุณหภูมิ (Temperature)	องศาเซลเซียส
2. ความโปร่งแสง (Transparency)	เมตร
3. ความขุ่น (Turbidity)	เอ็นทียู
4. ของแข็งแขวนลอยทั้งหมด (Total Suspended Solids)	มิลลิกรัม/ลิตร
5. ของแข็งละลายน้ำทั้งหมด (Total Dissolved Solids)	มิลลิกรัม/ลิตร
6. ความนำไฟฟ้า (Conductivity)	ไมโครโมห์/เซนติเมตร
7. ความเป็นกรด-ด่าง (pH)	-
8. ความเค็ม (Salinity)	ส่วนในพันส่วน
9. สภาพด่าง (Alkalinity)	มิลลิกรัม/ลิตร
10. ความกระด้างทั้งหมด (Total Hardness)	มิลลิกรัม/ลิตร
11. ออกซิเจนละลายน้ำ (DO)	มิลลิกรัม/ลิตร
12. บีโอดี (BOD)	มิลลิกรัม/ลิตร
13. ไนเตรต (Nitrate ⁻)	มิลลิกรัม/ลิตร
14. แอมโมเนีย (Ammonia)	มิลลิกรัม/ลิตร
15. ฟอสเฟต (Phosphate)	มิลลิกรัม/ลิตร
16. โพแทสเซียม (Potassium)	มิลลิกรัม/ลิตร
17. โซเดียม (Sodium)	มิลลิกรัม/ลิตร
18. แคลเซียม (Calcium)	มิลลิกรัม/ลิตร
19. แมกนีเซียม (Magnesium)	มิลลิกรัม/ลิตร
20. คลอไรด์ (Chloride)	มิลลิกรัม/ลิตร
21. ซัลเฟต (Sulfate)	มิลลิกรัม/ลิตร
22. ค่า Sodium Absorption Ratio (SAR)	-
23. ค่า Residual Sodium Carbonate (RSC)	มิลลิอควิวาเลนต์/ลิตร
24. เหล็กทั้งหมด (Iron)	มิลลิกรัม/ลิตร
25. แมงกานีส (Manganese)	มิลลิกรัม/ลิตร
26. ตะกั่ว (Lead)	มิลลิกรัม/ลิตร
27.ปรอท (Mercury)	มิลลิกรัม/ลิตร
28. สังกะสี (Zinc)	มิลลิกรัม/ลิตร
29. ทองแดง (Copper)	มิลลิกรัม/ลิตร
30. แคดเมียม (Cadmium)	มิลลิกรัม/ลิตร
31. โครเมียม (Chromium)	มิลลิกรัม/ลิตร
32. สารหนู (Arsenic)	มิลลิกรัม/ลิตร
33. ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Fecal Coliform Bacteria)	เอ็มพีเอ็น/100 มิลลิลิตร.
34. โคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด (Total Coliform Bacteria)	เอ็มพีเอ็น/100 มิลลิลิตร.
35. คาร์บอเนต (Carbonate)	มิลลิกรัม/ลิตร
36. ไบคาร์บอเนต (Bicarbonate)	มิลลิกรัม/ลิตร

ตารางที่ 5.2.2-1 ดัชนีวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน (ต่อ)

ลักษณะสมบัติของน้ำ	หน่วย
37. สารกำจัดศัตรูพืช กลุ่ม Organochlorine* - ดีดีที (DDT) - แอลฟา-บีเอชซี (Alpha-BHC) - อัลดริน (Aldrin) - ดีลดริน (Dieldrin) - เอนดริน (Endrin) - เฮปตาคลอร์ (Heptachlor) - เฮปตาคลอร์ อีพอกไซด์ (Heptachlor epoxide)	ไมโครกรัม/ลิตร
38. สารกำจัดศัตรูพืช กลุ่ม Organophosphate - เมพทิล พาราไทออน (Methyl Parathion) - เมทธาไมโดฟอส (Methamidophos) - เมวินฟอส (Mevinphos) - มาลาไทออน (Malathion) - โมโนโครโตฟอส (Monocrotophos) - ไดเมทโฮเอท (Dimethoate) - เมทิดาไธออน (Methidathion) - เอทโพรฟอส (Ethoprophos) - อีพีเอ็น (EPN)	ไมโครกรัม/ลิตร

หมายเหตุ : *สารกำจัดศัตรูพืช กลุ่ม Organochlorine มีชนิดของสารเคมีในกลุ่มที่เป็นสารพิษที่มีฤทธิ์ตกค้างยาวนานได้ขึ้นทะเบียนไว้
เช่น ดีดีที (DDT)- ดีลดริน (Dieldrin)- เอนดริน (Endrin)- เฮปตาคลอร์ (Heptachlor)

6) ผลการดำเนินงาน

สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทานติดตามตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน จำนวน 7 จุด ซึ่งแม่น้ำยมถูกกำหนดเป็นแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของแหล่งน้ำในแม่น้ำยม (แม่น้ำยมตั้งแต่จุดบรรจบระหว่างแม่น้ำยมกับแม่น้ำน่านบริเวณบ้านเกยไชยเหนือ ตำบลเกยไชย อำเภอกงสุโขทัย จังหวัดนครสวรรค์ กิโลเมตรที่ 0 จนถึงแม่น้ำยมบริเวณสะพานแม่น้ำยมบ้านดู่ ตำบลปง จังหวัดพะเยา กิโลเมตรที่ 665 เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 ทั้งนี้การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ จะนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินและเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำ

6.1 ผลการเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1

สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน ได้ดำเนินการสำรวจ โดยเก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำผิวดิน ในแหล่งน้ำที่บริเวณที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งดำเนินการเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 20 - 21 มกราคม 2569 จำนวน 7 สถานี ดังตารางที่ 5.2.2-2 - 5.2.2-3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน โดยห้องปฏิบัติการเอกชน ดังตารางที่ 5.2.2-4

ตารางที่ 5.2.2-2 แสดงสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2569

จุดเก็บตัวอย่าง	พิกัดตำแหน่ง	ลักษณะพื้นที่เก็บตัวอย่าง
SW1 สะพาน บ้านรังนก	16.43718, 100.20958	 สภาพแวดล้อมโดยรอบ : เวลา 16.44 น. น้ำไหลช้า บริเวณโดยรอบเป็นแหล่งชุมชน และพื้นที่เกษตรกรรม พบจุดน้ำทิ้ง ลักษณะตัวอย่างน้ำ : น้ำมีสีเหลืองขุ่นเล็กน้อย มีตะกอนเล็กน้อย พบคราบแพลงก์ตอนบนผิวน้ำ มีกลิ่นดิน
SW2 คลองวัง กระทิง	16.43384, 100.20120	 สภาพแวดล้อมโดยรอบ : เวลา 17.06 น. น้ำนิ่ง มีผักตบชวาเริ่มตลิ่งเล็กน้อย บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่เกษตรกรรม พบขยะในแหล่งน้ำ ลักษณะตัวอย่างน้ำ : น้ำมีสีเหลืองขุ่นเล็กน้อย มีตะกอนเล็กน้อย พบคราบแพลงก์ตอนบนผิวน้ำ ไม่มีกลิ่น
SW3 แม่น้ำยม เหนือประตู ระบายน้ำ	16.38917, 100.25274	 สภาพแวดล้อมโดยรอบ : เวลา 15.59 น. น้ำไหลช้า บริเวณโดยรอบเป็นแหล่งชุมชน ลักษณะตัวอย่างน้ำ : น้ำมีสีเหลืองใส มีตะกอนเล็กน้อย พบคราบแพลงก์ตอนบนผิวน้ำ
SW4 หวังาน ประตูระบายน้ำ บ้านวังจิก	16.32167, 100.26653	 สภาพแวดล้อมโดยรอบ : เวลา 15.22 น. น้ำไหลค่อนข้างเร็ว มีผักตบชวาเริ่มตลิ่งเล็กน้อย บริเวณโดยรอบเป็นแหล่งชุมชน ลักษณะตัวอย่างน้ำ : น้ำมีสีเหลืองใส มีตะกอนเล็กน้อย ไม่มีกลิ่น พบคราบแพลงก์ตอนบนผิวน้ำ

ตารางที่ 5.2.2-3 แสดงสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2569

จุดเก็บตัวอย่าง	พิกัดตำแหน่ง	ลักษณะพื้นที่เก็บตัวอย่าง
SW5 บริเวณวัด ท่าบัวทอง	16.31042, 100.27275	 สภาพแวดล้อมโดยรอบ : เวลา 09.46 น. น้ำไหลช้า บริเวณโดยรอบเป็นแหล่งชุมชน ลักษณะตัวอย่างน้ำ : น้ำมีสีเหลืองขุ่นเล็กน้อย มีตะกอนเหลือง ไม่มีกลิ่น พบคราบแพลงก์ตอนบนผิวน้ำ
SW6 หนอง ระวาง	16.29713, 100.24912	 สภาพแวดล้อมโดยรอบ : เวลา 10.05 น. น้ำนิ่ง มีผักตบชวาเริ่มตื้นเล็กน้อย บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่เกษตรกรรม พบจุดน้ำทิ้ง ลักษณะตัวอย่างน้ำ : น้ำมีสีเหลืองขุ่น มีตะกอนเล็กน้อย ไม่มีกลิ่น พบคราบแพลงก์ตอนบนผิวน้ำ
SW7 บริเวณวัด ไผ่ท่าโพเหนือ	16.28724, 100.25384	 สภาพแวดล้อมโดยรอบ : เวลา 10.22 น. น้ำไหลช้า บริเวณโดยรอบเป็นแหล่งชุมชน ลักษณะตัวอย่างน้ำ : น้ำมีสีเหลืองขุ่น มีตะกอนเล็กน้อย ไม่มีกลิ่น พบคราบแพลงก์ตอนบนผิวน้ำ

ตารางที่ 5.2.2-4 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 ในวันที่ 20 - 21 มกราคม 2569

ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	ผลการวิเคราะห์								มาตรฐานน้ำประปาที่ 3	เกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด
		SW1	SW2	SW3	SW4	SW5	SW6	SW7			
1	ความขุ่น (Turbidity)	เอ็นทียู	59.4	58.9	65.1	80.7	73.0	96.5	81.1	-	-
2	ความนำไฟฟ้า (EC)	ไมโครโมห์/ซม.	242	241	231	229	232	238	231	-	-
3	ความเค็ม (Salinity)	ส่วนในพันส่วน	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	-	-
4	อุณหภูมิ (Temp)	องศาเซลเซียส	28.5	28.7	25.8	26.9	26.4	27.4	28.4	ธ	23-32
5	ของแข็งแขวนลอย (SS)	มก./ล.	33	30	26	43	37	51	39	-	<25
6	ความเป็นกรด-ด่าง (pH)	-	7.8	8.2	8.1	8.0	8.1	8.0	7.9	5.0-9.0	5.0-9.0
7	ของแข็งละลายน้ำ (TDS)	มก./ล.	166	172	160	148	168	170	158	-	-
8	ความกระด้าง (Total hardness)	มก./ล.	82.1	66.9	76.8	77.8	79.5	77.6	78.3	-	-
9	ความเป็นด่าง (Alkalinity)	มก./ล.	92.4	87.9	87.9	87.7	89.4	87.7	87.4	-	-
		ในรูปแคลเซียมคาร์บอเนต									
10	ออกซิเจนละลาย (DO)	มก./ล.	4.6	6.4	4.2	4.1	3.3	4.3	3.8	≥4.0	≥3.0
11	บีโอดี (BOD)	มก./ล.	1.59	3.38	1.27	1.22	1.04	3.14	1.08	≤2.0	-
12	ไนเตรทในหน่วยไนโตรเจน (NO ₃ -N)	มก./ล.	0.712	0.082	0.498	0.796	0.827	0.891	0.896	≤5.0	-
13	แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH ₃ -N)	มก./ล.	<0.40	<0.40	<0.40	<0.40	<0.40	<0.40	<0.40	≤0.5	-
14	ซัลเฟต (SO ₄)	มก./ล.	16.6	12.0	9.09	7.92	14.8	17.4	15.3	-	-
15	คลอไรด์ (Cl)	มก./ล.	6.66	9.67	6.95	6.24	6.24	7.60	6.62	-	-
16	โซเดียม (Na)	มก./ล.	12.65	16.50	12.15	12.09	11.78	13.50	12.00	-	-
17	โพแทสเซียม (K)	มก./ล.	3.719	5.804	2.961	3.342	2.993	3.831	3.170	-	-
18	แคลเซียม (Ca)	มก./ล.	20.37	16.11	18.51	19.31	19.22	18.86	19.69	-	-
19	ฟอสเฟต (PO ₄ ³⁻)	มก./ล.	0.021	0.016	0.031	0.036	0.043	0.025	0.040		
		ในรูปฟอสฟอรัส									
20	แมกนีเซียม (Mg)	มก./ล.	6.111	4.793	5.770	5.818	5.779	5.709	5.799		
21	Sodium Adsorption Ratio (SAR)	-	0.6313	0.9273	0.6321	0.6193	0.6050	0.6992	0.6110	-	-
22	Residual Sodium Carbonate (RSC)	มิลลิกรัมวาเลนซ์/ล.	0.33	0.56	0.36	0.31	0.35	0.34	0.29	-	-
23	สารหนู (As)	มก./ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.01	-
24	แคดเมียม (Cd)	มก./ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.005	<0.001
25	โครเมียม (Cr)	มก./ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.05	-

รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับที่ 1/2569

ตารางที่ 5.2.2-4 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 ในวันที่ 20 – 21 มกราคม 2569 (ต่อ)

ดัชนีคุณภาพน้ำ		หน่วย	ผลการวิเคราะห์							มาตรฐานน้ำประปาที่ 3	เกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำ
			SW1	SW2	SW3	SW4	SW5	SW6	SW7		
26	ทองแดง (Cu)	มก./ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.1	≤0.02
27	เหล็ก (Fe)	มก./ล.	1.621	1.401	2.061	2.842	2.078	2.489	2.445	-	≤0.30
28	แมงกานีส (Mn)	มก./ล.	0.1084	0.4480	0.1708	0.1668	0.1486	0.2331	0.1201	≤1.0	-
29	ตะกั่ว (Pb)	มก./ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.05	≤0.05
30	สังกะสี (Zn)	มก./ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤1.0	<0.1
31	ปรอททั้งหมด (Hg)	มก./ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.002	<0.0005
32	Total Coliform Bacteria	เอ็มพีเอ็น/100 มล.	920	4,600	110	220	350	110	140	≤20,000	-
33	Fecal Coliform Bacteria	เอ็มพีเอ็น/100 มล.	540	450	17	140	70	17	46	≤4,000	-
34	คาร์บอเนต (Carbonate)	มก./ล.	0	0	0	0	0	0	0	-	-
		ในรูปคาร์บอเนต									
35	ไบคาร์บอเนต (Bicarbonate)	มก./ล.	113	107	107	107	109	107	107	-	-
		ในรูปไบคาร์บอเนต									
Organochlorine											
36	ดีดีที (DDT)	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤1.0	-
37	แอลฟา-บีเอซี (Alpha-BHC)	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.02	-
38	อัลดริน	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.1	-
39	ดิลดริน	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.1	≤0.2
40	เอนดริน	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	≤0.01
41	เฮปตาคลอร์	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.2	≤0.4
42	เฮปตาคลอร์ อีพอกไซด์	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	≤0.2	-
Organophosphate											
43	เมทิล พาราไทออน	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-
44	เมทธาไมโดฟอส	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-
45	เมวินฟอส	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-
46	มาลาไทออน	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-
47	โมนโนโครโตฟอส	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-
48	ไดเมทโฮเอท	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-
49	เมทธิดาโรออน	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-

รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับที่ 1/2569

ตารางที่ 5.2.2-4 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 ในวันที่ 20 – 21 มกราคม 2569 (ต่อ)

ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	ผลการวิเคราะห์								มาตรฐานน้ำประปาที่ 3	เกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำ
		SW1	SW2	SW3	SW4	SW5	SW6	SW7			
50	เอทโธโปรฟอส	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-
51	อีพีเอ็น (EPN)	ไมโครกรัม/ล.	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	-	-

หมายเหตุ : ๘ หมายถึง อุณหภูมิน้ำจะต้องไม่สูงกว่าอุณหภูมิธรรมชาติ เกิน 3 องศาเซลเซียส

ND หมายถึง ปริมาณสารหนู (As) มีค่าน้อยกว่า 0.005 มก./ล. ปริมาณแคดเมียม (Cd) มีค่าน้อยกว่า 0.001 มก./ล. ปริมาณโครเมียม (Cr) มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. ปริมาณทองแดง (Cu) มีค่าน้อยกว่า 0.005 มก./ล. ปริมาณตะกั่ว (Pb) มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. ปริมาณสังกะสี (Zn) มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. และ ปริมาณปรอททั้งหมด (Hg) มีค่าน้อยกว่า 0.002 มก./ล. บีเอชซี-แอลฟา บีเอชซี-เบต้า บีเอชซี-แกมมา และ บีเอชซี-เดลต้า มีค่าน้อยกว่า 0.005 มก./ล. เฮปตาคลอร์ มีค่าน้อยกว่า 0.005 มก./ล. อัลดริน มีค่าน้อยกว่า 0.005 มก./ล. เฮปตาคลอร์ อีพอก-ไซด์ มีค่าน้อยกว่า 0.005 มก./ล. เอนโดซัลแฟน (I) มีค่าน้อยกว่า 0.001 มก./ล. พารา,พารา-ดีดีดี มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. ดีลดริน มีค่าน้อยกว่า 0.005 มก./ล. เอนดริน มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. เอนโดซัลแฟน (II) มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. พารา,พารา-ดีดีดี มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. เอนดริน อัลดีไฮด์ มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. เอนโดซัลแฟน ซัลเฟต มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. พารา,พารา-ดีดีดี มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล. เมทอกซีคลอร์ มีค่าน้อยกว่า 0.005 มก./ล. พารา,พารา-ดีดีอี มีค่าน้อยกว่า 0.01 มก./ล.

สถานีที่ 1 บริเวณน้ำยมบริเวณ ตำบลรังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร (SW1)

คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพ: พบว่าน้ำมีสีเหลืองขุ่น และมีตะกอนสีน้ำตาล ค่าอุณหภูมิของน้ำ 27.0 องศาเซลเซียส ค่าความขุ่น 59.4 NTU ค่าความนำไฟฟ้า 242 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ค่าปริมาณของแข็งแขวนลอย 33 มิลลิกรัมต่อลิตร ของแข็งละลายน้ำเท่ากับ 166 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด ยกเว้นปริมาณของแข็งแขวนลอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด

คุณภาพน้ำทางด้านเคมี: พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 7.8 ค่าออกซิเจนละลายน้ำ 4.6 มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าบีโอดี 1.59 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งแสดงว่ามีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำในระดับต่ำ ในเตรทและแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน เท่ากับ 0.712 และน้อยกว่า 0.40 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ธาตุที่ละลายน้ำได้และมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ โซเดียมและแคลเซียม มีค่า 12.65 และ 20.37 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ค่า SAR และ RSC มีค่าเท่ากับ 0.6313 และ 0.33 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ บ่งบอกถึงคุณภาพน้ำว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน ส่วนคลอไรด์และซัลเฟต มีค่าเท่ากับ 6.66 และ 16.6 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ด้านชลประทาน

คุณภาพน้ำทางด้านโลหะหนักและสารปราบศัตรูพืช พบแมงกานีส สารหนู แคดเมียม โครเมียม ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี และปรอททั้งหมด มีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ยอมให้มีในแหล่งน้ำได้ ยกเว้นปริมาณเหล็กมีค่า 1.621 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด แสดงว่าน้ำในบริเวณที่ทำการสำรวจพบการปนเปื้อนของสารปราบศัตรูพืชทางการเกษตรกลุ่มดังกล่าวในระดับต่ำมาก

คุณภาพน้ำทางด้านชีวภาพ : พบโคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด 920 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย 540 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์น้อย และต้องบำบัดก่อนนำไปอุปโภคบริโภค

สถานีที่ 2 แม่น้ำยมบริเวณคลองวังกระทิง ตำบลรังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร (SW2)

คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพ : พบว่าน้ำมีสีเหลืองขุ่น และมีตะกอนสีน้ำตาล ค่าอุณหภูมิของน้ำ 28.5 องศาเซลเซียส ค่าความขุ่น 58.9 NTU ค่าความนำไฟฟ้า 241 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ค่าปริมาณของแข็งแขวนลอย 30 มิลลิกรัมต่อลิตร ของแข็งละลายน้ำเท่ากับ 172 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด ยกเว้นปริมาณของแข็งแขวนลอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด

คุณภาพน้ำทางด้านเคมี : พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 8.2 ค่าออกซิเจนละลายน้ำ 6.4 มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าบีโอดี 3.38 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งแสดงว่ามีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำในระดับสูง ไนเตรทและแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน เท่ากับ 0.082 และน้อยกว่า 0.40 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ธาตุที่ละลายน้ำได้และมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ โซเดียมและแคลเซียม มีค่า 16.50 และ 16.11 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ค่า SAR และ RSC มีค่าเท่ากับ 0.9273 และ 0.56 มิลลิอิกวาเลนต์ต่อลิตร ตามลำดับ บ่งบอกถึงคุณภาพน้ำว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน ส่วนคลอไรด์และซัลเฟต มีค่าเท่ากับ 9.67 และ 12.0 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ยกเว้นค่าบีโอดี แต่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ด้านชลประทาน

คุณภาพน้ำทางด้านโลหะหนักและสารปราบศัตรูพืช พบแมงกานีส สารหนู แคดเมียม โครเมียม ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี และปรอททั้งหมด มีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ยอมให้มีในแหล่งน้ำได้ ยกเว้นปริมาณเหล็กมีค่า 1.401 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด แสดงว่าน้ำในบริเวณที่ทำการสำรวจพบการปนเปื้อนของสารปราบศัตรูพืชทางการเกษตรกลุ่มดังกล่าวในระดับต่ำมาก

คุณภาพน้ำทางด้านชีวภาพ : พบโคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด 4,600 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย 450 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์น้อย และต้องบำบัดก่อนนำไปอุปโภคบริโภค

สถานีที่ 3 บริเวณแม่น้ำยมเหนือประตูระบายน้ำ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร (SW3)

คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพ : พบว่าน้ำมีสีเหลืองขุ่น และมีตะกอนสีน้ำตาล ค่าอุณหภูมิของน้ำ 28.1 องศาเซลเซียส ค่าความขุ่น 65.1 NTU ค่าความนำไฟฟ้า 231 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ค่าปริมาณของแข็งแขวนลอย 26 มิลลิกรัมต่อลิตร ของแข็งละลายน้ำเท่ากับ 160 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด ยกเว้นปริมาณของแข็งแขวนลอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด

คุณภาพน้ำทางด้านเคมี : พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 8.1 ค่าออกซิเจนละลายน้ำ 4.2 มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าบีโอดี 1.27 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งแสดงว่ามีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำในระดับต่ำ ในเตรทและแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน เท่ากับ 0.498 และน้อยกว่า 0.40 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ธาตุที่ละลายน้ำได้และมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ โซเดียมและแคลเซียม มีค่า 12.15 และ 18.51 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ค่า SAR และ RSC มีค่าเท่ากับ 0.6321 และ 0.36 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ บ่งบอกถึงคุณภาพน้ำว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน ส่วนคลอไรด์และซัลเฟต มีค่าเท่ากับ 6.95 และ 9.09 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ด้านชลประทาน

คุณภาพน้ำทางด้านโลหะหนักและสารปราบศัตรูพืช พบแมงกานีส สารหนู แคดเมียม โครเมียม ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี และปรอททั้งหมด มีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ยอมให้มีในแหล่งน้ำได้ ยกเว้นปริมาณเหล็กมีค่า 2.061 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด แสดงว่าน้ำในบริเวณที่ทำการสำรวจพบการปนเปื้อนของสารปราบศัตรูพืชทางการเกษตรกลุ่มดังกล่าวในระดับต่ำมาก

คุณภาพน้ำทางด้านชีวภาพ : พบโคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด 110 MPN ต่อ 100 มิลลิตร และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย 17 MPN ต่อ 100 มิลลิตร ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์น้อย และต้องบำบัดก่อนนำไปอุปโภคบริโภค

สถานีที่ 4 บริเวณหัวงานประตูระบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร (SW4)

คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพ : พบว่าน้ำมีสีเหลืองขุ่น และมีตะกอนสีน้ำตาล ที่ค่าอุณหภูมิของน้ำ 28.1 องศาเซลเซียส ค่าความขุ่น 80.7 NTU ค่าความนำไฟฟ้า 229 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ค่าปริมาณของแข็งแขวนลอย 43 มิลลิกรัมต่อลิตร ของแข็งละลายน้ำเท่ากับ 148 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจัด ยกเว้นปริมาณของแข็งแขวนลอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจัด

คุณภาพน้ำทางด้านเคมี : พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 8.0 ค่าออกซิเจนละลายน้ำ 4.1 มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าบีโอดี 1.22 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งแสดงว่ามีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำในระดับต่ำ ไนเตรทและแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน เท่ากับ 0.796 และน้อยกว่า 0.40 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ธาตุที่ละลายน้ำได้และมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ โซเดียมและแคลเซียม มีค่า 12.09 และ 19.31 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ค่า SAR และ RSC มีค่าเท่ากับ 0.6193 และ 0.31 มิลลิอิกวาเลนต์ต่อลิตร ตามลำดับ บ่งบอกถึงคุณภาพน้ำว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน ส่วนคลอไรด์และซัลเฟต มีค่าเท่ากับ 6.24 และ 7.92 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ด้านชลประทาน

คุณภาพน้ำทางด้านโลหะหนักและสารปราบศัตรูพืช พบแมงกานีส สารหนู แคดเมียม โครเมียม ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี และปรอททั้งหมด มีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ยอมให้มีในแหล่งน้ำได้ ยกเว้นปริมาณเหล็กมีค่า 2.842 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจัด แสดงว่าน้ำในบริเวณที่ทำการสำรวจพบการปนเปื้อนของสารปราบศัตรูพืชทางการเกษตรกลุ่มดังกล่าวในระดับต่ำมาก

คุณภาพน้ำทางด้านชีวภาพ : พบโคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด 220 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย 140 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์น้อย และต้องบำบัดก่อนนำไปอุปโภคบริโภค

สถานีที่ 5 แม่น้ำยมบริเวณท้ายประตูระบายน้ำ ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร (SW5)

คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพ : พบว่าน้ำมีสีเหลืองขุ่น และมีตะกอนสีน้ำตาล ที่ค่าอุณหภูมิของน้ำ 25.2 องศาเซลเซียส ค่าความขุ่น 73.0 NTU ค่าความนำไฟฟ้า 232 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ค่าปริมาณของแข็งแขวนลอย 37 มิลลิกรัมต่อลิตร ของแข็งละลายน้ำเท่ากับ 168 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด ยกเว้นปริมาณของแข็งแขวนลอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด

คุณภาพน้ำทางด้านเคมี : พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 8.1 ค่าออกซิเจนละลายน้ำ 3.3 มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าบีโอดี 1.04 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งแสดงว่ามีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำในระดับต่ำ ไนเตรทและแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน เท่ากับ 0.827 และน้อยกว่า 0.40 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ธาตุที่ละลายน้ำได้และมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ โซเดียมและแคลเซียม มีค่า 11.78 และ 19.22 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ค่า SAR และ RSC มีค่าเท่ากับ 0.6050 และ 0.35 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ บ่งบอกถึงคุณภาพน้ำว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน ส่วนคลอไรด์และซัลเฟต มีค่าเท่ากับ 6.24 และ 14.8 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ด้านชลประทาน

คุณภาพน้ำทางด้านโลหะหนักและสารปราบศัตรูพืช พบแมงกานีส สารหนู แคดเมียม โครเมียม ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี และปรอททั้งหมด มีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ยอมให้มีในแหล่งน้ำได้ ยกเว้นปริมาณเหล็กมีค่า 2.078 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด แสดงว่าน้ำในบริเวณที่ทำการสำรวจพบการปนเปื้อนของสารปราบศัตรูพืชทางการเกษตรกลุ่มดังกล่าวในระดับต่ำมาก

คุณภาพน้ำทางด้านชีวภาพ : พบโคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด 350 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย 70 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์น้อย และต้องบำบัดก่อนนำไปอุปโภคบริโภค

สถานีที่ 6 บริเวณแม่น้ำยมบริเวณหนองระแวง ตำบลไผ่ท่าโพ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร (SW6)

คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพ : พบว่าน้ำมีสีเหลืองขุ่น และมีตะกอนสีน้ำตาล ที่ค่าอุณหภูมิของน้ำ 25.2 องศาเซลเซียส ค่าความขุ่น 96.5 NTU ค่าความนำไฟฟ้า 238 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ค่าปริมาณของแข็งแขวนลอย 51 มิลลิกรัมต่อลิตร ของแข็งละลายน้ำเท่ากับ 170 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด ยกเว้นปริมาณของแข็งแขวนลอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด

คุณภาพน้ำทางด้านเคมี : พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 8.0 ค่าออกซิเจนละลายน้ำ 4.3 มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าบีโอดี 3.14 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งแสดงว่ามีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำในระดับสูง ไนเตรทและแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน เท่ากับ 0.891 และน้อยกว่า 0.40 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ธาตุที่ละลายน้ำได้และมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ โซเดียมและแคลเซียม มีค่า 13.50 และ 18.86 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ค่า SAR และ RSC มีค่าเท่ากับ 0.6992 และ 0.34 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ บ่งบอกถึงคุณภาพน้ำว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน ส่วนคลอไรด์และซัลเฟต มีค่าเท่ากับ 7.60 และ 17.4 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ยกเว้นค่าบีโอดี แต่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ด้านชลประทาน

คุณภาพน้ำทางด้านโลหะหนักและสารปราบศัตรูพืช พบแมงกานีส สารหนู แคดเมียม โครเมียม ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี และปรอททั้งหมด มีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ยอมให้มีในแหล่งน้ำได้ ยกเว้นปริมาณเหล็กมีค่า 2.489 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด แสดงว่าน้ำในบริเวณที่ทำการสำรวจพบการปนเปื้อนของสารปราบศัตรูพืชทางการเกษตรกลุ่มดังกล่าวในระดับต่ำมาก

คุณภาพน้ำทางด้านชีวภาพ : พบโคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด 110 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย 17 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์น้อย และต้องบำบัดก่อนนำไปอุปโภคบริโภค

สถานีที่ 7 บริเวณแม่น้ำยม ท้ายประตูระบายน้ำ ตำบลไผ่ท่าโพ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร (SW7)

คุณภาพน้ำทางด้านกายภาพ: พบว่าน้ำมีสีเหลืองขุ่น และมีตะกอนสีน้ำตาล ที่ค่าอุณหภูมิของน้ำ 26.5 องศาเซลเซียส ค่าความขุ่น 81.1 NTU ค่าความนำไฟฟ้า 231 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ค่าปริมาณของแข็งแขวนลอย 39 มิลลิกรัมต่อลิตร ของแข็งละลายน้ำเท่ากับ 158 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด ยกเว้นปริมาณของแข็งแขวนลอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด

คุณภาพน้ำทางด้านเคมี: พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 7.9 ค่าออกซิเจนละลายน้ำ 3.8 มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าบีโอดี 1.08 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งแสดงว่ามีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำในระดับต่ำ ไนเตรทและแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน เท่ากับ 0.896 และน้อยกว่า 0.40 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ธาตุที่ละลายน้ำได้และมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ โซเดียมและแคลเซียม มีค่า 12.00 และ 19.69 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ค่า SAR และ RSC มีค่าเท่ากับ 0.6110 และ 0.29 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ บ่งบอกถึงคุณภาพน้ำว่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน ส่วนคลอไรด์และซัลเฟต มีค่าเท่ากับ 6.62 และ 15.3 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 และมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ด้านชลประทาน

คุณภาพน้ำทางด้านโลหะหนักและสารปราบศัตรูพืช พบแมงกานีส สารหนู แคดเมียม โครเมียม ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี และปรอททั้งหมด มีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ยอมให้มีในแหล่งน้ำได้ ยกเว้นปริมาณเหล็กมีค่า 2.445 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด แสดงว่าน้ำในบริเวณที่ทำการสำรวจพบการปนเปื้อนของสารปราบศัตรูพืชทางการเกษตรกลุ่มดังกล่าวในระดับต่ำมาก

คุณภาพน้ำทางด้านชีวภาพ : พบโคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด 140 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร และฟิคอลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย 46 MPN ต่อ 100 มิลลิลิตร ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แสดงว่าแหล่งน้ำมีการปนเปื้อนจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์น้อย และต้องบำบัดก่อนนำไปอุปโภคบริโภค

สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 (เดือนมกราคม 2569)

สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 ยกเว้นบีโอดี เนื่องจากการเก็บตัวอย่างน้ำในฤดูแล้ง ปริมาณน้ำในแม่น้ำยมค่อนข้างน้อยและไหลช้า อาจเกิดการสะสมของสารอินทรีย์และของแข็งแขวนลอยในแหล่งน้ำได้ สำหรับค่าเหล็ก ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพน้ำเพื่อการคุ้มครองสัตว์น้ำจืด เนื่องจากสภาพทางธรณีวิทยาในพื้นที่ดังกล่าวมีเหล็กออกไซด์สูง มีความสอดคล้องกับน้ำใต้ดินที่พบค่าเหล็กเกินมาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลเพื่อการบริโภคเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาธาตุที่ละลายน้ำได้และมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืช โซเดียมและแคลเซียม ในจุดเก็บตัวอย่างทุกจุด พบว่ามีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม สำหรับค่า SAR และค่า RSC ของทุกจุดเก็บตัวอย่างมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน ปริมาณคลอไรด์ และซัลเฟต มีค่าอยู่ในเกณฑ์ปกติของแหล่งน้ำจืดทั่วไป คุณภาพน้ำทางด้านชีวภาพทุกสถานีไม่พบปัญหาจากโคลิฟอร์มแบคทีเรียเพราะมีการปนเปื้อนต่ำ สามารถนำน้ำไปบำบัดเป็นน้ำอุปโภคและบริโภคได้ ส่วนทางด้านโลหะหนักมีค่าต่ำมากจนวัดไม่ได้หรือมีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมให้มีในแหล่งน้ำได้เป็นส่วนใหญ่ และไม่มีการปนเปื้อนของสารปราบศัตรูพืชทางการเกษตรกลุ่มออร์กาโนคลอรีนและออร์กาโนฟอสเฟตแต่อย่างใด

จากการคำนวณค่าดัชนีคุณภาพน้ำ (Water quality index, WQI) ด้วยสูตรการคำนวณของส่วนแหล่งน้ำจืด กองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ ที่ได้มาจากการรวมดัชนีคุณภาพน้ำ 5 ดัชนี ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (DO) ความสกปรกในรูปของสารอินทรีย์ (BOD) การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) และแอมโมเนีย ($\text{NH}_3\text{-N}$) ได้ผลดัง

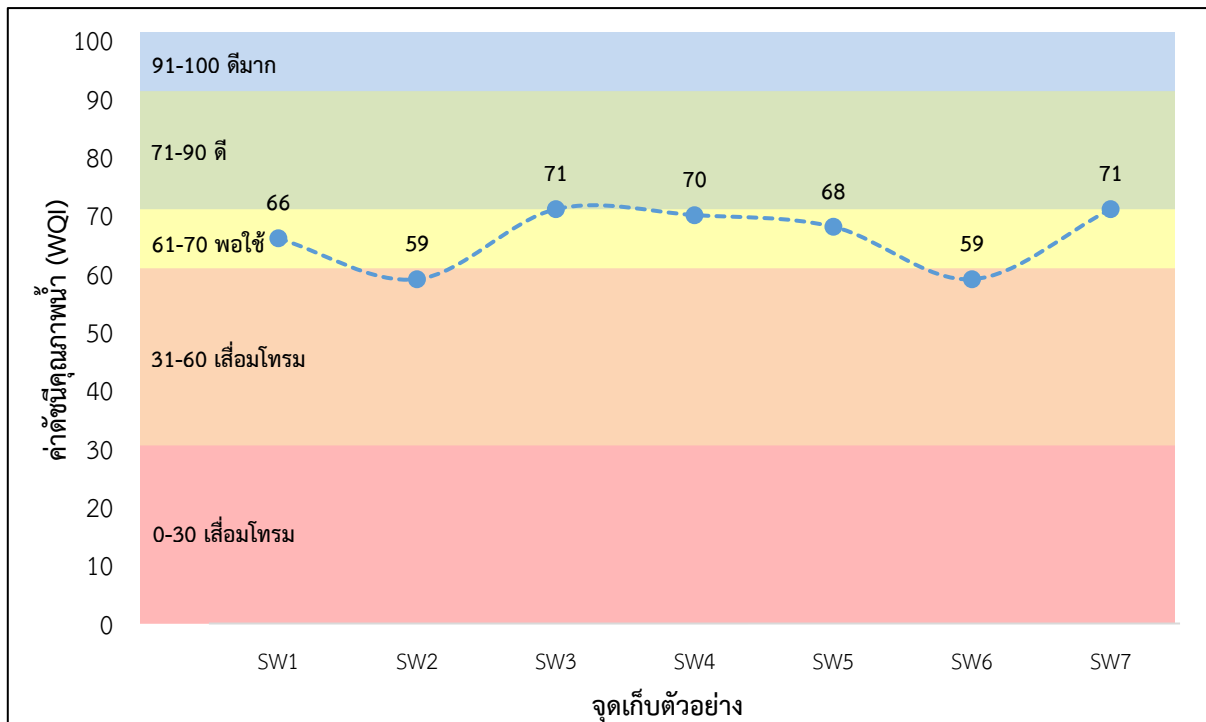
ตารางที่ 5.2.2-6 และภาพที่ 5.2.2-2

ตารางที่ 5.2.2-6 แสดงค่าดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) เทียบมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินปี 2569

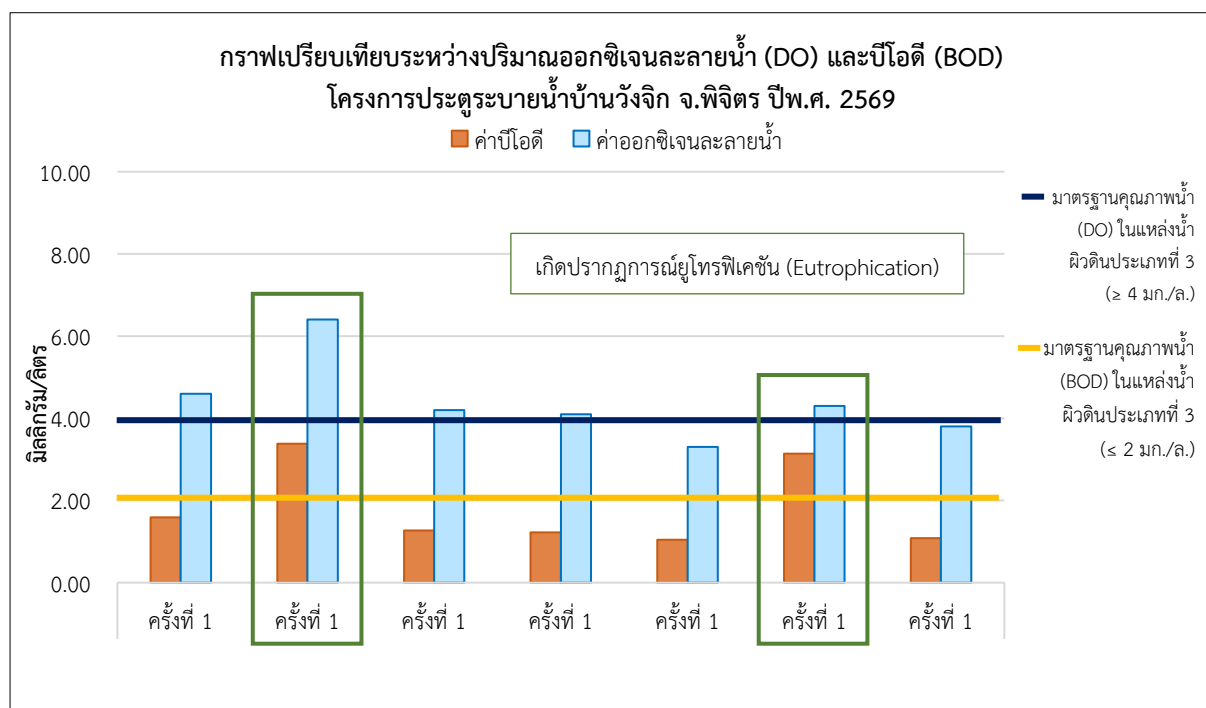
สถานี	ครั้งที่ 1/2569		
	WQI	คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์	เทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่
SW1	66	พอใช้	3
SW2	59	เสื่อมโทรม	4
SW3	71	ดี	2
SW4	70	พอใช้	3
SW5	68	พอใช้	3
SW6	59	เสื่อมโทรม	4
SW7	71	ดี	2

หมายเหตุ * คำนวณจากที่มา <https://iwis.pcd.go.th/> (กรมควบคุมมลพิษ 2566)

เกณฑ์ WQI	ช่วงคะแนนเทียบกับได้กับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภท	
เสื่อมโทรมมาก	0-30	5
เสื่อมโทรม	31-60	4
พอใช้	61-70	3
ดี	71-90	2
ดีมาก	91-100	2

ภาพที่ 5.2.2-2 กราฟแสดงค่าดัชนีคุณภาพน้ำ (WQI) เทียบมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินปี 2569 ครั้งที่ 1

ภาพที่ 5.2.2-3 กราฟเปรียบเทียบระหว่างปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (DO) และบีโอดี (BOD)
โครงการประทุษร้ายน้ำบ้านวังจิก จ.พิจิตร ปีพ.ศ. 2569

6.3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน ปี 2569

ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดินในปี 2569 ครั้งที่ 1 จากภาพที่ 5.2.2-3 พบว่าสถานีที่ 3 และ 7 มีค่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนสถานีที่ 1, 4 และ 5 มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และสถานีที่ 2 และ 6 มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม เนื่องจากสถานีที่ 2 และสถานีที่ 6 เป็นแหล่งน้ำนิ่ง อีกทั้งบริเวณโดยรอบของทั้ง 2 สถานีเป็นแหล่งเกษตรกรรม ซึ่งพบการทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำและพบการปล่อยน้ำทิ้งที่อาจมีสารอินทรีย์จากกิจกรรมของประชาชนในพื้นที่ เช่น ไนโตรเจน และฟอสฟอรัส ลงสู่แหล่งน้ำ ซึ่งเป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้แก่พืชน้ำและแพลงก์ตอนพืชให้เจริญเติบโตและเพิ่มจำนวนมากขึ้นจนปกคลุมผิวน้ำ หรือเกิดปรากฏการณ์สาหร่ายสีเขียว (Algae bloom) แสงแดดไม่สามารถส่องลงไปยังใต้น้ำได้ ส่งผลให้พืชที่อยู่ใต้น้ำไม่สามารถสังเคราะห์แสงและตายจมลงสู่พื้นท้องน้ำ จุลินทรีย์กลุ่มที่ใช้ออกซิเจนจะย่อยสลายซากพืชเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำลดลง แต่ ณ ช่วงเวลาเก็บตัวอย่างในช่วงกลางวัน จึงยังมีกระบวนการสังเคราะห์แสงของพืชอยู่ ทำให้ปริมาณออกซิเจนในช่วงเก็บตัวอย่างเพิ่มขึ้น

การเปรียบเทียบและสรุปผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินปี 2560 (EIA) และปี 2566, 2568 และ 2569 (EIMP)

การเปรียบเทียบผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินในพื้นที่โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก เมื่อพิจารณาคุณภาพน้ำของแม่น้ำยมและลำน้ำสาขา (จุดเก็บตัวอย่างที่ 1 ถึง 7) โดยเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินแล้ว (ตารางที่ 5.2.2-7) สามารถสรุปได้ดังนี้

ผลคุณภาพน้ำตามเล่ม EIA

1. ผลคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 ช่วงฤดูหนาว (วันที่ 4-11 ม.ค. พ.ศ. 2560) จัดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 และ 5
2. ผลคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 2 ช่วงฤดูแล้ง (21-30 มี.ค. พ.ศ. 2560) จัดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 2 และ 4
3. ผลคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 3 ช่วงฤดูฝน (26-30 พ.ค. พ.ศ. 2560) จัดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 4 และ 5

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน ปี 2566

1. ผลคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 ช่วงฤดูแล้ง (19 ธ.ค. พ.ศ.2565) จัดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 และ 4
2. ผลคุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 2 ช่วงฤดูฝน (21 ส.ค. พ.ศ.2566) จัดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 2 และ 4

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน ปี 2568

1. คุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 ช่วงฤดูแล้ง (16 ม.ค. พ.ศ.2568) จัดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 2 และ 3
2. คุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 2 ช่วงฤดูฝน (5 ส.ค. พ.ศ.2568) จัดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 2 และ 4

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน ปี 2569

1. คุณภาพน้ำผิวดิน ครั้งที่ 1 ช่วงฤดูแล้ง (20 – 21 ม.ค. พ.ศ.2569) จัดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 2 และ 4

จากการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินปีย้อนหลัง พบว่าคุณภาพน้ำผิวดินโดยรวมมีแนวโน้มคงที่ โดยในปี 2566 คุณภาพน้ำผิวดินจัดอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม - ดี (แหล่งน้ำประเภทที่ 2 และ 4) ในปี 2568 คุณภาพน้ำผิวดินจัดอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม - ดี (แหล่งน้ำประเภทที่ 2 และ 4) และในปี 2569 คุณภาพน้ำผิวดินจัดอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม - ดี (แหล่งน้ำประเภทที่ 2 และ 4) แต่เมื่อเทียบกับคุณภาพน้ำผิวดินปี 2560 (EIA) ที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก - ดี (แหล่งน้ำประเภทที่ 2 ถึงประเภทที่ 5) พบว่าคุณภาพน้ำผิวดินในทุกสถานีมีแนวโน้มดีขึ้น

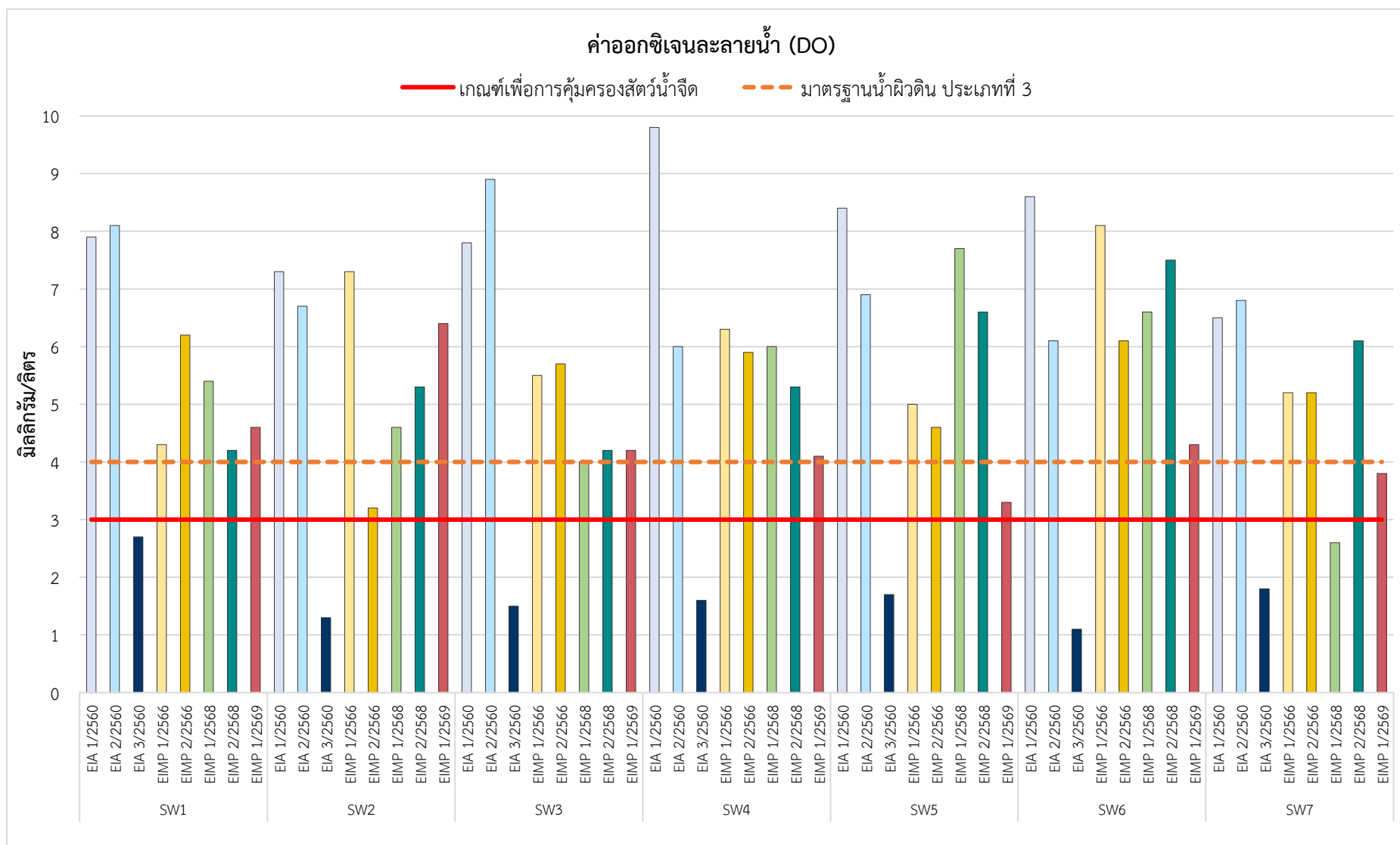
ตารางที่ 5.2.2-7 การเปรียบเทียบผลและสรุปผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินปี 2560 (EIA) และปี 2566
2568 และ 2569 (EIMP)

สถานี	มาตรฐานคุณภาพน้ำปี 2560 (EIA)			WQI ปี 2566 (EIMP)		WQI ปี 2568 (EIMP)		WQI ปี 2569 (EIMP)
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1
	4-11 ม.ค.	21-30 มี.ค.	26-30 พ.ค.	19 ธ.ค.	21 ส.ค.	16 ม.ค.	5 ส.ค.	20 - 21 ม.ค.
SW1	4	3	4	3	3	2	2	3
SW2	5	4	5	4	2	3	4	4
SW3	4	3	5	4	3	2	2	2
SW4	3	3	5	4	4	3	2	3
SW5	3	4	5	3	3	2	2	3
SW6	4	4	5	4	4	3	3	4
SW7	3	2	5	3	3	2	2	2

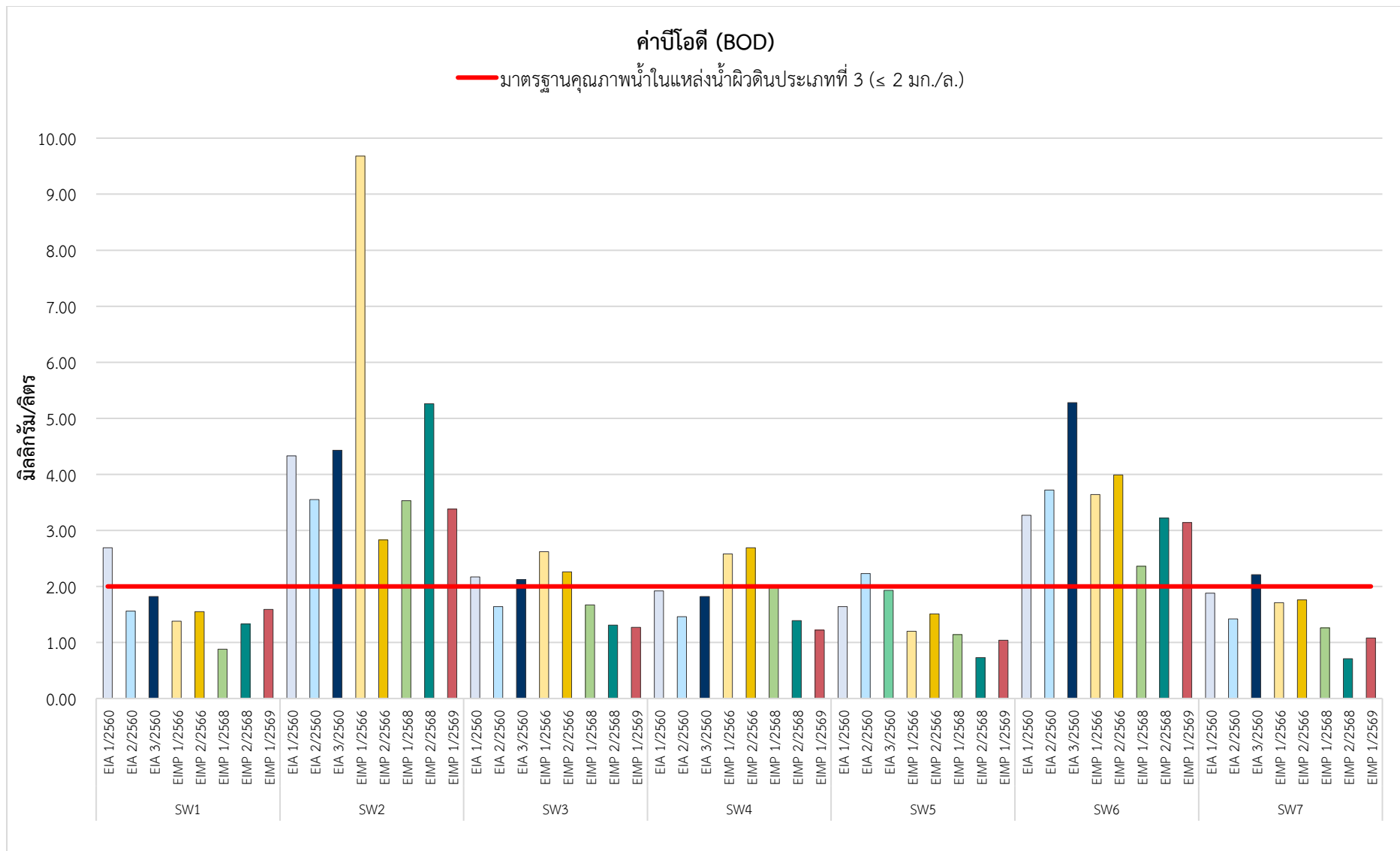
ที่มา : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 16 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

หมายเหตุ : มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดิน

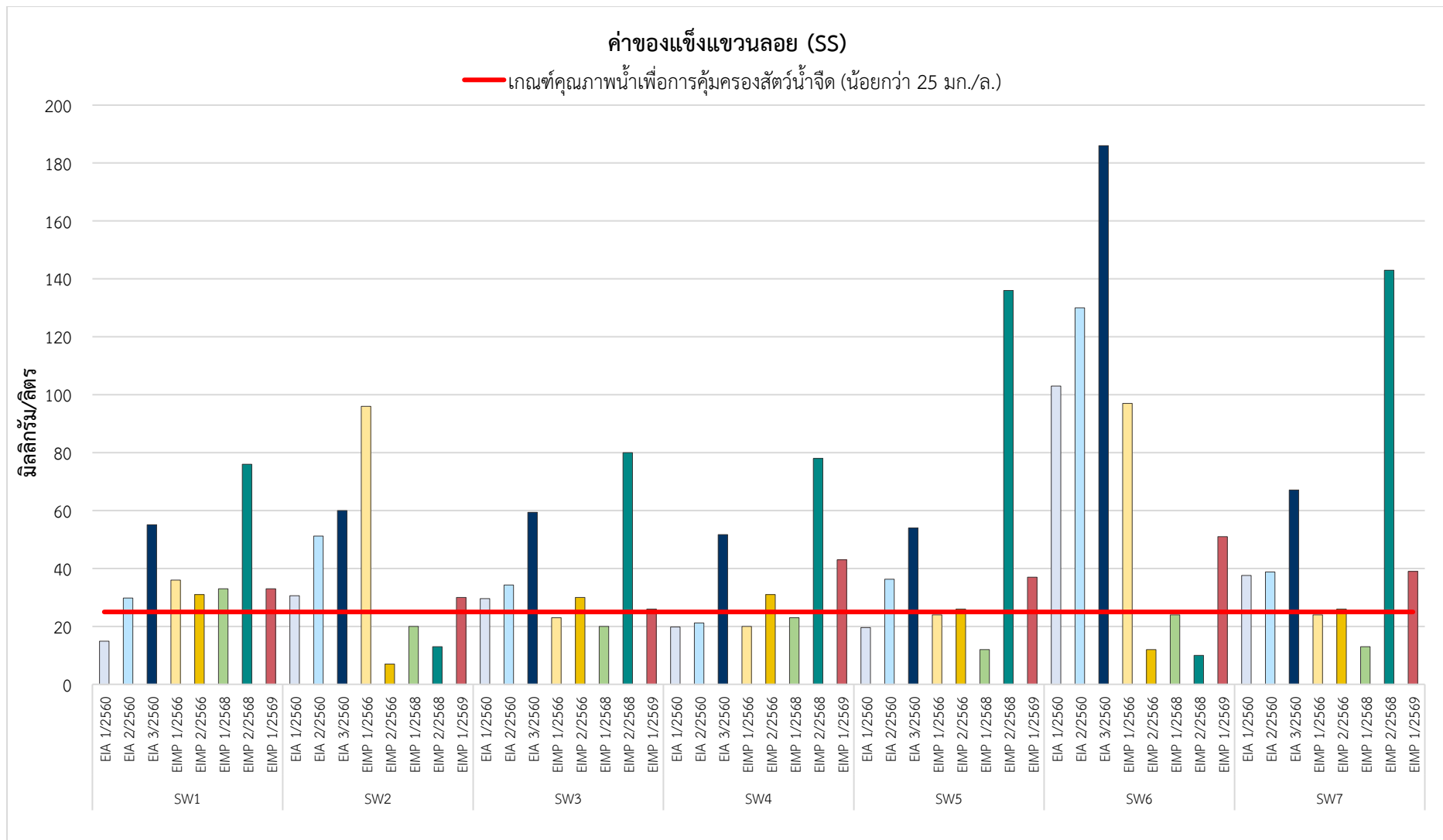
- ประเภทที่ 1 ได้แก่ แหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำมีสภาพตามธรรมชาติโดยปราศจากน้ำทิ้งจากกิจกรรมทุกประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน (2) การขยายพันธุ์ตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตระดับพื้นฐาน และ (3) การอนุรักษ์ระบบนิเวศของแหล่งน้ำ
- ประเภทที่ 2 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้น้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (2) การอนุรักษ์สัตว์น้ำ (3) การประมง และ (4) การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ
- ประเภทที่ 3 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้น้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (2) การเกษตร
- ประเภทที่ 4 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้น้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติ และผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำพิเศษก่อน และ (2) การอุตสาหกรรม
- ประเภทที่ 5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้น้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

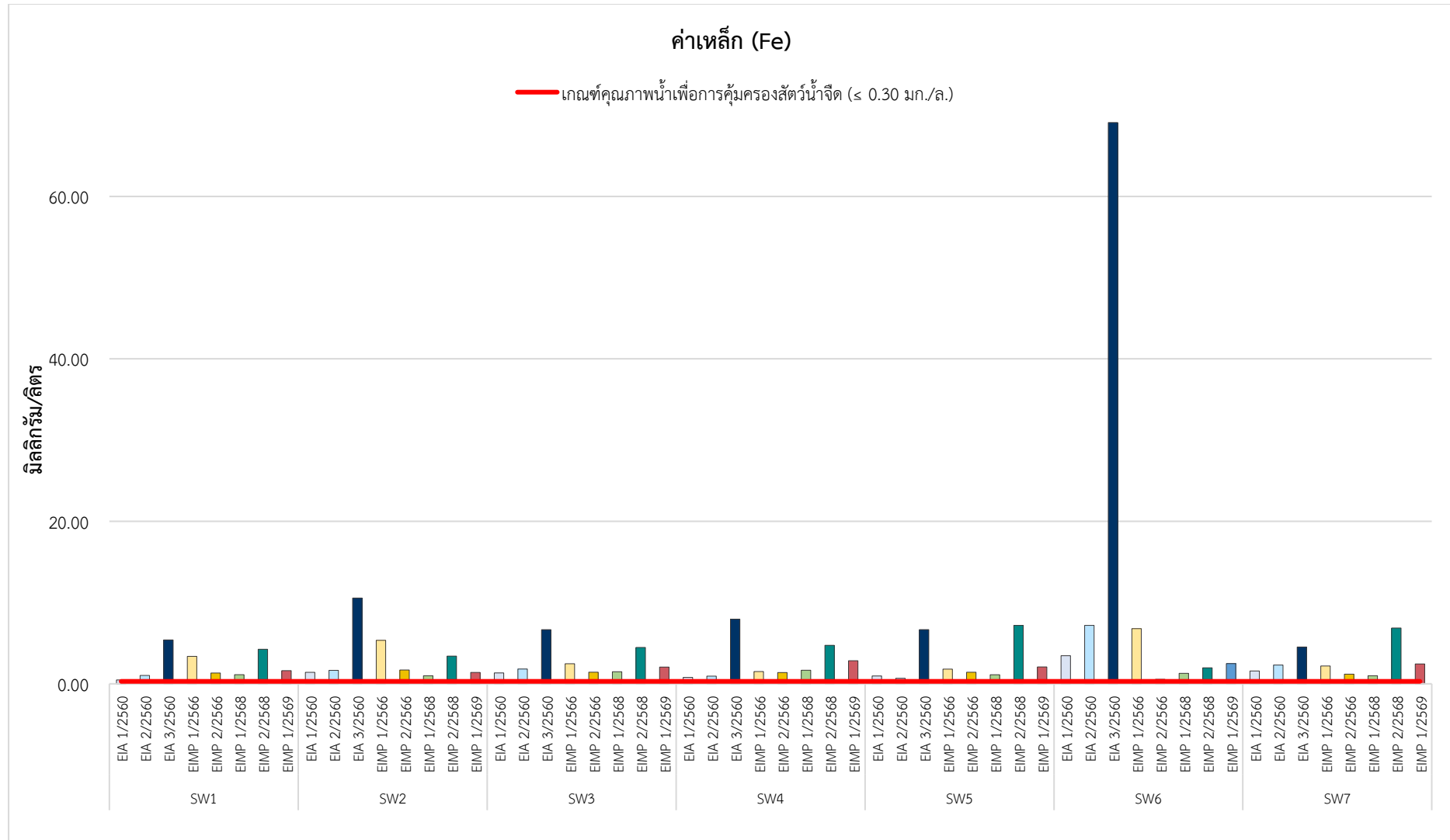
ภาพที่ 5.2.2-4 กราฟเปรียบเทียบปริมาณออกซิเจนละลายในน้ำ (DO) ในแต่ละสถานีของปี 2560, 2566 2568 และ 2569

ภาพที่ 5.2.2-5 กราฟเปรียบเทียบค่าบีโอดี (BOD) ในแต่ละสถานีของปี 2560, 2566 2568 และ 2569

ภาพที่ 5.2.2-6 กราฟเปรียบเทียบค่าของแข็งแขวนลอย (SS) ในแต่ละสถานีของปี 2560, 2566 2568 และ 2569

ภาพที่ 5.2.2-7 กราฟเปรียบเทียบค่าเหล็ก (Fe) ในแต่ละสถานีของปี 2560, 2566 2568 และ 2569

6.4 ปัญหาและอุปสรรค: -

5.2.3 แผนการติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดิน

1) หลักการและเหตุผล

พื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนล่างบริเวณเขตจังหวัดพิษณุโลกและพิจิตร ประชาชนในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การเกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นนาข้าว แหล่งน้ำต้นทุนหลักในพื้นที่คือแม่น้ำยมและคลองสาขา ซึ่งในพื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนล่างประสบปัญหาการใช้น้ำ ในช่วงฤดูแล้ง โดยเฉพาะช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน มีปริมาณน้ำผิวดินน้อยและบางช่วงของลำน้ำแห้งขอด ทำให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการทำเกษตรกรรม ทำให้ต้องมีการสูบน้ำจากบ่อดอกหรือบ่อบาดาลระดับต้นเป็นแหล่งน้ำเสริมเป็นปริมาณมาก ซึ่งในปัจจุบันพื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนล่างมีการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำในแม่น้ำยมตั้งแต่บริเวณอำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ลงมาถึงบริเวณอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร จำนวน 9 แห่ง ประกอบไปด้วย ประตูระบายน้ำ 6 แห่ง และฝายยาง 3 แห่ง แต่ในพื้นที่ตั้งแต่ด้านท้ายประตูระบายน้ำวังสะตือ ในเขตอำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ไปจนถึงท้ายน้ำบริเวณอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร มีอาคารบังคับน้ำที่สามารถใช้การได้ดีเพียง 2 แห่ง คือ ฝายสามง่าม และฝายพญาวัง ซึ่งมีระยะห่างจากท้ายน้ำประมาณ 88 กิโลเมตร และ 58 กิโลเมตร ตามลำดับ จึงมีระยะห่างจากท้ายน้ำรวมประมาณ 146 กิโลเมตร ปริมาณน้ำกักเก็บในฝายประกอบกับระยะทางทำให้มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำเกษตรกรรมของประชาชนในพื้นที่ ในการนี้กรมชลประทาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดหาแหล่งน้ำให้แก่พื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ชลประทาน จึงได้ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมของโครงการการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำศักยภาพในลำน้ำยม บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนล่าง จำนวน 4 แห่ง (ภาพที่ 5.2.3-1) ประกอบด้วย

- 1) ประตูระบายน้ำท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
- 2) ประตูระบายน้ำท่าแห อำเภอสว่างงาม จังหวัดพิจิตร
- 3) ประตูระบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
- 4) ประตูระบายน้ำโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

พร้อมทั้งจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ตลอดจนจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Mitigation Plan: EIMP) เพื่อให้การดำเนินโครงการสนองต่อการพัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนในการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในระยะยาว เพื่อการชลประทาน การอุปโภคบริโภค และการพัฒนาการเกษตร ทั้งในปัจจุบันและความต้องการในอนาคต

จากรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมฉบับสมบูรณ์ โครงการประตูระบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ. 2562 กำหนดให้โครงการต้องดำเนินการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักสำรวจด้านวิศวกรรมและธรณีวิทยา กรมชลประทานจึงได้รับมอบหมายให้ศึกษาสภาพอุทกธรณีวิทยาพื้นดินรวมทั้งติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินของโครงการประตูระบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม แผนการติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดิน และคุณภาพน้ำใต้ดินที่จะต้องดำเนินการในระยะก่อสร้างโครงการ (ปี พ.ศ. 2563-2565) และระยะดำเนินการโครงการ (ปี พ.ศ. 2566-2575) รวมระยะเวลาการดำเนินการทั้งสิ้น 13 ปี

2) วัตถุประสงค์

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมแผนการติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดินจากการดำเนินโครงการในระยะก่อสร้างจนถึงหลังการก่อสร้าง

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ส่วนวิศวกรรมธรณี สำนักสำรวจด้านวิศวกรรมและธรณีวิทยา กรมชลประทาน

4) งบประมาณที่ได้รับ

200,000 บาท

5) วิธีการดำเนินงาน

5.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลและสำรวจสภาพธรณีวิทยาบริเวณพื้นที่พื้นที่โครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

5.2 ศึกษารวบรวมข้อมูลและสำรวจสภาพอุทกธรณีวิทยาบริเวณพื้นที่พื้นที่โครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

5.3 ติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดิน เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำใต้ดินจากการดำเนินโครงการฯ จำนวน 7 สถานีจากบ่อบาดาลในบริเวณพื้นที่โครงการฯ โดยดำเนินการปีละ 2 ครั้ง ในช่วงฤดูแล้งและฤดูน้ำหลาก

5.4 ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน จำนวน 5 สถานี จากบ่อบาดาลในบริเวณพื้นที่โครงการฯ โดยดำเนินการปีละ 2 ครั้ง ในช่วงฤดูแล้งและฤดูน้ำหลาก เพื่อทำการวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดินประกอบด้วย 21 ดัชนี (ตารางที่ 5.2.3-1) ตามมาตรฐาน SM 2017 Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater, APHA, AWWA, WEF, 23rd edition, 2017

5.5 จัดทำรายงานสรุปผลการติดตามตรวจสอบระดับน้ำและคุณภาพน้ำใต้ดินเสนอต่อสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปีละ 2 ครั้ง

ตารางที่ 5.2.3-1 รายการวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดิน

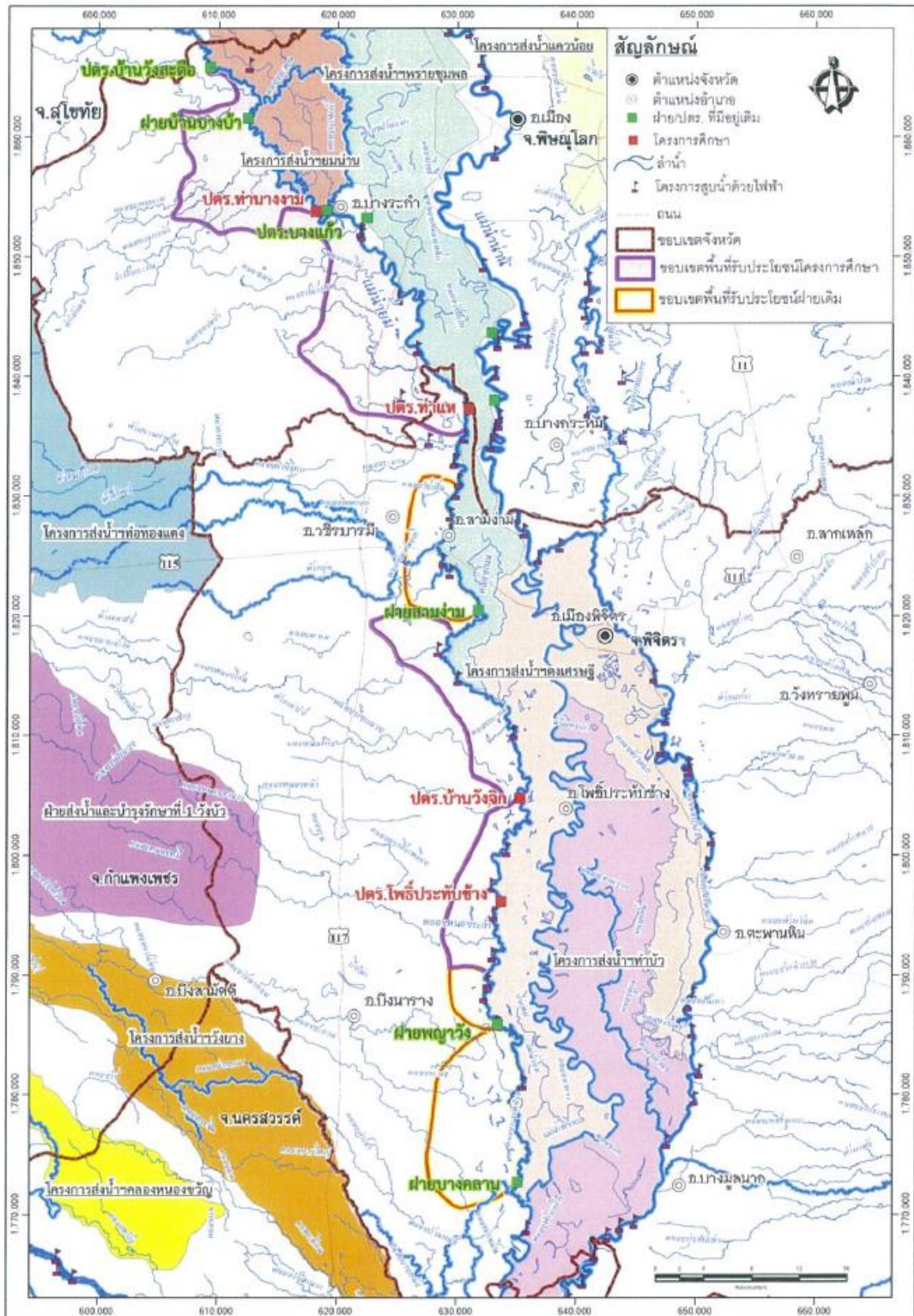
รายการวิเคราะห์	วิธีการวิเคราะห์
คุณลักษณะทางกายภาพ	
- อุณหภูมิ (Temperature)	Electrometric Method
- ความขุ่น (Turbidity)	Nephelometric Method
- การนำไฟฟ้า (Conductivity)	Electrical Conductivity Method
- ความเค็ม (Salinity)	Refractometer Method
- ความเป็นกรด-ด่าง (pH)	Electrometric Method
คุณลักษณะทางเคมี	
- สภาพความเป็นด่าง (Alkalinity)	Titration Method
- ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด (Total Dissolved Solids)	Calculation Method
- ความกระด้างทั้งหมด (Total Hardness)	EDTA Titrimetric Method
- ความกระด้างที่เกิดจากแคลเซียม (Calcium Hardness)	Calculation Method
- ความกระด้างที่เกิดจากแมกนีเซียม (Magnesium Hardness)	Calculation Method
- ซัลเฟต (Sulfate)	Turbidimetric Method
- ไนเตรต (Nitrate)	Cadmium Reduction Method
- ฟอสเฟต (Phosphate)	Molybdenum Blue Method
- คาร์บอเนต (Carbonate)	Calculation Method
- เหล็ก (Iron)	Phenanthroline Method
- แมงกานีส (Manganese)	Persulfate Method
คุณลักษณะทางจุลชีว	
- โคลิฟอร์มแบคทีเรียทั้งหมด (Total Coliform Bacteria)	Multiple Tube Fermentation Technique (MPN)
- ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Fecal Coliform Bacteria)	Fecal Coliform Test (EC Medium)
คุณลักษณะทางโลหะหนัก	
- สารหนู (Arsenic)	Atomic Absorption Spectrometry
สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์	
- กลุ่มออร์กาโนคลอรีน (Organochlorine Pesticide)	Gas Chromatography Method
- กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต (Organophosphate Pesticide)	Gas Chromatography Method

6) ขอบเขตการดำเนินงาน

โครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

7) ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม 2568 - เดือนกันยายน 2569

ภาพที่ 5.2.3-1 แผนที่ภูมิประเทศบริเวณโครงการประตูปรับน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร (กรมแผนที่ทหาร, 2554)

8) ผลการดำเนินงาน

8.1) ผลการศึกษารวบรวมข้อมูลและสำรวจสภาพธรณีวิทยา

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านธรณีวิทยาบริเวณพื้นที่โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร (ภาพที่ 5.2.3-2) พบว่า สภาพธรณีวิทยาทั่วไปของพื้นที่โครงการลักษณะเป็นตะกอนน้ำพาและตะกอนน้ำพารูปพัด ยุคควอเทอร์นารี (Quaternary) (กรมทรัพยากรธรณี, 2550ก, 2550ข) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตะกอนน้ำพา (Alluvial Deposit, Qa) : มีลักษณะเป็นตะกอนที่เกิดจากน้ำพา ประกอบด้วย หินดินเหนียว สีเทาจน น้ำตาลแกมแดง ด้าแกมน้ำตาล ขนาดกรวดเล็กถึงกรวดกลาง การคัดขนาดดี

ตะกอนน้ำพารูปพัด (Alluvial Fan Deposit, Qaf) : มีลักษณะเกิดจากการสะสมตะกอนที่มีการเปลี่ยนระดับของทางน้ำจากหุบเขาชันลงสู่ที่ราบ ตะกอนตกสะสมกันในลักษณะที่แยกกระจายออกไปรอบข้างเป็นรูปพัด ประกอบด้วย ตะกอนทรายปนกรวด และทรายแป้งปนดินเหนียวแทรกสลับกัน

8.2) ผลการศึกษารวบรวมข้อมูลและสำรวจสภาพอุทกธรณีวิทยา

โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีรายละเอียดข้อมูลสภาพอุทกธรณีวิทยา (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2564) (ภาพที่ 5.2.3-3) โดยทั่วไปดังนี้

1) สภาพอุทกธรณีวิทยา

โครงการประตุน้ำบ้านวังจิกตั้งอยู่ในแอ่งเจ้าพระยาตอนบน ซึ่งตั้งอยู่ในลุ่มน้ำยมตอนล่าง ลักษณะอุทกธรณีวิทยาทั่วไปบริเวณพื้นที่โครงการเป็นชั้นหินให้น้ำตะกอนร่วน (Unconsolidated rocks) ซึ่งประกอบไปด้วย หินให้น้ำตะกอนตะกักน้ำยุคเก่าส่วนบน (Qot1) หินให้น้ำตะกักน้ำยุคใหม่ส่วนล่าง (Qyt2) หินให้น้ำตะกักน้ำยุคใหม่ส่วนบน (Qyt1) และหินให้น้ำตะกอนลุ่มน้ำหลาก (Qfd)

- หินให้น้ำตะกอนตะกักน้ำยุคเก่าส่วนบน (Qot1): กรวด ทรายและดินเหนียวสลับกันหลายชั้น ความหนาของชั้นหินให้น้ำอยู่ระหว่าง 15-150 เมตร ปริมาณการให้น้ำส่วนใหญ่อยู่ที่ 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

- หินให้น้ำตะกักน้ำยุคใหม่ส่วนล่าง (Qyt2): กรวด ทราย ดินเหนียวและศิลาแลง ความหนาของชั้นหินให้น้ำอยู่ระหว่าง 15-40 เมตร ปริมาณการให้น้ำส่วนใหญ่มากกว่า 30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

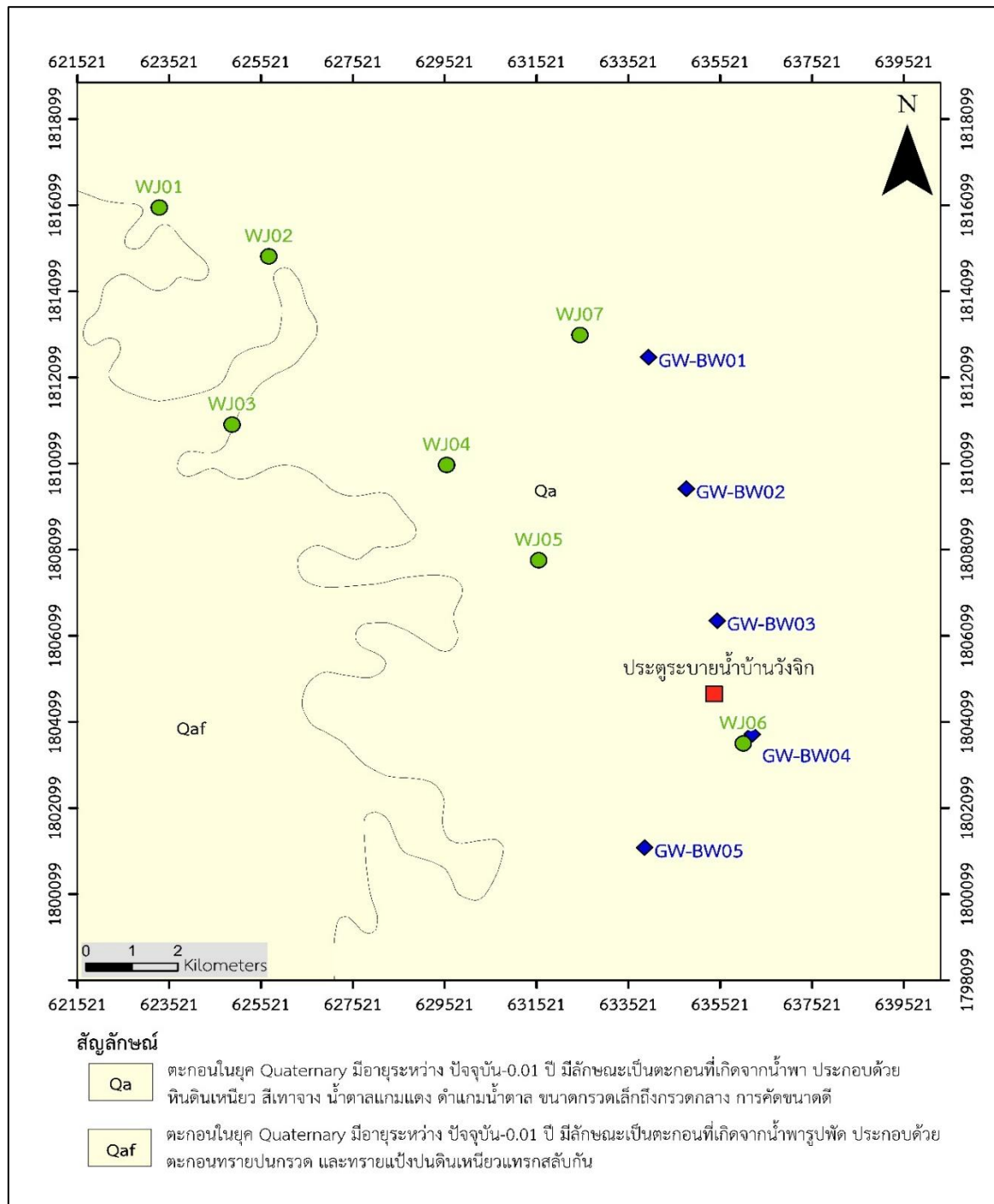
- หินให้น้ำตะกักน้ำยุคใหม่ส่วนบน (Qyt1): กรวด ทราย ดินเหนียวและศิลาแลง ความหนาของชั้นหินให้น้ำอยู่ระหว่าง 10-30 เมตร ปริมาณการให้น้ำส่วนใหญ่มากกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

- หินให้น้ำตะกอนลุ่มน้ำหลาก (Qfd): กรวด ทราย และดินเหนียว ความหนาของชั้นหินให้น้ำส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า 30 เมตร

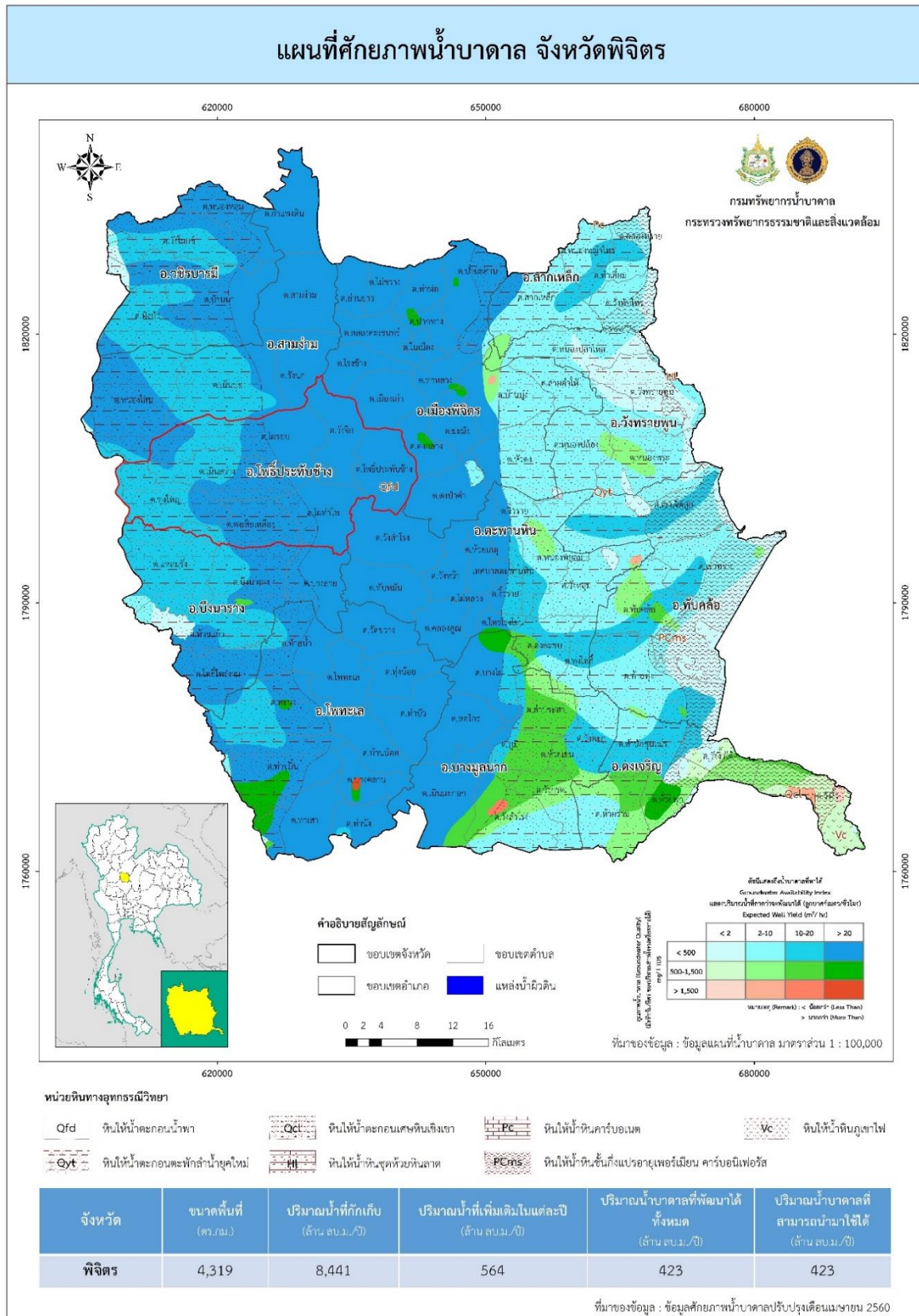
ศักยภาพของการพัฒนาน้ำใต้ดินในพื้นที่ของโครงการ โดยส่วนใหญ่เป็นบ่อน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค คุณภาพน้ำจิตความลึกบ่ออยู่ระหว่าง 21.00-120.00 เมตร ระดับน้ำปกติอยู่ในช่วง 2.5-15.00 เมตร ปริมาณน้ำอยู่ที่ 2.27-50.00 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

2) คุณภาพน้ำบาดาล

คุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดพิจิตรภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้นในบางบริเวณที่พบปริมาณค่าเหล็กร่วมกับแมงกานีส อยู่ที่ 0.55-32.89 และ 0.037-0. มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานน้ำบาดาลที่ใช้บริโภค และปริมาณฟลูออไรด์ อยู่ที่ 0.7-3.6 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งเกิดจากชั้นหินให้น้ำมีความสัมพันธ์กับแนวรอยเลื่อน และในบางพื้นที่ยังพบคุณภาพน้ำบาดาลเค็ม มีปริมาณคลอไรด์สูงกว่า 600 มิลลิกรัมต่อลิตร (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2565)

ภาพที่ 5.2.3-2 แผนที่ธรณีวิทยาบริเวณโครงการประตุน้ำบ้านวังจิก อำเภอฟิโรทัย จังหวัดพิจิตร
มาตราส่วน 1:250,000 (ดัดแปลงจากกรมทรัพยากรธรณี, 2550)

ภาพที่ 5.2.3-3 แผนที่ศักยภาพน้ำบาดาลบริเวณพื้นที่โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร
(ดัดแปลงจาก กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2560)

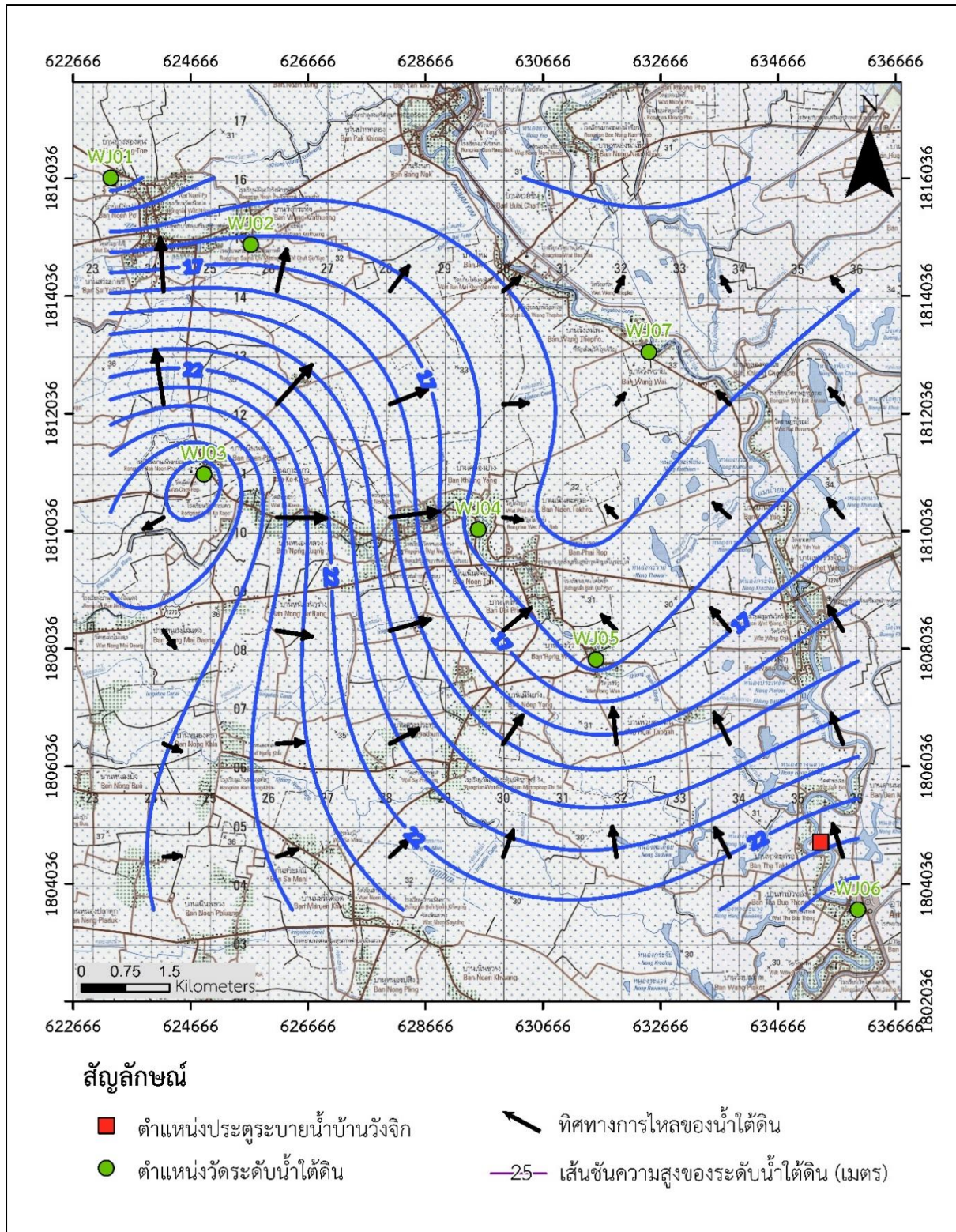
8.3 ผลการสำรวจสภาพอุทกธรณีวิทยา ครั้งที่ 1

1) ผลการสำรวจระดับน้ำใต้ดิน

จากการสำรวจวัดความลึกของระดับน้ำใต้ดินจากบ่อบาดาล ซึ่งวัดระดับน้ำในช่วงฤดูแล้ง (เดือนมีนาคม 2569) สามารถวัดระดับน้ำใต้ดินได้ทั้งหมด 5 สถานี จากทั้งหมด 7 สถานี ดังแสดงในตารางที่ 5.2.3-2 เมื่อนำข้อมูลระดับน้ำใต้ดินจากบ่อบาดาล 5 สถานี มาประมวลผลเป็นแผนที่แสดงเส้นความสูงระดับน้ำ และทิศทางการไหลของน้ำใต้ดินในช่วงเดือนมีนาคม 2569 (ฤดูแล้ง) ดังแสดงในภาพที่ 5.2.3-4 เมื่อพิจารณาค่าความดันชลศาสตร์ (Total head) เป็นตัวการสำคัญในการควบคุมทิศทางการไหลของน้ำใต้ดิน ซึ่งจะมีทิศทางการไหลจากบริเวณที่มีความดันชลศาสตร์ (Hydraulic head) สูงไปสู่บริเวณที่มีความดันชลศาสตร์ ต่ำเสมอ พบว่าทิศทางการไหลของน้ำใต้ดินในพื้นที่โครงการ จะไหลจากพื้นที่ทางทิศตะวันตกไปยัง ทิศตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่มตลอดริมแม่น้ำยม

ตารางที่ 5.2.3-2 สถานีติดตามตรวจสอบระดับน้ำใต้ดินและคุณภาพน้ำใต้ดินโครงการประจักษ์ศิลปาคมบ้านวังจิก

ลำดับที่	ชื่อย่อ	พิกัด	สถานที่	ประเภทบ่อ	ระดับน้ำใต้ดิน เดือนมีนาคม 2568 (เมตร)
1	WJ01	47 Q 1816050N 623312E	ประปาหมู่บ้าน บ้านเนินบ่อ	บ่อบาดาล	29.61
2	WJ02	47 Q 1841910N 625687E	บ่อบาดาล หน้าบ้านหลังวัดกระดัง	บ่อบาดาล	บ่อแห้ง
3	WJ03	47 Q 1811010N 624888E	บ่อประปา ภายในวัดเจ็บบาบ	บ่อบาดาล	16.18
4	WJ04	47 Q 1810065N 629565E	บ่อประปา หน้าวัดไผ่รอบ	บ่อบาดาล	26.59
5	WJ05	47 Q 1807855N 631562E	บ่อประปาก่อนถึง วัดโรงวัวหลังบ้าน	บ่อบาดาล	24.36
6	WJ06	47 Q 1803600N 636028E	บ่อประปา หน้าวัดท่าบัวทอง	บ่อบาดาล	13.14
7	WJ07	47 Q 1813600N 631300E	ประปาหมู่บ้าน บ้านวังเทโพ	บ่อบาดาล	วัดไม่ได้

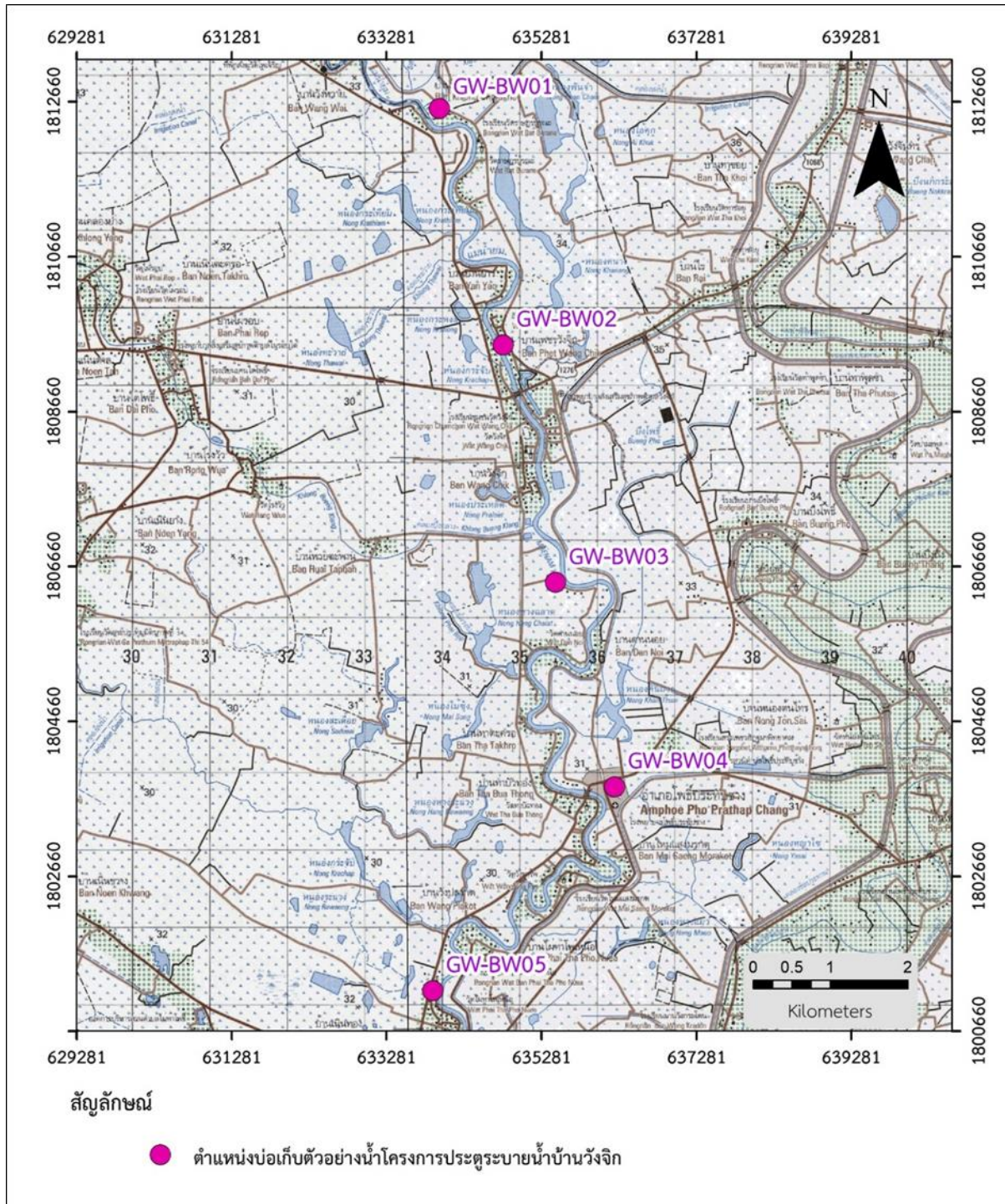

ภาพที่ 5.2.3-4 แผนที่แสดงทิศทางการไหลและระดับน้ำใต้ดินบริเวณพื้นที่โครงการประตูปรับน้ำบ้านวังจิก
อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ในช่วงเดือนมีนาคม 2569 (ฤดูแล้ง)

2) ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดิน

จากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินทั้งคุณลักษณะทางกายภาพและทางเคมี บริเวณโครงการ
ประจักษ์ชัยชลีชัยนันทน์ ในเดือนมีนาคม 2569 จากบ่อบาดาลในพื้นที่ จำนวน 5 ตัวอย่าง (ภาพที่ 5.2.3-5)
ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5.2.3-3 เพื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานน้ำบาดาลที่ใช้ในการอุปโภคและ
บริโภค (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2551) ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้
(ตารางที่ 5.2.3-6)

ภาพที่ 5.2.3-5 แผนที่แสดงตำแหน่งสถานที่เก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินเพื่อนำไปวิเคราะห์คุณภาพบริเวณพื้นที่
โครงการประจักษ์ชัยชลีชัยนันทน์ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

**ตารางที่ 5.2.3-3 ตำแหน่งสถานที่เก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินเพื่อนำไปวิเคราะห์คุณภาพบริเวณพื้นที่โครงการ
ประจักษ์ชัยชลีชัยชลประทาน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิษณุโลก**

ลำดับที่	สถานี	พิกัด	สถานที่
1	GW-BW01	47 Q 1812569N 63396E	บ่อบาดาลประปาหมู่บ้านคลองจระเข้ ตำบลวังจิก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิษณุโลก
2	GW-BW02	47 Q 1809517N 634784E	วัดย่านยาว ตำบลวังจิก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิษณุโลก
3	GW-BW03	47 Q 1806450N 635456E	บ่อบาดาล 276 ที่นาลุงประมวณ ตำบลวังจิก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิษณุโลก
4	GW-BW04	47 Q 1803810N 636222E	บ่อบาดาลหลังที่ว่าการอำเภอบึงสามพัน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิษณุโลก
5	GW-BW05	47 Q 1801179N 633874E	บ่อบาดาลวัดไผ่ท่าโพเหนือ ตำบลไผ่ท่าโพ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินครั้งที่ 1

GW- BW01 ประปาหมู่บ้าน คลองจระเข้: น้ำใต้ดินลักษณะเป็นสีเหลืองขุ่น มีตะกอนสีส้ม ค่าดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดินอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อการอุปโภคและบริโภค มีค่าการนำไฟฟ้าเพื่อการชลประทานอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม ยกเว้น

ความขุ่น มีค่าอยู่ที่ 42.4 เอ็นทียู หรือมิลลิกรัมของความขุ่นในน้ำ 1 ลิตร (Nephelometric Turbidity Units, NTU) เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 5 เอ็นทียู และเกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุดเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 20 เอ็นทียู

เหล็ก มีค่าอยู่ที่ 5.270 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.50 มิลลิกรัมต่อลิตร และเกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุดเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 1.0 มิลลิกรัมต่อลิตร

ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย มีค่าอยู่ที่ 11.0 เอ็มพีเอ็นต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร (MPN/100mL) เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งจะต้องมีค่าน้อยกว่า 2.2 เอ็มพีเอ็นต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร

สารหนู มีค่าอยู่ที่ 0.0051 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งจะต้องไม่พบในน้ำใต้ดิน แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์อนุโลมสูงสุด ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร

แมงกานีส มีค่าอยู่ที่ 0.3390 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.3 มิลลิกรัมต่อลิตร

GW-BW02 วัดย่านยาว : น้ำใต้ดินลักษณะเป็นสีเหลืองขุ่น มีตะกอนสีเหลือง ค่าดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดินอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อการอุปโภคและบริโภค มีค่าการนำไฟฟ้าเพื่อการชลประทานอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม ยกเว้น

ความขุ่น มีค่าอยู่ที่ 19.9 เอ็นทียู หรือมิลลิกรัมของความขุ่นในน้ำ 1 ลิตร (Nephelometric Turbidity Units, NTU) เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 5 เอ็นทียู

เหล็ก มีค่าอยู่ที่ 2.142 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.50 มิลลิกรัมต่อลิตร และเกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุดเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 1.0 มิลลิกรัมต่อลิตร

แมงกานีส มีค่าอยู่ที่ 0.9766 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.3 มิลลิกรัมต่อลิตร

ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย มีค่าอยู่ที่ 170.0 เอ็มพีเอ็นต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร (MPN/100mL) เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งจะต้องมีค่าน้อยกว่า 2.2 เอ็มพีเอ็นต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร

GW-BW03 บ่อบาดาล 276 ที่นาลุงประมวล: น้ำใต้ดินลักษณะเป็นสีเหลืองขุ่น มีตะกอนสีเหลือง ค่าดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดินอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อการอุปโภคและบริโภค มีค่าการนำไฟฟ้าเพื่อการชลประทานอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม ยกเว้น

ความขุ่น มีค่าอยู่ที่ 18.4 เอ็นทียู หรือมิลลิกรัมของความขุ่นในน้ำ 1 ลิตร (Nephelometric Turbidity Units, NTU) เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 5 เอ็นทียู

เหล็ก มีค่าอยู่ที่ 3.055 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.50 มิลลิกรัมต่อลิตร และเกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุดเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 1.0 มิลลิกรัมต่อลิตร

แมงกานีส มีค่าอยู่ที่ 0.7985 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.3 มิลลิกรัมต่อลิตร

สารหนู มีค่าอยู่ที่ 0.0098 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งจะต้องไม่พบในน้ำใต้ดิน แต่ยังอยู่ในเกณฑ์อนุโลมสูงสุด ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร

GW-BW04 บ่อบาดาลหลังที่ว่าการอำเภอโพธิ์ประทับช้าง: น้ำใต้ดินลักษณะเป็นสีเหลืองใส มีตะกอนสีน้ำตาล ค่าดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดินอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อการอุปโภคและบริโภค มีค่าการนำไฟฟ้าเพื่อการชลประทานอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม ยกเว้น

ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย มีค่าอยู่ที่ 27.0 เอ็มพีเอ็นต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร (MPN/100mL) เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งจะต้องมีค่าน้อยกว่า 2.2 เอ็มพีเอ็นต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร

GW-GW05 บ่อบาดาลวัดไผ่ท่าโพเหนือ: น้ำใต้ดินลักษณะเป็นสีเหลืองขุ่น มีตะกอนสีน้ำตาล ค่าดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดินอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อการอุปโภคและบริโภค มีค่าการนำไฟฟ้าเพื่อการชลประทานอยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้น

ความขุ่น มีค่าอยู่ที่ 6.46 เอ็นทียู หรือมิลลิกรัมของความขุ่นในน้ำ 1 ลิตร (Nephelometric Turbidity Units, NTU) เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 5 เอ็นทียู

เหล็ก มีค่าอยู่ที่ 1.029 มิลลิกรัมต่อลิตร เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 0.50 มิลลิกรัมต่อลิตร และเกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุดเพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ควรมีค่าเกิน 1.0 มิลลิกรัมต่อลิตร

ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย มีค่าอยู่ที่ 220.0 เอ็มพีเอ็นต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร (MPN/100mL) เกินเกณฑ์คุณภาพน้ำที่เหมาะสมเพื่อการบริโภค ซึ่งจะต้องมีค่าน้อยกว่า 2.2 เอ็มพีเอ็นต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร

ภาพที่ 5.2.3-6 การเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินจากบ่อบาดาลในพื้นที่โครงการประจวบชัยน้ำบ้านวังจิก

(ก) GW-BW01 บ่อบาดาลประปาหมู่บ้านคลองจระเข้ (ข) GW-BW02 วัดย่านยาว

(ค) GW-BW03 บ่อบาดาล 276 ที่นาลุงประมวล (ง) GW-BW04 บ่อบาดาลหลังที่ว่าการอำเภอโพธิ์ประทับช้าง

(จ) GW-BW05 บ่อบาดาลวัดไผ่ท่าโพเหนือ

สรุปผลการดำเนินงานครั้งที่ 1

จากการสำรวจวัดความลึกของระดับน้ำใต้ดิน จากบ่อบาดาลในพื้นที่ศึกษาโครงการประจวบชัยน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร สามารถวัดระดับน้ำใต้ดินได้ทั้งหมดจำนวน 5 สถานี จากทั้งหมด 7 สถานี โดยระดับน้ำใต้ดินที่วัดได้ในฤดูแล้ง (เดือนมีนาคม 2569) อยู่ที่ 13.14 – 29.61 เมตร ทิศทางการไหลของน้ำใต้ดินในพื้นที่ศึกษา มีทิศทางการไหลจากทางทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่มตลอดริมแม่น้ำยม

ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินในพื้นที่โครงการ พบว่าดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดินส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน แต่ยังมีบางบริเวณที่มีดัชนีคุณภาพน้ำใต้ดินเกินเกณฑ์มาตรฐาน ประกอบด้วย ความขุ่น มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานอนุโลมสูงสุดในบริเวณสถานี GW-BW01 บ่อบาดาลประปาหมู่บ้านคลองจระเข้ GW-BW02 วัดย่านยาว GW-BW03 บ่อบาดาล 276 ที่นาลุงประมวล ค่าเหล็ก มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานอนุโลมสูงสุดทุกสถานี ยกเว้นสถานี GW-BW04 บ่อบาดาลหลังที่ว่าการอำเภอโพธิ์ประทับช้าง แมงกานีส มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานอนุโลมสูงสุดในบริเวณสถานี GW-BW02 วัดย่านยาว GW-BW03 บ่อบาดาล 276 ที่นาลุงประมวล และฟิซิลโคลิฟอร์ม

แบบที่เรีย มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานอนุโลมสูงสุดทุกสถานี ยกเว้นสถานีบริเวณ GW-BW03 บ่อบาดาล 276 ที่
นาลุงประมวล ควรต้องมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อนนำไปใช้เพื่อการอุปโภคและบริโภค

9) ปัญหาและอุปสรรค

ในการเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินครั้งที่ 1 (ฤดูแล้ง) สถานี WJ02 บ่อบาดาล หน้าบ้านหลังวัดกระดัง ไม่
สามารถวัดระดับน้ำบาดาลได้ เนื่องจากบ่อแห้งและไม่มีการใช้น้ำจากบ่อบาดาลนี้เป็นเวลานาน

ตารางที่ 5.2.3-6 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินทั้งคุณลักษณะทางกายภาพและทางเคมี บริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ปี 2569

ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	จุดเก็บตัวอย่าง										มาตรฐานคุณภาพ น้ำบาดาลที่ใช้ บริโภค ¹		มาตรฐาน คุณภาพ น้ำใต้ดิน ที่ใช้ บริโภค ²
		GW-BW01		GW-BW02		GW-BW03		GW-BW04		GW-BW05		เกณฑ์	เกณฑ์	
		อุณหภูมิ	ความขุ่น	อุณหภูมิ	ความขุ่น	อุณหภูมิ	ความขุ่น	อุณหภูมิ	ความขุ่น	อุณหภูมิ	ความขุ่น	กำหนดที่ เหมาะสม	อนุโลม สูงสุด	
1.อุณหภูมิ (Temperature)	°C	28.7		31.0		29.7		31.0		30.1		-	-	-
2.ความขุ่น (Turbidity)	NTU	42.4		19.9		18.4		2.55		6.46		5	20	-
3.ความนำไฟฟ้า (conductivity)	µS/cm	167		211		238		202		250		-	-	-
4.ความเค็ม (Salinity)	ppt	0.1		0.1		0.1		0.1		0.1		-	-	-
5.ความเป็นกรด-ด่าง (pH)	-	7.4 ที่ 24.9°C		7.1 ที่ 24.0°C		7.0 ที่ 24.6°C		7.6 ที่ 24.0°C		7.3 ที่ 24.4°C		7.0-8.5	6.5- 9.2	-
6.ความกระด้างทั้งหมด (Total Hardness as CaCO ₃)	mg/L	50.8		43.4		93.2		51.7		52.3		ไม่เกิน 300	500	-
7.ความกระด้างที่เกิดจาก แคลเซียม (Calcium Hardness as CaCO ₃)	mg/L	42.5		33.4		80.4		45.9		44.7		-	-	-
8.ความกระด้างที่เกิดจาก แมกนีเซียม (Magnesium Hardness as CaCO ₃)	mg/L	8.30		10.0		12.9		5.77		7.59		-	-	-
9.คาร์บอเนต (Carbonate)	mg/L	0		0		0		0		0		-	-	-

ตารางที่ 5.2.3-6 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินทั้งคุณลักษณะทางกายภาพและทางเคมี บริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ปี 2569 (ต่อ)

ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	จุดเก็บตัวอย่าง										มาตรฐานคุณภาพ น้ำบาดาลที่ใช้ บริโภค ¹		มาตรฐาน คุณภาพ น้ำใต้ดิน ที่ใช้ บริโภค ²
		GW-BW01		GW-BW02		GW-BW03		GW-BW04		GW-BW05		เกณฑ์ กำหนดที่ เหมาะสม	เกณฑ์ อนุโลม สูงสุด	
		ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน			
10.ปริมาณสารทั้งหมดที่ ละลายได้ (Total Dissolved Solids)	mg/L	88		106		124		104		164		ไม่เกิน 600	1,200	-
11.ไนเตรต (NO ₃)	mg/L	0.461		0.115		102		0.731		0.368		ไม่เกิน 45	45	-
12.ฟอสเฟต (PO ₄)	mg/L	0.106		0.019		0.078		0.029		0.016		-	-	-
13.ซัลเฟต (SO ₄)	mg/L	ND		13.2		2.16		4.00		27.5		ไม่เกิน 200	250	-
14.เหล็ก (Fe)	mg/L	5.270		2.142		3.055		0.2747		1.029		ไม่เกิน 0.5	1.0	-
15.แมงกานีส (Mn)	mg/L	0.3390		0.9766		0.7985		0.0346		0.1494		ไม่เกิน 0.3	ไม่เกิน 0.5	ไม่เกิน 0.5
16.สารหนู (As)	mg/L	0.0051		ND		0.0098		ND		ND		ต้องไม่มี	0.05	ไม่เกิน 0.01
17.โคลิฟอร์มแบคทีเรีย ทั้งหมด (Total Coliform Bacteria)	MPN/100ml	110		280		1.8		110		350		-	-	-
18.ฟีคัลโคลิฟอร์ม แบคทีเรียทั้งหมด (Fecal Coliform Bacteria)	MPN/100ml	11		170		1.8		27		220		น้อยกว่า 2.2	น้อย กว่า 2.2	-

ตารางที่ 5.2.3-6 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินทั้งคุณลักษณะทางกายภาพและทางเคมี บริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ปี 2569 (ต่อ)

ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	จุดเก็บตัวอย่าง										มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลที่ใช้บริโภค ¹		มาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินที่ใช้บริโภค ²
		GW-BW01		GW-BW02		GW-BW03		GW-BW04		GW-BW05		เกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม	เกณฑ์อนุโลมสูงสุด	
		ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน			
19.สารกำจัดศัตรูพืช (Organochlorine Pesticides)														
-ดีดีที (DDT)	µg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-แอลฟา-บีเอชซี (Alpha-BHC)	µg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-อัลดริน (Aldrin)	µg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-ดิลดริน (Dieldrin)	µg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-เอนดริน (Endrin)	µg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-เฮปตาคลอร์ (Heptachlor)	µg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-เฮปตาคลอร์ อีพอกไซด์ (Heptachlorepoxide)	µg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
20.สารกำจัดศัตรูพืช (Organophosphate Pesticides)														
-เมทิล พาราไทออน (Methyl Parathion)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-เมทาไมโดฟอส (Methamidophos)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-เมวินฟอส (Mevinphos)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-มาลาไทออน (Malathion)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-โมนโนโครโตฟอส (Monocrotophos)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-

รายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับที่ 1/2569

ตารางที่ 5.2.3-6 ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินทั้งคุณลักษณะทางกายภาพและทางเคมี บริเวณโครงการประตูละบายน้ำบ้านวังจิก ปี 2569 (ต่อ)

ดัชนีคุณภาพน้ำ	หน่วย	จุดเก็บตัวอย่าง										มาตรฐานคุณภาพ น้ำบาดาลที่ใช้ บริโภค ¹		มาตรฐาน คุณภาพ น้ำใต้ดิน ที่ใช้ บริโภค ²
		GW-BW01		GW-BW02		GW-BW03		GW-BW04		GW-BW05		เกณฑ์ กำหนดที่ เหมาะสม	เกณฑ์ อนุโลม สูงสุด	
		ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน	ฤดูแล้ง	ฤดูฝน			
-ไดเมโทเอท (Dimethoate)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-เมทิดาไธออน (Methidathion)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-เอทโธโปรฟอส (Ethoprophos)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-
-เอทโธโปรฟอส (Ethoprophos)	mg/L	ND		ND				ND		ND		-	-	-

หมายเหตุ 1 : ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ.2551) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานในทางวิชาการสำหรับการป้องกันในเรืองสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ.2551 ตีพิมพ์ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 85 ง ลงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2551

หมายเหตุ 2 : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 20 (พ.ศ.2543) เรื่องกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน
Negative= ตรวจไม่พบ (Fecal Coliform Bacteria<1.8MPN/100ml) , ND = Non detectable (Sulfate <1.00 mg/L, Arsenic <0.0050 mg/L, Manganese <0.0050 mg/L, a-BHC <0.02 µg/L, b-BHC <0.02 µg/L, g-BHC <0.02 µg/L d-BHC <0.02 µg/L, Heptachlor <0.02 µg/L, Aldrin <0.02 µg/L, Heptachlor Epoxide <0.02 µg/L, Endosulfan I <0.02 µg/L, p,p-DDE <0.04 µg/L, Dieldrin <0.02 µg/L, Endrin <0.04 µg/L, Endosulfan II <0.04 µg/L, p,p-DDD <0.04 µg/L, Endrin Aldehyde <0.04 µg/L, Endosulfan Sulfate <0.04 µg/L, p,p-DDT <0.04 µg/L, Methoxychlor <0.20 µg/L, Methyl Parathion <0.02 mg/L, Methamidophos <0.02 mg/L, Mevinphos <0.02 mg/L, Malathion <0.02 mg/L, Monocrotophos <0.02 mg/L, Dimethoate <0.02 mg/L, Ethoprophos <0.02 mg/L, Methidathion <0.02 mg/L, Chlorpyrifos <0.02 mg/L, Profenofos <0.02 mg/L, Triazophos <0.02 mg/L, Phosalone <0.02 mg/L, EPN <0.02 mg/L)

5.2.4 แผนการติดตามตรวจสอบด้านการกัดเซาะและการตกตะกอน

1) หลักการและเหตุผล

เพื่อจัดหาน้ำอุปโภค-บริโภค และการเพาะปลูกให้กับราษฎรในพื้นที่ลำน่ายม การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำโดยการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำในแม่น้ำยม จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาโครงการประเพณีอาคารบังคับน้ำเพิ่มเติมในลำน่ายม เพื่อช่วยเก็บกักน้ำในลำน่ายมเพิ่มเติมเป็นช่วงๆ สำหรับเป็นแหล่งน้ำต้นทุนให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งลำน่ายม

ในปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูลตะกอนในลำน้ำเพื่อนำไปวิเคราะห์และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานต่อการวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ศึกษาผลกระทบจากการกัดเซาะหลังมีการดำเนินโครงการก่อสร้างในลุ่มน้ำ และยังสามารถนำไปประกอบวางแผนมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และพืชที่ปลูก เพื่อลดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน ลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอันจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างยั่งยืน

2) วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสำรวจและตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงปริมาณตะกอนในบริเวณพื้นที่โครงการ
- 2) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบสถิติข้อมูลตะกอนในพื้นที่ศึกษา

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนล่าง สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

4) งบประมาณ

200,000 บาท

5) ขอบเขตพื้นที่

บริเวณพื้นที่โครงการประตูประบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร

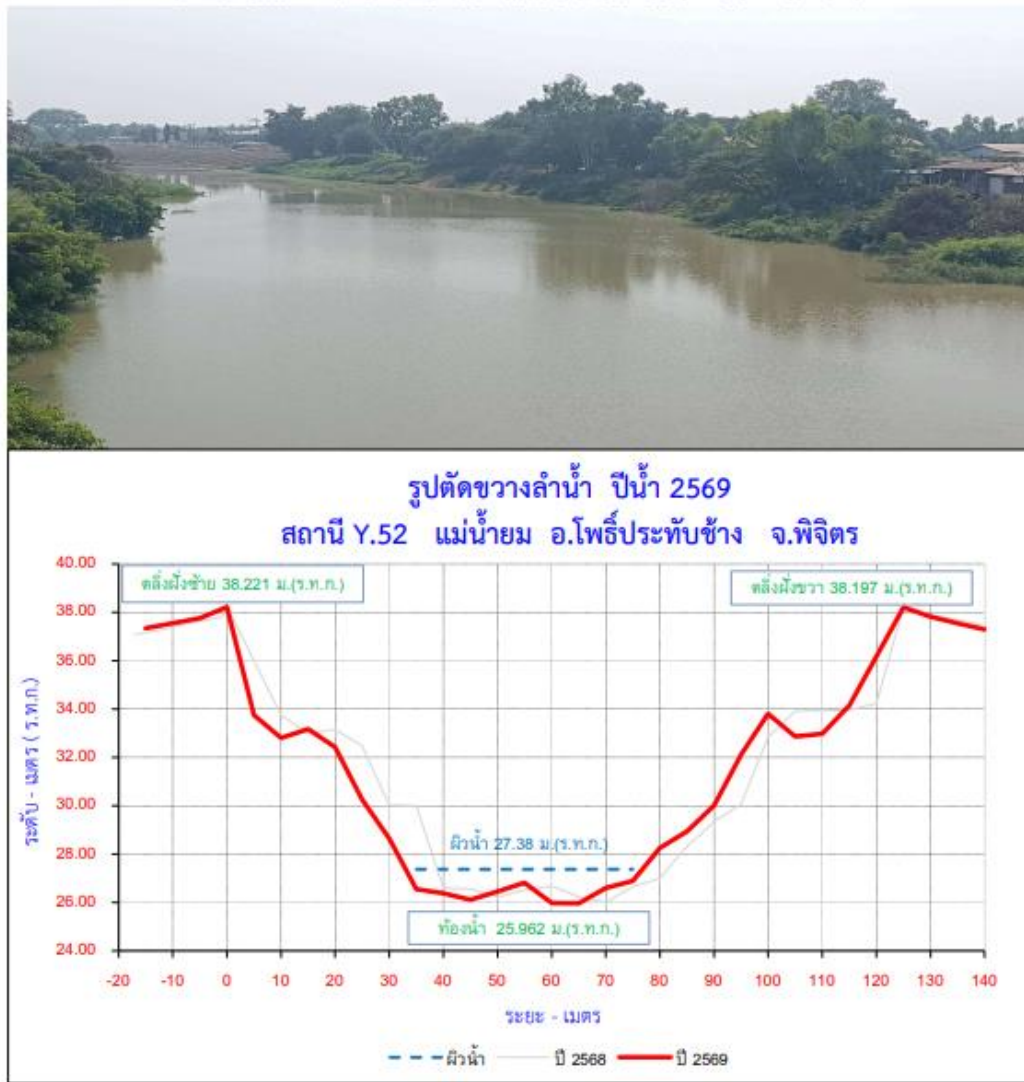
6) วิธีการดำเนินงาน

- 1) สำรวจและเก็บบันทึกข้อมูล ปริมาณตะกอนแขวนลอย และการกัดเซาะ ในบริเวณโครงการประตูประบายน้ำบ้านวังจิก
- 2) จัดทำและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการไหลกับปริมาณตะกอนแขวนลอย
- 3) จัดทำรายงานและเปรียบเทียบสถิติข้อมูล

7) ผลการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ปริมาณตะกอนแขวนลอย ที่สถานี Y.52 บ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ทำการเก็บตัวอย่างน้ำในลำน้ำ นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาวิเคราะห์เพื่อหาปริมาณตะกอนในลำน้ำที่เกิดขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2568 แม่น้ำยมมีปริมาณน้ำมาก เนื่องจากเกิดฝนตกหนักในบริเวณต้นน้ำ ทำให้ปริมาณน้ำยมที่ไหลผ่านพื้นที่โครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปริมาณน้ำมาก ซึ่งจะส่งผลต่อปริมาณตะกอนที่เกิดขึ้น โดยมีผลดังนี้

ภาพถ่ายแนวสำรวจ สถานี Y.52 แม่น้ำยม อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร

ภาพที่ 5.2.4-1 รูปตัดขวางลำน้ำสถานี Y.52 บ้านวังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร

จากภาพที่ 5.2.4-1 รูปตัดขวางลำน้ำสถานี Y.52 มีค่าศูนย์เสาระดับที่ +0.000 ม. (รสม.) ระดับท้องน้ำที่ระดับ +25.962 ม. (รสม.) ระดับตลิ่งฝั่งซ้าย +38.221 ม. (รสม.) และระดับตลิ่งฝั่งขวา +38.197 ม. (รสม.) ความกว้างจากตลิ่งฝั่งซ้าย-ขวา 125 ม. เมื่อเปรียบเทียบรูปตัดขวางลำน้ำที่สถานี Y.52 ปี พ.ศ. 2568 และปี พ.ศ. 2569 พบว่ามีการทับถมและกัดเซาะของตะกอนบริเวณแนวสำรวจของสถานี Y.52 เพียงเล็กน้อย

7.1) ปริมาณตะกอนแขวนลอย

การเก็บตัวอย่างตะกอนแขวนลอยในลำน้ำโดยใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างตะกอนแขวนลอยในน้ำแบบ depth integration รุ่น US D-49 ทำการเก็บตัวอย่างครั้งละ 3 ลูกตั่ง และนำปริมาณน้ำที่ได้บรรจุใน

ขอเก็บตะกอนเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลในห้องทดลอง โดยการนำไปกรองด้วยกระดาษกรองตะกอนและนำไปอบในตู้อบให้แห้ง และทำการดูความขึ้นโน้ดแก้วจากนั้นนำตะกอนที่ได้ไปชั่งน้ำหนักและคำนวณน้ำหนักตะกอนเป็นอัตราส่วน 1:1,000,000 นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณน้ำท่าและปริมาณตะกอน จากตารางที่ 5.2.4-1 สถานี Y.52 มีปี พ.ศ. 2568 มีตะกอนแขวนลอยสะสมรายเดือนสะสมสูงสุดเดือนตุลาคม 44,780 ตัน และมีตะกอนสะสมรวมจนถึงปัจจุบันเท่ากับ 215,357 ตัน

ตารางที่ 5.2.4-1 ปริมาณตะกอนแขวนลอย ที่สถานี Y.52 อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

Water Year 2025													
Suspended Sediment, in Tons per Day, Water Year April 1, 2025 to March 31, 2026													
Date	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Annual
1	0.00	0.00	855.36	456.33	1008.29	1212.04	1439.33	1227.57	1164.72	0.00	0.00	0.00	
2	0.00	0.00	863.38	448.53	1015.29	1221.41	1456.57	1225.26	1160.29	0.00	0.00	0.00	
3	0.00	0.00	869.97	432.98	1020.03	1234.09	1477.19	1218.54	1155.32	0.00	0.00	0.00	
4	0.00	0.00	883.28	414.68	1026.24	1243.86	1494.74	1215.03	1148.73	0.00	0.00	0.00	
5	0.00	0.00	882.83	398.59	1028.50	1252.57	1504.21	1216.06	1141.59	0.00	0.00	0.00	
6	0.00	0.00	860.17	382.80	1030.43	1260.60	1511.09	1213.54	1133.22	0.00	0.00	0.00	
7	0.00	0.00	793.76	370.14	1034.59	1269.02	1517.27	1214.22	1122.11	0.00	0.00	0.00	
8	0.00	0.00	674.40	358.95	1040.39	1274.18	1523.20	1218.88	1109.57	0.00	0.00	0.00	
9	0.00	0.00	591.63	340.68	1043.96	1277.19	1527.72	1216.27	1095.82	0.00	0.00	0.00	
10	0.00	0.00	545.52	340.83	1043.20	1278.70	1528.47	1216.06	1082.30	0.00	0.00	0.00	
11	0.00	0.00	486.26	342.23	1045.98	1289.59	1530.57	1215.59	1073.36	0.00	0.00	0.00	
12	0.00	0.00	429.40	338.09	1048.08	1292.30	1530.13	1213.54	1058.14	0.00	0.00	0.00	
13	0.00	0.00	387.98	403.19	1049.85	1296.14	1524.43	1212.98	1040.81	0.00	0.00	0.00	
14	0.00	0.00	372.08	449.87	1047.75	1299.41	1527.50	1210.46	1018.27	0.00	0.00	0.00	
15	0.00	0.00	374.10	469.52	1044.17	1304.59	1527.50	1207.59	986.00	0.00	0.00	0.00	
16	0.00	0.00	376.43	523.54	1048.38	1312.83	1549.16	1203.96	948.69	0.00	0.00	0.00	
17	0.00	0.00	388.96	589.34	1055.19	1315.42	1528.68	1199.52	899.18	0.00	0.00	0.00	
18	0.00	0.00	408.14	679.21	1070.99	1320.16	1506.14	1195.76	842.84	0.00	0.00	0.00	
19	0.00	0.00	445.59	772.19	1090.88	1326.90	1487.39	1193.50	783.58	0.00	0.00	0.00	
20	0.00	95.54	515.35	843.45	1110.04	1336.63	1470.33	1191.45	685.82	0.00	0.00	0.00	
21	0.00	105.30	510.85	891.33	1122.58	1345.93	1449.98	1188.46	0.00	0.00	0.00	0.00	
22	0.00	108.84	476.86	931.24	1124.74	1364.03	1418.33	1186.20	0.00	0.00	0.00	0.00	
23	0.00	142.01	477.13	952.02	1124.74	1370.88	1384.64	1185.98	0.00	0.00	0.00	0.00	
24	0.00	223.48	468.79	961.30	1129.02	1379.95	1362.77	1186.20	0.00	0.00	0.00	0.00	
25	0.00	233.17	432.18	964.64	1134.45	1390.28	1341.69	1186.20	0.00	0.00	0.00	0.00	
26	0.00	252.80	416.28	966.85	1145.33	1400.67	1322.63	1186.20	0.00	0.00	0.00	0.00	
27	0.00	335.65	442.31	970.06	1150.77	1414.06	1303.38	1186.20	0.00	0.00	0.00	0.00	
28	0.00	493.82	481.60	977.15	1158.93	1424.95	1282.79	1179.03	0.00	0.00	0.00	0.00	
29	0.00	589.42	513.56	986.88	1172.56	1425.17	1264.68	1172.43	0.00	0.00	0.00	0.00	
30	0.00	737.46	476.25	992.81	1180.74	1426.60	1249.57	1168.94	0.00	0.00		0.00	
31		807.43		999.50	1194.39		1238.16		0.00	0.00		0.00	
Total	0.00	4124.92	16700.40	19948.92	33540.47	39560.15	44780.22	36051.61	20650.35	0.00	0.00	0.00	215357.04 Ton
Mean	0.00	133.06	556.68	643.51	1081.95	1318.67	1444.52	1201.72	666.14	0.00	0.00	0.00	587.19 tons/day
Max	0.00	807.43	883.28	999.50	1194.39	1426.60	1549.16	1227.57	1164.72	0.00	0.00	0.00	1549.16 tons/day
Min	0.00	0.00	372.08	338.09	1008.29	1212.04	1238.16	1168.94	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00 tons/day

7) ปัญหาและอุปสรรค

มีการบริหารจัดการน้ำในฤดูแล้งโดยฝ่ายและประตูละบายน้ำในพื้นที่ ทำให้มีผลต่ออัตราการไหลของน้ำที่ไหลผ่านสถานีตรวจวัด ซึ่งจะส่งผลต่อการวิเคราะห์ปริมาณน้ำและผลการวิเคราะห์ตะกอน

5.2.5 แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง

1) หลักการและเหตุผล

โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกในพื้นที่เกษตรกรรม เก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภคของประชาชน ตลอดจนสัตว์เลื้อย บรเทาอุทกภัย และยกระดับคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่โครงการ กิจกรรมการก่อสร้างโครงการอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำผิวดินถึงสิ่งมีชีวิตทางน้ำในระดับต่างๆ ของห่วงโซ่อาหารที่มีผลต่อทรัพยากรประมงได้ การติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรประมงทั้งระหว่างก่อสร้างและระหว่างดำเนินการ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อจะได้ทราบการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนสิ่งที่คาดว่าจะอาจจะเป็นผลกระทบ สำหรับนำไปพิจารณาเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมด้านกิจกรรมประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการบรรเทาผลกระทบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำ เพื่อการบริหารทรัพยากรให้ยั่งยืนต่อไป

2) วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงสภาพนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำในบริเวณพื้นที่โครงการเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดการที่เหมาะสมต่อไป

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์

4) งบประมาณ

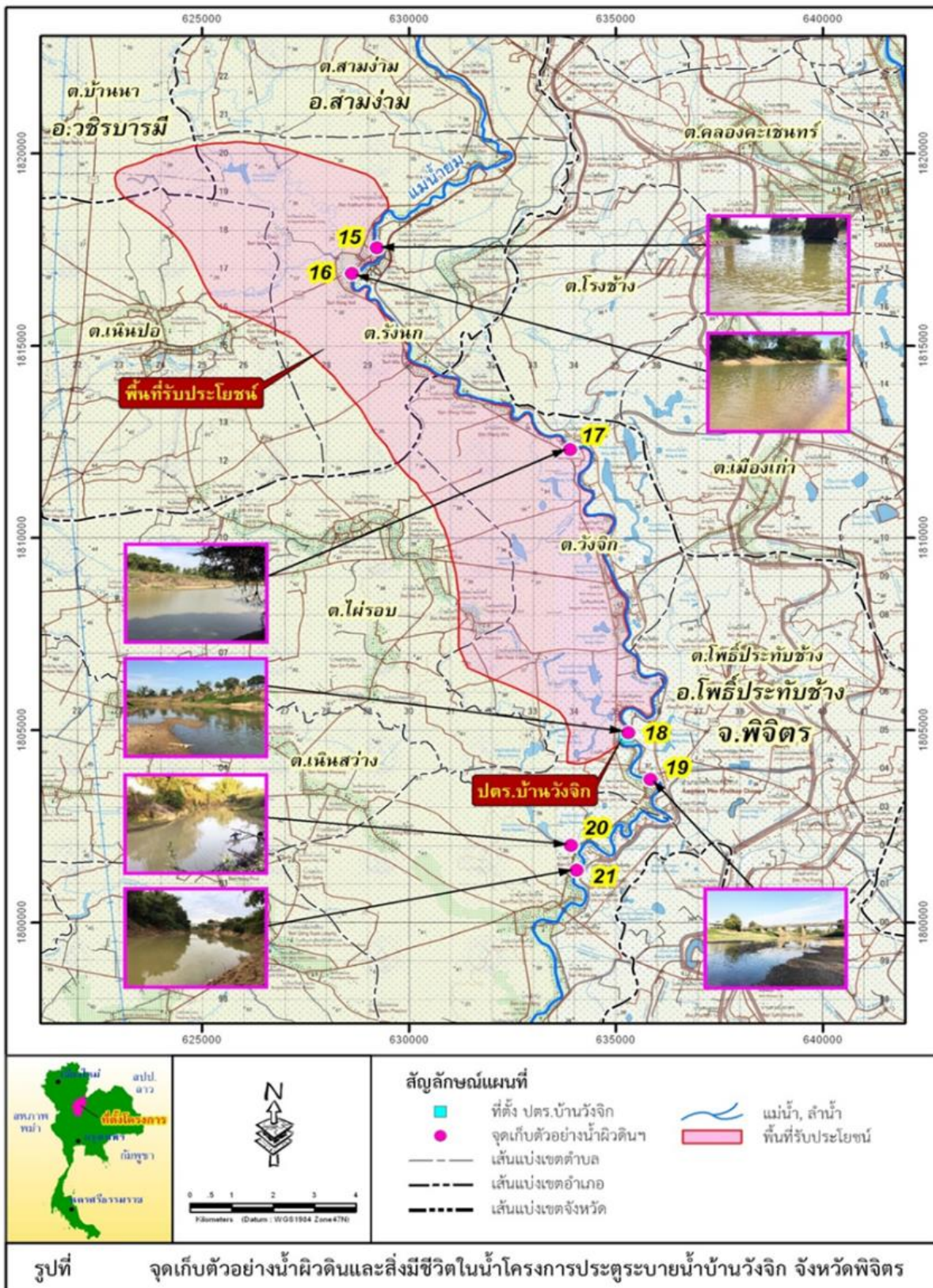
300,000 บาท

5) ขอบเขตการดำเนินงาน

การติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง จำนวน 7 สถานี จำนวน 2 ครั้ง/ปี

ตารางที่ 5.2.5-1 จุดเก็บตัวอย่างด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง

สถานี	จุดเก็บตัวอย่าง	พิกัด	
		N	E
1.	แม่น้ำยม เหนือประตูระบายน้ำ ต.รังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร	629229	1817549
2.	คลองวังกระทิง เหนือประตูระบายน้ำ ต.รังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร	628621	1816879
3.	แม่น้ำยม เหนือประตูระบายน้ำ ต.วังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	633898	1812298
4.	แม่น้ำยม ฝัງงานประตูระบายน้ำ ต.วังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	635299	1804938
5.	แม่น้ำยม ฝัายประตูระบายน้ำ ต.วังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	635836	1803716
6.	คลองระแวง ฝัายประตูระบายน้ำ ต.ไผ่ท่าโพธิ์ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	633920	1802005
7.	แม่น้ำยม ฝัายประตูระบายน้ำ ต.ไผ่ท่าโพธิ์ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร	634050	1801361

ภาพที่ 5.2.5-1 ภาพสถานีเก็บตัวอย่างโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร
เดือนมกราคม 2569 ถึงเดือนกันยายน 2569

6) วิธีการดำเนินงาน

6.1 การเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ตัวอย่างปลา ด้วยวิธีของ Ricker (1968) ดังต่อไปนี้

1) กำลังการผลิตทางการประมงหรือ standing crop (ปริมาณของสัตว์น้ำทั้งหมดที่มีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง) ใช้เครื่องมืออวนทับตลิ่ง ขนาดตา 0.5 เซนติเมตร ยาว 25 เมตร ล้อมเป็นวงได้พื้นที่ทำประมงเป็นตารางเมตร ปลาที่จับได้นำมาจำแนกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) ชั่งน้ำหนักโดยใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตำแหน่ง วัดความยาวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร ข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาน้ำหนักสัตว์น้ำต่อหน่วยพื้นที่

2) ประสิทธิภาพอัตราการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือประมง หรือ CPUE (catch per unit of effort) ใช้ชุดเครื่องมือข่ายซึ่งประกอบไปด้วยข่าย 6 ขนาดช่องตา ได้แก่ 20 30 40 55 70 และ 90 มิลลิเมตร ผูกต่อกันเป็น 1 ชุดเครื่องมือ วางข่ายดักจับปลาในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเวลา 1 คืน (ประมาณ 12 ชั่วโมง) ปลาที่จับได้นำมาจำแนกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) จากนั้นวัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร ชั่งน้ำหนักตัวโดยใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตำแหน่ง บันทึกข้อมูลตามจุดสำรวจและข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาปริมาณอัตราการจับสัตว์น้ำต่อหน่วยเวลา

C.P.U.E.

น้ำหนักสัตว์น้ำที่จับได้ (กรัม)

พื้นที่ข่าย 100 ตร.ม. x ระยะเวลาทำการประมง (1 คืน)

6.2 การวิเคราะห์ตัวอย่างแพลงก์ตอน

1) แพลงก์ตอนพืช

- ตัวอย่างเชิงคุณภาพ (Qualitative) เพื่อนำมาจำแนกชนิด
- วัดระดับความลึกของน้ำและนำถุงลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 20 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุกๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ้มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายถุงแพลงก์ตอน

- ลากในน้ำตามแนวตั้ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ถุงลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ จำนวน 3 ครั้ง ใส่ลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร พร้อมติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 2% ใช้ฟอร์มาลินเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิตร

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยดูดตัวอย่าง 1 มิลลิตร หยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shiota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริและคณะ (2544)

- เก็บตัวอย่างเชิงปริมาณ (Quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น เซลล์/ลิตร หรือ เซลล์/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นเซลล์ในกรณีที่มีการนับทุกเซลล์) หรือ หน่วย/ลิตร หรือ หน่วย/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นหน่วยในกรณีที่มีการนับคละกันไปได้โดยไม่ได้นับทุกเซลล์)

- วัดระดับความลึกของน้ำ

- ใช้กระบอกเก็บตัวอย่างน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ และกลางน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ซ้ำ ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำต้นอาจใช้ถังพลาสติก/กระบอกเก็บน้ำ/Patalas ที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร

กรองผ่านถุงพลาสติกขนาดตา 20 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง ทำการเก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4% โดยใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแผลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร

- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแผลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shiota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแผลงก์ตอนแต่ละชนิด และนำมาคำนวณตามสูตรดังนี้

$$\text{ความชุกชุมของแผลงก์ตอนพืช (หน่วย/ลิตร.)} = \frac{\text{จำนวนที่สุ่มนับ 1 มล. (หน่วย)} \times \text{ปริมาตรน้ำหลังการกรอง (มล.)}}{\text{ปริมาตรน้ำที่เก็บตัวอย่าง(ลิตร)}}$$

2) แผลงก์ตอนสัตว์

- ตัวอย่างเชิงคุณภาพ (Qualitative) เพื่อนำมาจำแนกชนิด

นำถุงพลาสติกขนาดตา 100 ไมครอน ลากแนวตั้ง ระดับพื้นท้องน้ำมาถึงผิวน้ำจำนวน 3 ครั้ง เก็บรักษาด้วยฟอร์มาลีนที่มีความเข้มข้น 4 % ทำการจำแนกชนิดของแผลงก์ตอนสัตว์ในห้องปฏิบัติการ กล้องกำลังขยายสูง หนังสือที่ใช้ประกอบการจำแนกชนิดได้แก่ Sminov (1971) Koste (1978) Segers and Snoamuang (1994) Korovchinsky and Nigolay (1998) Seger (1995 & 1998) ลัดดา (2539) และธนาภรณ์ และคณะ (2550)

- เก็บตัวอย่างเชิงปริมาณ(Quantitative)เพื่อนำมานับจำนวน

การหาปริมาณของแผลงก์ตอนสัตว์ แต่ละชนิด ตัวอย่างแผลงก์ตอนสัตว์โดยใช้ Patalas Sample เก็บตัวอย่างผ่านถุงพลาสติกขนาด 100 ไมครอน ที่ระดับผิวน้ำ กลางน้ำ และใกล้พื้นน้ำ ปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง

- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแผลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร จากนั้นนำมานับจำนวนในห้องปฏิบัติการผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shiota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544)

$$\text{ความชุกชุมของแผลงก์ตอนสัตว์ (ตัว/ลิตร.)} = \frac{\text{จำนวนที่สุ่มนับ 1 มล. (ตัว)} \times \text{ปริมาตรน้ำหลังการกรอง (มล.)}}{\text{ปริมาตรน้ำที่เก็บตัวอย่าง(ลิตร)}}$$

6.3 สํารวจชนิดสัตว์หน้าดิน

การเก็บและวิเคราะห์ตัวอย่างสัตว์หน้าดิน เป็นเก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (quantitative) และเชิงปริมาณ (qualitative) เพื่อนำมาจำแนกชนิดโดยใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างสัตว์หน้าดินประเภท Ekman Grab ขนาด 15 X 15 ตารางเซนติเมตร นำมาร่อนหาสัตว์หน้าดิน โดยใช้ตะแกรงขนาดช่องตา 500 ไมครอน ใส่ในขวดเก็บรักษาด้วยฟอร์มาลินที่ความเข้มข้น 10% ตัวอย่างสัตว์หน้าดินที่ได้นำมาจำแนกชนิดและนับจำนวนในห้องปฏิบัติการ ผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยายต่ำ จำแนกโดยใช้หนังสือ Using (1968) และ Brandt (1974)

$$\text{ความชุกชุมของสัตว์หน้าดิน (ตัว/ตร.ม.)} = \frac{\text{จำนวนที่นับได้ (ตัว)}}{\text{จำนวนพื้นที่ที่สุ่มเก็บตัวอย่าง (0.0225 ตร.ม.)}}$$

7) ผลการดำเนินงาน

ลักษณะพื้นที่ของจุดดำเนินการสำรวจเพื่อเก็บตัวอย่างทรัพยากรจำนวน 7 จุดสำรวจ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 16 - 20 มีนาคม 2569

ภาพที่ 5.2.5-2 แสดงพื้นที่เก็บตัวอย่างทั้งหมด 7 สถานี ของโครงการประตูละบายน้ำวังจิก

8.1) ชนิดสัตว์น้ำ

การสำรวจครั้งที่ 1 พบชนิดพันธุ์ปลาทั้งสิ้นจำนวน 65 ชนิด โดยพบชนิดพันธุ์ปลาด้วยเครื่องมือข่ายจำนวน 50 ชนิด มี และพบชนิดพันธุ์ปลาด้วยอวนทับตลิ่งจำนวน 35 ชนิด ดังตารางที่ 5.2.5-2

ตารางที่ 5.2.5-2 ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลา จากการสำรวจครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 16 - 20 มีนาคม 2569

ชนิดปลา	ชื่อวิทยาศาสตร์	ประจวบฯบ้านวังจิก	เครื่องมือข่าย	อวนพับตลิ่ง
สลาด	<i>Notopterus notopterus</i> (Pallas, 1769)	+	+	+
ชีวก้าว	<i>Clupeichthys aesamensis</i> Wongratana, 1983	+	-	+
ชีวกวดยาว	<i>Esomus</i> sp.	+	-	+
ชีวกววย	<i>Rasbora aurotaenia</i> Tirant, 1885	+	+	+
สร้อยหลอด	<i>Henicorhynchus lobatus</i> Smith, 1945	+	+	-
สร้อยขาว	<i>Henicorhynchus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	+	+	+
กาดำ	<i>Labeo chrysophekadian</i> (Bleeker, 1850)	+	+	+
สร้อยลูกกล้วย	<i>Labiobarbus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	+	+	+
สร้อยนกเขา	<i>Osteochilus vittatus</i> (Valenciennes, 1842)	+	+	-
สร้อยเกล็ดถี่	<i>Thynnichthys thynnoides</i> (Bleeker, 1852)	+	+	-
ตามีน	<i>Amblyrhynchichthys micracanthus</i> Ng & Kottelat, 2004	+	+	+
ตะเพียนทอง	<i>Barbonymus altus</i> (Gunther, 1868)	+	+	+
ตะเพียนขาว	<i>Barbonymus gonionotus</i> (Bleeker, 1850)	+	+	+
กระแห	<i>Barbonymus schwanenfeldii</i> (Bleeker, 1853)	+	+	-
ไล่ตันตาแดง	<i>Cyclocheilichthys apogon</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	-
ไล่ตันขาว	<i>Cyclocheilichthys armatus</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	-
ไล่ตัน	<i>Cyclocheilichthys lagleri</i> Sontirat, 1985	+	+	+
ไล่ตันตาขาว	<i>Cyclocheilichthys repasson</i> (Bleeker, 1853)	+	+	+
ตะโกก	<i>Cyclocheilos enoplos</i> Bleeker, 1850	+	+	+
ตาใส	<i>Mystacoleucus greenwayi</i> Pellegrin & Fang, 1940	+	+	-
ขี้เอกหางเหลือง	<i>Mystacoleucus marginatus</i> (Valenciennes, 1842)	+	+	+
กระมัง	<i>Puntius proctozysron</i> (Bleeker, 1865)	+	+	+
แก้มซ้าย	<i>Systemus rubripinnis</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)	+	+	+
ตะเพียนทราย	<i>Puntius brevis</i> (Bleeker, 1850)	+	+	-
ตะเพียนทราย	<i>Puntius</i> sp.	+	+	-
แปบขาว1	<i>Parachela siamensis</i> (Günther, 1868)	+	+	+
แปบขาว2	<i>Parachela</i> sp.	+	-	+
ลิ้น	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i> (Valenciennes, 1844)	+	-	+
แปบควาย2	<i>Paralauca typus</i> Bleeker, 1864	+	+	+
หมูขาว	<i>Yasuhikotakia modesta</i> (Bleeker, 1865)	+	+	-
รากกล้วยดำ	<i>Acantopsis runghthipae</i> Boyd, Nithirojapakdee & Page, 2017	+	-	+
รากกล้วย	<i>Acantopsis</i> sp.	+	-	+
กตเกราะ	<i>Hypostomus plecostomus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	-
ขาไก่	<i>Kryptopterus geminus</i> Ng, 2003	+	+	+
ชะโอน	<i>Ompok hypophthalmus</i> (Bleeker, 1846)	+	+	-
แดง	<i>Phalacrodon bleekeri</i> (Gunther, 1864)	+	-	+
เค้าขาว	<i>Wallago attu</i> (Schneider, 1801)	+	-	+
กตขี้ลิง	<i>Hemibagrus spilopterus</i> Ng & Rainboth, 1999	+	+	+
กตแก้ว	<i>Hemibagrus wyckioides</i> (Chaux & Fang, 1949)	+	+	-
แขยงธง	<i>Heterobagrus bocourti</i> Bleeker, 1864	+	+	-
แขยงแถบขาว	<i>Mystus albolineatus</i> Roberts, 1994	+	+	+
แขยงข้างลาย	<i>Mystus multiradiatus</i> Roberts, 1992	+	+	+
แขยงข้างลาย2	<i>Mystus mysticetus</i> Roberts, 1992	+	+	+

ตารางที่ 5.2.5-2 ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลา จากการสำรวจครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 16 - 20 มีนาคม 2569 (ต่อ)

ชนิดปลา	ชื่อวิทยาศาสตร์	ประตูละบายน้ำบ้านวังจิก	เครื่องมือข่าย	อวนพับตลิ่ง
เขยงใบข้าว	<i>Mystus singaringan</i> (Bleeker, 1846)	+	+	-
เขยงหิน	<i>Pseudomystus siamensis</i> Regan, 1913	+	+	-
บุหราย	<i>Oxyeleotris marmorata</i> Bleeker, 1852	+	+	-
เข้ม	<i>Dermogenys siamensis</i> Fowler, 1934	+	-	+
กระทุงเหว	<i>Xenentodon cancila</i> (Hamilton, 1822)	+	+	+
หลดหลังจุด	<i>Macrognathus semiocellatus</i> Roberts, 1986	+	+	-
หลด	<i>Macrognathus siamensis</i> (Gunther, 1861)	+	+	-
กระทิง	<i>Mastacembelus armatus</i> (Lacepede, 1800)	+	+	-
หมอ	<i>Anabas testudineus</i> (Bloch, 1792)	+	+	-
กระต๊อ	<i>Trichopodus microlepis</i> (Gunther, 1861)	+	+	+
กระต๊อหัว	<i>Trichopodus trichopterus</i> (Pallas, 1770)	+	+	-
หมอช้างเหี้ยบ	<i>Pristolepis fasciatus</i> (Bleeker, 1851)	+	+	+
ใบไม้	<i>Brachirus harmandi</i> (Sauvage, 1878)	+	+	-
แป้นแก้ว	<i>Parambassis siamensis</i> (Fowler, 1937)	+	+	+
แป้นแก้วยักษ์	<i>Parambassis wolffii</i> (Bleeker, 1851)	+	+	-
เสือพ่นน้ำเกล็ดถี่	<i>Toxotes microlepis</i> Günther, 1860	+	+	-
ปักเป้าเขี้ยวจุดดำ	<i>Dichotomysctere nigroviridis</i> (Proce, 1822)	+	-	+
รวมชนิดปลาที่พบ		60	50	35

หมายเหตุ : เครื่องหมาย + คือ พบ เครื่องหมาย - คือ ไม่พบ

8.2) แพลงก์ตอนพืช

- อยู่ในขั้นตอนดำเนินการวิเคราะห์แพลงก์ตอนพืช

8.3) แพลงก์ตอนสัตว์

- อยู่ในขั้นตอนดำเนินการวิเคราะห์แพลงก์ตอนสัตว์

8.4) ชนิดสัตว์หน้าดิน

- อยู่ในขั้นตอนดำเนินการวิเคราะห์ชนิดสัตว์หน้าดิน

8.5) ชนิดพรรณไม้น้ำ

- อยู่ในขั้นตอนดำเนินการวิเคราะห์ชนิดพรรณไม้น้ำ

9. ปัญหา/อุปสรรค

- การลงพื้นที่ปฏิบัติงานค่อนข้างยาก เนื่องจากชายตลิ่งเป็นพื้นที่ตต หรือเป็นขอบการก่อสร้าง มีความชันค่อนข้างมาก และพื้นที่ข้างใต้ยังมีหินของการก่อสร้างอีกด้วย อีกทั้งบริเวณจุดสำรวจบางจุดมีความลึกมาก

5.2.6 แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพเศรษฐกิจสังคม

1) หลักการและเหตุผล

สำหรับโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร กรมชลประทานได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIMP) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามตรวจสอบผลกระทบจากกิจกรรมการก่อสร้างและการดำเนินการโครงการ รวมทั้งประสิทธิภาพของแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในส่วนของแผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพเศรษฐกิจสังคมถูกระบุไว้ในภายใต้แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการพัฒนาโครงการอาจก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อสภาพเศรษฐกิจสังคมในบริเวณพื้นที่โครงการ ดังนั้น จึงควรดำเนินการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคม และความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่โครงการทั้งในระยะก่อสร้างและระยะเวลาดำเนินการ โดยการติดตามด้านสภาพเศรษฐกิจสังคมโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก ในครั้งนี้ เป็นการติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไข และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ในระยะ ก่อสร้าง) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

2) วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่สภาพเศรษฐกิจสังคม และความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่ได้รับผลกระทบและพื้นที่ได้รับประโยชน์ จากการมีโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ส่วนเศรษฐกิจสังคมและประเมินผลโครงการ สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน

4) งบประมาณที่ได้รับ

350,000 บาท

5) พื้นที่ดำเนินงาน ครอบคลุมพื้นที่ ดังนี้

1. พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ทางบวก ได้แก่ พื้นที่ในเขตชลประทาน
2. พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบทางลบ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ห้วยงาน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ 6 ตำบล
 - ตำบลบ้านนา อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร
 - ตำบลรังนก ตำบลเนินปอ อำเภอสว่างมั่ง จังหวัดพิจิตร
 - ตำบลวังจิก ตำบลไผ่รอบ ตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

6) ระยะเวลาดำเนินงาน

ระหว่างเดือนธันวาคม 2568 – เดือนกันยายน 2569

7) วิธีการดำเนินงาน

การสำรวจข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมของผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาโครงการประจักษ์บายน้ำบ้านวังจิก เป็นการศึกษาในระยะดำเนินการโดยกำหนดประชากรเป้าหมาย (Population Target) ที่จะสำรวจคือ ผู้ได้รับผลกระทบและผู้รับประโยชน์จากโครงการ รวมถึงผู้นำชุมชนในพื้นที่วิธีการสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจฯ รูปแบบ ของคำถามประกอบด้วย

1) หมวดสภาพสังคมและการประกอบอาชีพ เช่น ขนาดครัวเรือน สภาพครัวเรือน การประกอบอาชีพของครัวเรือน การเพาะปลูก รายได้-รายจ่ายของครัวเรือน การออม-หนี้สินครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันต่าง ๆ การถือครองที่ดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดิน

2) หมวดโครงสร้างพื้นฐานวัฒนธรรมและสังคมในชุมชน เช่น สภาพและความเพียงพอของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และลักษณะโครงสร้างทางวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ในชุมชน รวมถึงการประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำรงชีพ

3) หมวดความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ เช่น ผลกระทบและความคาดหวังจากการดำเนินงานของโครงการ การจ่ายค่าชดเชยทรัพย์สินและความพึงพอใจต่อกระบวนการจ่ายค่าชดเชยทรัพย์สิน กรณีที่ได้รับผลกระทบ การรับทราบข้อมูลของโครงการ และข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

ในครั้งนี้ได้จัดจ้าง บริษัทเอกปภา คอนซัลแตนต์ จำกัด ในการสำรวจข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจสังคม และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบสภาพเศรษฐกิจสังคมของโครงการ โดยเริ่มอายุสัญญา วันที่ 26 พฤษภาคม 2569 ถึงวันที่ 22 ตุลาคม 2569 และลงพื้นที่สำรวจ ระหว่างวันที่ 13-18 กรกฎาคม 2569

8) ผลการดำเนินงาน

ผู้รับจ้างได้จัดส่งรายงานการเริ่มงาน (Inception Report) เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2569 และจะดำเนินการลงพื้นที่สำรวจฯ ข้อมูล ระหว่างวันที่ 13-18 กรกฎาคม 2569 ดังนี้

1. วันที่ 13 กรกฎาคม 2569 คณะทำงานเดินทางไปจังหวัดพิจิตร ประสานงานผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการ เพื่อนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง
2. วันที่ 14 กรกฎาคม 2569 อบรมทีมงานเรื่องรายละเอียดแบบสอบถามและตรวจสอบความพร้อมของเจ้าหน้าที่
3. วันที่ 15-18 กรกฎาคม 2569 การสำรวจภาคสนามโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามพร้อมบันทึกภาพและบันทึกพิกัดหมู่บ้าน

9) ปัญหา/อุปสรรค

-

5.2.7 แผนการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมี

1) หลักการและเหตุผล

จากรายงานผลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พบว่า โครงการอาจส่งผลกระทบต่อปัจจัยกำหนดสุขภาพของประชาชนทั้งทางบวกและทางลบ อาทิ คุณภาพน้ำในชุมชน การจัดการน้ำเสีย การจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอย และความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีในพื้นที่เกษตรกรรม อีกทั้งจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่พบว่ามีข้อจำกัดด้านระบบสุขภาพและพฤติกรรมด้านสุขภาพบางประการ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างเหมาะสม ปลอดภัย และยั่งยืน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร จึงได้จัดทำแผนการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมี ภายใต้โครงการประจักษ์น่านน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ขึ้น เพื่อเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนบริเวณพื้นที่โครงการประจักษ์น่านน้ำบ้านวังจิกจากการสัมผัสสารเคมี และประชาชนดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม

2) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนเป้าหมายในพื้นที่โครงการประจักษ์น่านน้ำบ้านวังจิก มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านอันตรายจากการใช้ การได้รับ การสัมผัสสารเคมี และการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องในการใช้สารเคมี
2. เพื่อให้ประชาชนเป้าหมายในพื้นที่โครงการประจักษ์น่านน้ำบ้านวังจิก ได้รับการตรวจคัดกรองเฝ้าระวังสุขภาพด้านการสัมผัสสารเคมี

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

3.1 หน่วยงานรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลัก

3.1.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไผ่รอบใต้ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 1, 2 และหมู่ที่ 9 ตำบลไผ่รอบ

3.1.2 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 3, 4, 6 และหมู่ที่ 10 ตำบลวังจิก

3.1.3 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองสะเดา ตำบลบ้านนา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านนา

3.1.4 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังนก อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 3, 4, 6, 7, 8 และหมู่ที่ 9 ตำบลวังนก

3.1.5 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 12 ตำบลเนินปอ

3.2 หน่วยงานรับงบประมาณที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโพธิ์ประทับช้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอลำลูกเกด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

4) งบประมาณที่ได้รับ

300,000 บาท

5) วิธีการดำเนินงาน

5.1 ชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่หน่วยงาน/องค์กรภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จังหวัด อำเภอ และตำบล/หมู่บ้าน เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานโครงการ ปี พ.ศ.2568 ที่ผ่านมา และกำหนดแนวทางดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

5.2 หน่วยงานรับงบประมาณพื้นที่ ได้รับจัดสรรงบประมาณตามแผนงานฯ

5.3 หน่วยงานและสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก ดำเนินกิจกรรมการป้องกันและติดตามเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

5.4 ติดตาม ควบคุม กำกับ การดำเนินงานตามแผน / โครงการ ของหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

5.5 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานโครงการประตุน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

5.6 ส่งสรุปผลการดำเนินแผนการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมี ภายใต้โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก ตำบลวังจิก อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ.2569

6) ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมสร้างการเรียนรู้การเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมีภายใต้โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

- **พื้นที่อำเภอโพธิ์ประทับช้าง** ครั้งที่ 1 วันที่ 25 พฤษภาคม 2569 ผู้เข้าร่วม 150 ราย

โดยมีกิจกรรมดำเนินงาน ดังนี้

1. อบรมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัย
2. สร้างความตระหนักและเฝ้าระวังความเสี่ยงจากการสัมผัสสารเคมี
3. ตรวจคัดกรองสารเคมีในเลือดด้วยการเจาะเลือดปลายนิ้ว
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลกระทบด้านสุขภาพจากการใช้สารเคมี
5. จัดตั้งทีมเฝ้าระวังการใช้สารเคมีในชุมชน
6. กำหนดแนวทางติดตามและลดการใช้สารเคมีในพื้นที่

โดยมีเป้าหมาย: ลดความเสี่ยงด้านสุขภาพและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรรม พบว่ากลุ่มผู้ใช้และสัมผัสสารเคมีส่วนใหญ่มีผลตรวจอยู่ในระดับเสี่ยง (77/150 ราย) คิดเป็นร้อยละ 74.8 จึงมีความจำเป็นในการเฝ้าระวังและลดการสัมผัสสารเคมีอย่างต่อเนื่อง

7) ปัญหาและอุปสรรค

-

5.2.8 แผนติดตามการปฏิบัติงานการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1) หลักการและเหตุผล

กิจกรรมของการดำเนินโครงการย่อมจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่สำคัญหลายประการ ทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ เพื่อให้แผนการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้เสนอ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ กรมชลประทานจึงต้องติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้แผนงานมีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามตรวจสอบแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน

4) งบประมาณที่ได้รับ

400,000 บาท

5) วิธีการดำเนินงาน

1. ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานต่างๆ โดยร่วมสำรวจในภาคสนามทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ โดยตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติงานของแผนงานที่ได้เสนอ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรการและข้อเสนอแนะที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

2. ตรวจสอบรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานต่างๆ และประชุมติดตามความก้าวหน้าทุก 3 เดือน

3. รวบรวมผลการดำเนินงานรวมทั้งจัดทำรายงานเสนอสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปีละ 2 ครั้ง

6) ผลการดำเนินงาน

6.1) การติดตามการดำเนินงานตามมาตรการต่างๆ ที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ของโครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ลงพื้นที่ภาคสนามติดตามการดำเนินการตามมาตรการต่างๆที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2569 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2569 และครั้งที่ 3 ในเดือนกันยายน 2569 มีรายละเอียดดังนี้

1) การประชุมพิจารณาแผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไข และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ครั้งที่ 1 ดำเนินการประชุมเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2569 เวลา 09.30 น. ณ ห้องประชุมโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมน่าน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมน่าน ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อแจ้งการโอนจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1 ให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรับทราบพร้อมทั้งพิจารณาแผนการดำเนินงาน

ภาพที่ 5.2.8-1 ประชุมแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไข และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการ
ประตูลระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร (ครั้งที่ 1)

2) การประชุมติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไข และ
ติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตูลระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ
พ.ศ. 2569 ครั้งที่ 2 ดำเนินการประชุมเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2569 เวลา 09.30 น. ณ ห้องประชุมโครงการส่งน้ำ
และบำรุงรักษายมน่าน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษายมน่าน ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้
หน่วยงานนำเสนอความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และ
ติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้ที่ประชุมรับทราบพร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 5.2.8-2 ประชุมแผนปฏิบัติการป้องกัน แก้ไข และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการประตูลระบายน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร (ครั้งที่ 2)

6.2). การติดตามความก้าวหน้าการก่อสร้าง ปัจจุบันมีผลการดำเนินงานก่อสร้างในสัญญาจ้างรายใหม่
ทั้งโครงการ ร้อยละ 93 และการก่อสร้างทางผ่านปลา ร้อยละ 90 (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2569) โดย
ทางส่วนสิ่งแวดล้อม สำนักบริหารโครงการ ได้ลงพื้นที่โครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าการก่อสร้าง และเพื่อ
ติดตามการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2569

ภาพที่ 5.2.8-3 การลงพื้นที่โครงการ เพื่อติดตามความก้าวหน้าการก่อสร้าง และเพื่อติดตามการปฏิบัติตาม
มาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

6.3) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดินและคุณภาพน้ำใต้ดิน ครั้งที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2569 ไปยังองค์กรบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่โครงการประตุน้ำบ้านวังจิก จังหวัดพิจิตร ได้แก่ รพ.สต.วังจิก และรพ.สต.รังนก

ภาพที่ 5.2.8-4 สื่อประชาสัมพันธ์ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน ประจำปี 2569

7) ปัญหาและอุปสรรค

-